
Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Strategisten sopimusten seurantaraportti vuodelta 2017 sisältää toimielinten kaupunginvaltuustoon sekä kaupunginhallitukseen nähden sitovien tavoitteiden toteutuman 31.12.2017 sekä tiedoksiannettavat tunnusluvut.

Sisällysluettelo

	Sivu
Kaupunginhallitus	1
Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos (liite Kh:n strategiseen sopimukseen)	19
Hyvinvointitoimiala	22
Sivistystoimiala	33
Vapaa-aikatoimiala	40
Kiinteistötoimiala	52
Ympäristötoimiala	60
Maankäytön strategiset hankkeet	78

Liite 1 Kaupungin strategisten ohjelmien linjaukset ja alatavoitteet

---

KAUPUNGINHALLITUS

KONSERNIHALLINTO

KAUPUNGINHALLITUKSEN OMARAHOITUSOSUUDET

Tilivelvöllinen viranhaltija: kaupunginjohtaja Minna Arve

Tilivelvöllisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Turun vetovoimaisuus ja elinvoimaisuus ovat kehittyneet hyvin. Taustalla on toimintatapamuutoksen lisäksi historiallisestikin tarkasteluna poikkeuksellisen hyvä ja pitkäkestoinen taloudellinen kasvunäkymä. Tämä tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet nostaa Turun kaupungin profiilia dynaamisena, linvoimaisena, vetovoimaisena ja kilpailukykyisenä kaupunkina. Kasvumahdollisuuksien maksimaalisen hyödyn saamiseksi tekemisessä ja hankkeissa on kunnianhimon tasoa tietoisesti nostettu. Tämä näkyy mm. julkistetuissa kehittämissuunnitelmissa. Myös kaupungin strategista markkinointia on lisätty ja terävöitetty ja Turun kaupunkibrändin vahvistamiseksi.

Työttömien määrä on vähentynyt niin nuorten kuin pitkäaikaistyöttömien ryhmässä, myös kuntouttavan työtoiminnan palveluseteli on otettu käyttöön.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Kaupunginhallituksen talousarvion nettomenot alittuivat noin 7,6 miljoonaa euroa. Alituksesta noin miljoona euroa selittyy kaupungin yhteisten menojen (esim. osuus verotuskustannuksista) budjetoitua pienempänä toteutumisena. Konsernihallinnon ryhmien osalta säästöä muodostui noin kaksi miljoonaa (henkilöstömenot 1 milj. ja palvelujen ostot 0,6 milj. euroa) ja edelleen kohdistettavien määrärahojen osalta noin 3,5 miljoonaa euroa (varausmäärärahat n. 2,2 milj. euroa).

Työllisyyspalvelujen nettomenot alittuivat n. 0,6 milj. euroa johtuen mm. vuosia jatkuneen työmarkkinatuen kuntaosuuden kääntymisestä laskuun. IT-palvelujen nettomenot alittuivat n. miljoona euroa, pääasiassa henkilöstökulujen ja palvelujen oston osalta.

Lausekkeet	Toimenpideselvitys
Kaupunginhallitus Paremmat joukkoliikenteen myötä kiinteistökohtaisten parkkipaikkojen vähimmäismäärää tulee laskea. Parkkipaikkojen tarvetta tulee tarkastella laajempaa kokonaisuutena (kaupunkikehitysryhmä).	Pysäköinnin linjausten valmistelu on osa yleiskaava-suunnittelua, kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyötä, pyöräilyn kehittämissuunnitelmaa sekä keskustan kehittämisen kärkihanketta. Pysäköintiin liittyviä periaatteita on valmisteltu 2017 ja tuodaan päätöksentekoon vuoden 2018 aikana. Keskustavision 2050 on julkistettu ja tuodaan päätöksentekoon 2018 aikana. Visio vastaa osaltaan tulevaisuuden liikkumisratkaisuihin.
Kaupunginhallitus Toimialauudistuksessa on keskityttävä tiedolla johtamiseen ja selkeään vastuunjakoon. (Kiinteistö- ja ympäristötoimialan toimintamalli-uudistuksen jatkovalmistelu).	Sopimusohjaus on lisännyt suunnitelmallisuutta niin toiminnan suunnitteluun kuin seurantaan. Sopimukset sisältävät selkeät kaupungin strategiasta johdetut strategiset tavoitteet, toimenpiteet niiden saavuttamiseksi sekä mittarit toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arviointiin. Toimintaympäristön muutosten sekä toiminnan ja talouden jatkuva seuranta ja analysointi on perustana toiminnan suunnittelulle. Toimivallat on määritelty selkeästi uudessa hallintosäännössä ja kaupunkiympäristötoimialan hallinnonjärjestämispäätöksessä.

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

<p>Kaupunginhallitus Hyväksytään konserttitalon peruskorjauksen tarveselvitys ja määritellään hankkeen aikataulu vuoden 2017 aikana (strateginen tilojen ohjaus).</p>	<p>Tarveselvitys on valmistunut ja kaupunginhallitus on pyytänyt lausunnot tarveselvityksestä asianosaisilta 23.10.2017 kokouksessaan. Tarveselvitys sisältää ehdotuksen toteutusaikataulusta. Tarveselvitystä täydennetään lausuntojen pohjalta ja tuodaan päätöksentekoon kevään 2018 aikana.</p>
<p>Kaupunginhallitus Otaen huomioon kaavoitukseen liittyvät paineet ja henkilökunnan suuri vaihtuvuus, on tarvittaessa lisättävä kaavoituksen resursseja antamalla lupa enintään kahden arkkitehdin palkkaamiseen ja lisäksi on tehostettava jo nykyisin käytössä olevia yhteistyömuotoja muiden toimijoiden kanssa (henkilöstöasiat).</p>	<p>Vuonna 2017 on palkattu yksi kaavoitusarkkitehti, lisäksi palkkaamislupa on esitetty kahdelle kaavoitusarkkitehdille vuodelle 2018. Kaupunkiympäristötoimialan muodostamisella ja toimialalle tehdyillä rekrytoinneilla on vahvistettu kaupungin osaamis pohjaa ja luotu edellytykset entistä toimivampien resurssien käytölle ja prosessien kehittämiseksi.</p>
<p>Kaupunginhallitus Tehdään vuoden 2017 aikana tarveselvitys Skanssin monitoimitalosta (strateginen tilojen ohjaus).</p>	<p>Tarveselvitys on valmisteltu ja sitä täydennetään vaihtoehtoisilla toteutusmalleilla. Tarveselvitys tuodaan päätöksentekoon kevään 2018 aikana.</p>
<p>Kaupunginhallitus Määritellään kaupungin energiatehokkuustavoitteet ja kootaan ne Hiilineutraali Turku-kärkihankkeen alle.</p>	<p>Syksyllä 2017 asetettuun Smart and Wise Turku -kärkihankkeeseen on määritelty painopistealue Hiilinetraalius ja resurssiviisuus. Tämän painopisteen alle on määritelty energiatehokkuustavoitteet ja siihen liittyvät toimenpiteet. Lisäksi strategiapäivityksessä on täsmennetty energiatehokkuuteen liittyviä tavoitteita.</p>
<p>Kaupunginhallitus Avustusjärjestelmä uudistetaan vuoden 2017 aikana.</p>	<p>Kaupunginhallitus on hyväksynyt avustusuudistuksen eri osa-alueiden toimenpiteet 20.11.2017 § 503. Avustusten hakemisessa on siirrytty sähköiseen menettelyyn ja maksutiedot siirtyvät automaattisesti kaupungin taloushallintojärjestelmään ja maksatukseen. Hakijan perustiedot noudetaan valtakunnallisesta järjestelmästä ja asiakkaan tarveperusteinen hakemus etenee palvelukonfiguraattorin ja lomakemootorin välityksellä päätöksentekoon. Avustusjärjestelmän tiedot kytkettyvät kaupungin yleiseen tietovarastoon, mikä mahdollistaa kaupunkitasoisen avustusrekisterin ja raporttien tuottamisen. Järjestelmämuudistuksen ohella matriisimainen työtapo sekä asiakkaiden yleinen neuvonta ja ohjaus otetaan käyttöön vaiheittain vuoden 2018 aikana.</p>
<p>Kaupunginhallitus Selvitetään Halliyhtiön tulevat toimintaperiaatteet ja tehdään sen pohjalta tarvittavat toimenpiteet.</p>	<p>Koy Turun Monitoimihallin (Yhtiö) ja konsernihallinnon edustajista koostuva työryhmä on vuoden 2017 aikana kokoontunut lukuisia kertoja ja selvittänyt Yhtiön rahoitusjärjestelmän yhtenäistämistä eri hallien osalta. Muutokset vaativat päivityksiä kaupungin ja yhtiön väliin vuokrasopimukseen, KH:n ja liikuntalautakunnan talousarvioon sekä yhtiön omaan talousarvioon. Tietojen ja sopimusdokumentaation vaihto yhtiön ja kaupungin välillä on vielä kesken. Muutokset ja tarvittavat toimenpiteet pyritään saamaan päätöksentekoon vuoden 2018 aikana.</p>
<p>Kaupunginhallitus Tarkistetaan vuokra-asuntojen tuotantotilanne ottaen huomioon kaupungin voimakas kasvu ja yritysten työvoimatarve.</p>	<p>Vuokra-asuntotuotannon kokonaismäärä raportoidaan osana tilinpäätösprosessia. Kaupunkikehitysjaosto tulee tarkistamaan vuokra-asuntojen tonttutuotantotavoitteita kuluvan kevään aikana kaupunkiympäristötoimialan strategisen sopimukseen valmistelun yhteydessä.</p>
<p>Kaupunginhallitus Pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden kasvun pysäyttämiseksi on ryhdyttävä seuraaviin toimiin: Vaikutetaan voimakkaasti siihen, että terveystarkastuksessa työkyvyttömiksi todetut henkilöt pääsevät siirtymään eläkkeelle tai asianmukaiseen hoitoon.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lisätään yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa matalan kynnyksen työpaikkoja osatyökykyisille ja muuten vaikeasti työllistettäville. • Selvitetään mahdollisuus "vuokratyövoimapankin" perustamiselle. • Lisätään yhteistyötä työvoimapulasta kärsivien yritysten kanssa ja suunnataan ammatillista koulutusta sinne, missä työvoimaa eniten tarvitaan. • Pyritään löytämään valtion kanssa oikeudenmukainen ratkaisu kustannuksiin, joita Turun 	<ul style="list-style-type: none"> • Turku on rahoittanut työllisyysmäärärahoilla työttömien terveystarkastuksia omassa Turun seudun TST:n tiloissa olevalla klinikalla. Lisäksi Turun Party -osahankkeen lääkinnällisen työ ja -toimintakykyarvioinnin ja toimivan monialaisen verkostoyhteistyön avulla on saatu asiakas tarkoituksenmukaisen palvelun ja etuuden piiriin. Näitä ovat mm. terveydenhuollon palvelut, sairausloma, lääkinnällinen tai ammatillinen kuntoutus, sosiaalinen kuntoutus tai muu ryhmätoiminta, osa- tai työkyvyttömyyseläke sekä työllistymistä edistävät palvelut. • Usealle asiakkaalle on tehty lausunto ammatilliseen ja lääkinnälliseen kuntoutukseen, sairauspäivärahalle ja/tai työkyvyttömyyseläkkeelle. Tällöin asiakas on myös ohjattu hakemaan oikeaa etuutta esim. varaa-malla aika kelan virkailijalla ja toimittamalla lausunnot kelaan.

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

<p>maahanmuuttajatyöttömien suuri osuus aiheuttaa kaupungille.</p>	<p>Näin henkilöt ovat paitsi oikealla etuudella myös poissa kelan maksuosuuslistalta. Kela-yhteistyön ansiosta kuntoutuskoordinaatio ja ohjausosaaminen ovat parantuneet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turussa siirryttiin viime vuoden lopulla kuntouttavan työtoiminnan palveluseteliin. Tavoitteena on lisätä kolmannen sektorin palvelutuotantoa siten, että entistä useammalle osatyökykyiselle tai muuten vaikeasti työllistettävälle riittäisi näitä paikkoja. Turku jatkoi vuonna 2017 Turun Seudun TST:n Texvex-toiminnan rahoittamista. Tässä syntyy matalan kynnyksen työpaikkoja. Turku on lisäksi maksanut kolmannen sektorin yrityksille Turku-lisää ja korotettua Turku-lisää työmarkkinatuen kuntaosuudella olevien työllistämistä. Lounais-Suomen työllistäjien kanssa Turku teki sopimuksen työkokeilussa olevien työmarkkinatu-en kuntaosuudella olevien tukemisesta. Turku on tukenut työvoimapoliittisilla avustuksilla kolmatta sektoria, joka on tuottanut osatyökykyisille ja muuten vaikeasti työllistettäville työpaikkoja. Haasteena on näiden työpaikkojen määräaikaisuus, koska ne rahoitetaan julkisen sektorin tuella eikä näistä juurikaan synny pysyviä työsuhteita. • Turku-konserniin kuuluva Turun Aikuiskoulutussäätiö perusti Täsmäosaajat Oy-nimisen henkilöstövuokrayrityksen, joka välittää työpaikkoja Aikuiskouluskeskuksen opiskelijoiden lisäksi Turun palveluissa oleville työttömille. Tavallaan työttömien alakohtaisina ”työvoimapankkeina” tulevat toimimaan myös Työvoimahautomot-hankkeessa perustettavat kärkialojen hautomot. Turussa on kartoitettu henkilöstövuokrayritykset, jotta niiden palveluja voidaan hyödyntää paremmin. • Ammatillisessa koulutuksessa työvoimapula-ajat ovat aina olleet painopisteenä. Haasteena on riittävien opiskelijamäärien saaminen esimerkiksi metallialan koulutuksiin. Turussa aloitettiin keväällä 2017 työvoimahautomot -hanke, jossa viidelle eri kärkihankkeelle rakennetaan omat hautomot. Näissä järjestetään henkilöstön alakohtaista täsmäkoulutusta. Hankkeessa on mukana Turun kaupugit ja joidenkin muiden seudun kuntien lisäksi Science Park ja seudun tärkeimmät ammatilliset oppilaitokset (Turun ammatti-instituutti, Turun Aikuiskoulutuskeskus ja RASEKO). • Turun kaupungille ei maahanmuuttajatyöttömistä aiheudu enempää kustannuksia kuin muista työttömistä. Turku on osana kasvupalvelusopimusta rakentamassa maahanmuuttajien polkua työhön. Kasvupalvelusopimuksen kustannuksista valtio maksaa puolet. Valtio järjestää tällä hetkellä niin paljon maahanmuuttajien valmistavia koulutuksia, että niihin on vaikeuksia löytää riittävästi opiskelijoita. Tällä hetkellä on monia maahanmuuttajien työllisyyttä edistäviä hankkeita. Haasteena ovat työelämässä olevat asenteet, jotka vaikeuttavat maahanmuuttajien työllistämistä erityisesti joistakin uskonnollisista tai väestöryhmistä.
<p>Kaupunginhallitus Tavoitteena tulee olla kaupungin talouden tasapainottaminen lyhyellä aikavälillä lähtökohtana se, että palvelut säilyisivät niin laadullisesti kuin määrällisesti nykytasolla koskien kaikkia hallintokuntia.</p>	<p>Kaupungin taloudellisen aseman voitaneen katsoa parantuvan, mikäli toiminnasta aiheutuvan alijäämän kehitys kyetään pitämään verorahoituksen kehitystä pienempänä. Tiukkaa talouskuriä tarvitaan myös tulevina vuosina. Resurssien oikea kohdentaminen sekä toimintamallien uudistaminen mahdollistavat laadukkaan palvelutuotannon myös tulevaisuudessa. Toiminnan ja talouden suunnittelun lähtökohtana on palvelujen kysyntään vastaaminen taloudelliset tekijät huomioiden.</p>

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Talousarvion toteutuminen (kv)

Kaupunginhallitus €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutoksin	Toteutuma 2017	Poikkeama
Toimintatuotot	55 079 132	0	55 079 132	54 863 863	-215 269
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	313 120	313 120
Toimintakulut	-152 317 334	-13 468 615	-165 785 949	-157 982 026	7 803 923
TOIMINTAKATE	-97 238 201	-13 468 615	-110 706 816	-102 805 042	7 901 774
Investointimenot	-39 753 976	0	-39 753 976	-38 714 517	1 039 459
Rahoitusosuudet	0	0	0	140 267	140 267
Luovutustulot	128 000 000	0	128 000 000	106 401 042	-21 598 958
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	88 246 024	0	88 246 024	67 826 792	-20 419 232

Määrärahat palvelualueittain (kh)

€	Toiminta- tulot	Toiminta-menot	Toimintakate	Toteutuma 2017 (toimintakate)	Poikkeama (toimintakate)	Toteutuma 2016 (toimintakate)
Kaupunginhallitus yhteensä	55 079 132	165 785 950	-110 706 818	-102 805 042	7 901 774	-87 362 790
Yhteiset	4 716 539	24 056 197	-19 339 658	-18 359 263	980 395	-16 933 638
I Konsernihallinnon ryhmät	6 660 450	20 514 804	-13 854 354	-11 855 412	1 998 942	-11 884 324
II Hankkeet ja käyttötalousinvestoinnit	2 098 322	5 734 663	-3 636 341	-3 579 551	56 790	-1 172 068
III Edelleen kohdistettavat määrärahat	0	31 260 899	-31 260 899	-27 991 346	3 269 553	-14 549 358
Hankinta- ja logistiikkakeskus	5 369 941	5 362 262	7 679	-609 750	-617 430	-575 771
IT-palvelukeskus	18 439 102	21 215 079	-2 775 977	-1 492 552	1 283 425	-1 023 800
Henkilöstöasiain palvelukeskus	830 200	869 557	-39 357	-55 270	-15 913	-63 308
Matkailun palvelukeskus)	1 354 690	4 774 504	-3 419 814	-3 271 051	148 763	-3 394 388
Velkaneuvontatoimisto)	259 193	607 921	-348 728	-213 879	134 848	-220 332
Työterveyshuollon palvelut *)	7 454 123	6 380 072	1 074 051	1 318 113	244 062	1 042 976
UBC *)	835 000	834 624	376	-80 751	-81 127	-119 686
Työllisyyspalvelukeskus	6 461 525	43 575 321	-37 113 796	-36 469 358	644 437	-38 459 714
Ruokapalvelut - toiminta *)	600 047	600 047	0	0	0	
SOTE-valmistelu			0	-156 898	-156 898	
Valonia				-419	-419	-4 427
TSEK				12 345	12 345	-4 952
*) Nettoyksikkö						

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Sidotut investoinnit (kh)

	TA 2017	Toteutuma 31.12.2017	Poikkeama	Toteutuma 31.12.2016
A - Investointihankkeet	39 753 976	38 714 517	-1 039 459	
AB - Uus- ja laajennusinvestoinnit	9 703 976	6 176 517	-3 527 459	
ABB - Muut pitkävaikuttiset menot	9 703 976	6 176 517	-3 527 459	
100310 - Varaus Suomen Joutsenen kunnostusta vart	150 000	150 000	0	
100783 - SAP-käytön laajennus	150 000	2 602	-147 398	
101210 - ICT-infran yhtenäistäminen ja tehostam.	2 210 000	3 842	-2 206 158	
101211 - Kaupunkitason sähköiset palvelut	1 825 000	0	-1 825 000	
101212 - Tiedolla johtamisen kehittäminen	250 000	0	-250 000	
102645 - Arkiston digitointiprojekti	100 000	62 861	-37 139	
102651 - eFöli sähköbussihin perustuva liikennöi	480 000	0	-480 000	
102722 - KH/Tietoliikennepalvelusopimukset	824 976	687 749	-137 227	
102723 - KH/Tietoverkon kytkentäydin	200 000	193 797	-6 202	
102725 - KH/Langaton verkko	150 000	125 768	-24 232	
102728 - KH/Tietoturvan parantaminen	100 000	0	-100 000	
102729 - KH/Pysäköintijärjestelmän uusiminen	50 000	0	-50 000	
102730 - KH/Museopalv rak- ja ark tietokant eheyt	60 000	184 748	124 748	
102733 - KH/Sähköinen julkaisujärjestelmä	150 000	44 485	-105 515	
102735 - KH/SharePoint - dokumentinhallinta	100 000	117 067	17 067	
102736 - KH/Luottamushenkilöiden työvai ja lisens	285 000	386 636	101 636	
102737 - KH/Asiakaspalvelun kehittäminen	150 000	51 665	-98 335	
102739 - KH/Hallinnon piensovellukset	50 000	26 679	-23 321	
102740 - KH/Käyttaja- ja käyttövaltuushallinta	250 000	114 319	-135 681	
102742 - KH/Sähköinen ylioppilastutkinto	50 000	44 048	-5 952	
102744 - KH/SAP-käytön laajennus (PS/IM)	100 000	14 508	-85 492	
102745 - KH/SAP Kehittäminen	200 000	229 921	29 921	
102746 - KH/SAP HR Kehittäminen	120 000	154 654	34 654	
102749 - KH/Suurten kaupunkien palvelusetelihanke	50 000	156 284	106 284	
102750 - KH/Konserniyhtiöiden toiminnan kehit.	259 000	167 331	-91 669	
102769 - DiPaKe-hanke	1 390 000	754 934	-635 066	
AE - Sijoitukset	30 050 000	32 538 000	2 488 000	
AEA - Osakkeet ja osuudet	30 050 000	32 538 000	2 488 000	
100360 - Osakkeet ja osuudet, varaus	30 050 000	32 538 000	2 488 000	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Kaupunginhallituksen omaraohitusosuudet (kv)

Omarahoitusosuudet €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutoksin	Toteutuma 2017	Poikkeama
Toimintakulut	-19 512 731	0	-19 512 731	-18 193 530	1 319 201
TOIMINTAKATE	-19 512 731		-19 512 731	-18 193 530	1 319 201

Kaupunginhallituksen omaraohitusosuudet kohteittain (kh)

€	Toimintatulot	Toimintamenot	Toimintakate	Toteutuma 2017 (toimintakate)	Poikkeama (toimintakate)	Toteutuma 2016 (toimintakate)
Omarahoitusosuudet	0	19 512 731	-19 512 731	-18 193 530	1 319 225	-20 418 416
Alpe	0	13 128 089	-13 128 089	-13 127 547	542	-13 060 876
UBC	0	145 000	-145 000	-145 000	0	-145 000
Eläkkeet	0	6 239 642	-6 239 642	-4 879 273	1 360 369	-6 271 078
Maaseutuelinkeinoasiat	0	0	0	-41 686	-41 686	-28 000
TSeK, väestöosuus						-913 463

Työvoiman käyttö (kv)

Henkilötyövuodet (htv) ja kustannukset	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Kh yhteensä (htv)	570,7	552,2	538,0	544,3
Kh, palkat ja palkkiot (€)	24 831 143	25 127 023	24 768 706	24 071 342
Konsernihallinto (htv)	191,7	200,0	201,0	217,0
Konsernihallinto, palkat ja palkkiot €	10 547 991	11 405 942	11 557 068	11 088 873
Palvelukeskukset (htv)	379,0	352,2	337,0	327,3
Palvelukeskukset, palkat ja palkkiot (€)	14 283 152	13 721 081	13 211 638	12 982 469

Lisätietoja:

Konsernihallinto sisältää sisäisen tarkastuksen.

Työvoimaseurannan mukaiset htv luvut eivät sisällä töllistettyjä ja harjoittelijoita. Palkat ja palkkiot luvuista vähennetty työllistettyjen osuudet.

Organisaatiomuutokset:

1.4.2016 Hankinta ja logistiikkakeskuksen varastointi- ja logistiikkatoiminnot luovutettu V-S sairaanhoitopiirille. Luovutuksen yhteydessä siirtyi 20 henkilöä, joiden palkat ja palkkiot osuus on laskettu olevan 633.869€ vuodessa (vuoteen 2016 vaikutus -15 htv/475.402€).

1.7.2016 Turun seudun kehittämiskeskuksen toiminnan luovutus TSP Oy:lle. Luovutuksen yhteydessä siirtyi 23,4 henkilöä, joiden palkat ja palkkiot osuus on laskettu olevan 572.839 € vuodessa (vuoteen 2016 vaikutus - 13,7 htv/334.156€).

1.8.2017 Konsernihallinnon vahtimestaripalvelut luovutettiin Arkea Oy:lle. Luovutuksen yhteydessä siirtyi 7 henkilöä, joiden palkat ja palkkiot osuus on laskettu olevan 203.364€ vuodessa (vuoteen 2017 vaikutus -2,9 htv/-84.735€).

Konsernihallinnon ja palvelukeskusten välillä tapahtui myös sisäisiä toiminnan/henkilöiden siirtoja.

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Käytössä olevat tilat ja alueet, konsernihallinto	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Tilat yhteensä (m ²)	6 038	6 038	6 038	6 953	
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	6 038	6 038	6 038	6 953	
Muut tilat (m)					
Alueet yhteensä (ha)					
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	1 290 889		1 290 889	1 344 938	
Lisätietoja:					
TA 2017 luvut perustuvat 16.2.2016 hetken ennusteeseen vuoden 2017 tila- ja vuokramääristä.					
Tilamäärän ja vuokrien kasvu johtuu Käsityöläiskatu 10 tilavuokrauksesta 1.6.2017 alkaen.					

Käytössä olevat tilat ja alueet, palvelukeskukset	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Tilat yhteensä (m ²)	19 054	15 746	18 207	19 230	
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	19 054	15 746	18 207	19 230	
Muut tilat (€)	365 600	365 600	365 600	365 600	
Alueet yhteensä (ha)					
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	2 926 016		2 714 967	2 542 456	
Lisätietoja:					
TA 2017 luvut perustuvat 16.2.2016 hetken ennusteeseen vuoden 2017 tila- ja vuokramääristä.					
Muut tilat (€) luku kertoo Matkailun palvelukeskuksen laivahostel Boreasta maksaman sisäisen vuokran. Laivahostel Borea siirtyy 1.1.2018 alkaen sivistystoimialan vuokraukseen.					

Strategiset tavoitteet (kv)

Kärkihanke 1: Digitaalinen asiointi	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i>				
	<i>Muut toteutettavat linjaukset: - Strateginen linjaus: 3.2.3</i>				
Arviointikriteeri:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
MunPalvelut käytön laajentaminen			2	0	
Kohti kuntalaistiliä (Asiointitili, maksaminen, ostotoiminnallisuus)			3	2	
KaPa laki (tunnistautuminen, valtuutus, palvelutiedot)			3	5	
Toimialojen ilmoittamat projektit			4	4	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Tavoitteen kuvaus: Asiakkaan digitaalinen asiointi Turun kaupungin kanssa (MunTurku) (edellyttää palvelujen digitalisoimisen ja tunnistautumisen).

Selitys poikkeamalle:

MunPalvelut: Alustan kehittäminen päätettiin lopettaa, kun tekninen toteutus ei vastaa tarpeita. Toimintamalli jatkaa elämää Asiakkuuksien ja palvelujen hallinnan projektissa.

Kohti kuntalaistiliä: Turku oli kuntapilottina mukana Suomi.fi-maksamisessa ja projektin viivästymisen takia vuoden loppuun mennessä ennätettiin saada kaksi palvelua (lisärakennusluvut ja seniorirannekkeet) maksamisen piiriin.

KaPA-laki: Suomi.fi-tunnistautuminen oli pakko hoitaa kaupungin tasolla vuoden 2017 aikana, kun aiempi VETUMA-tunnistautuminen päättyi.

Kärkihanke 2: Keskustan kehittäminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.1</i>
	<i>Strateginen linjaus: 3.3.2</i>				
Arviointikriteeri: Keskustan kehittämisen visiotyö sekä siihen liittyvä toteutus-suunnitelma mittareineen valmis.	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
			Visiotyö valmis	Keskustavisio 2050 julkaistu 14.8.2017	
Tavoitteen kuvaus: Keskustan kehittämisen kärkihankkeen tavoitteena on kaupunkikeskustan elinvoiman turvaaminen ja uudistaminen.					
Selitys poikkeamalle:					

Kärkihanke 3: Turun kampus ja tiedepuisto	<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.3, 3.3.7, 3.3.10</i>
	<i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i>				
Arviointikriteeri: Turun kampus ja tiedepuiston masterplan valmis ja purettu soveltuvilta osin etenemismalleihin. Toteutusprojekteja käynnissä.	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
			Masterplan valmis ja toteutus käynnistetty	Turun kampus ja tiedepuistohankkeen masterplan julkaistu 4.12.2017	
Tavoitteen kuvaus: Kärkihankekokonaisuudella tavoitellaan kunnianhimoista alueen älykaupungin toiminnallista konseptia, maankäytön, asumisen, rakentamisen ja liikenteen suunnitelmaa sekä palveluiden ja elinkeinotoiminnan yhdistämistä fyysisen ympäristön toteutukseen.					
Selitys poikkeamalle:					

Kärkihanke 4: Palveluohjauksen uudistaminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.3, 2.1.2, 3.2.2</i>
	<i>Strateginen linjaus: 2.1.3</i>				
Arviointikriteeri: Hanketta toimeenpanevien projektien eteneminen aikataulussa	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
			Toteutus	hanke on päättynyt	
Tavoitteen kuvaus: Kokonaisuus muodostuu toisiaan tukevista osista: Ikäihmisten palveluohjaus, Terveyspalvelujen uudistaminen, Perhe- ja sosiaalipalvelut – toiminnan kokonaiskehittäminen, Varsinais-Suomen uusi psykiatrian toimintamalli. Lisäksi palveluohjaus-hanke on osana kaupungin monikanavaisen asiakaspalvelun kehittämistä (ei vain paljon palveluita käyttäville).					
Selitys poikkeamalle: Palveluohjauksen uudistamisen kärkihanke on sulautettu Smart and Wise Turku -kärkihankkeeseen.					

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

--

Kärkihanke 5: Hiilineutraalisuuden ja smart city -konseptin edistäminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.6</i>					<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>					
Arviointikriteeri: Suunnitteluvaihe menossa, arviointikriteerit kaupunginhallitukselle 2018 aikana.	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017		Hankkeen suunnittelu	Suunnitteluvaihe jatkuu Kh 18.9.2017 mukaisesti vielä alkuvuoden 2018				
Tavoitteen kuvaus: Kaupunginhallitus päätti 18.9.2017 asettaa uuden kärkihankkeen Smart and Wise Turku, jossa yhdistyvät hiilineutraaliustavoite ja Smart City -konsepti. Hankkeeseen liitetään digitaalinen asiointin ja palveluohjauksen uudistamisen kärkihankkeet. Jatkossa kaupungissa on vain kolme kärkihanketta. Smart and Wise Turku-hankkeen hankesuunnitelma tavoitteineen ja mittareineen tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn vuoden 2018 alkupuoliskon aikana.											
Selitys poikkeamalle:											

Strategiset hankkeet (kh)

Hyvinvointi ja aktiivisuus, kaupungin yhteiset hyvinvointitavoitteet

Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi	<i>Strateginen teema:</i> <i>Yrittävä ja osaava kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.1.4</i>					<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.7</i>					
Arviointikriteerit:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017							
Nuorisotyöttömien osuus	13,2 %	13,36%	13,0 %	11,98 %							
Työllisyysmäärärahan vaikuttavuus:											
Henkilöitä aktivointi- ja työkykypalveluiden piirissä	1031	1 208	1400	2043							
Kokonaisasiakasmäärä	2384	2 701	3300	2901							
Uusien asiakkaiden määrä	1844	2 184	2300	2221							
Työmarkkinatuen kuntaosuudella olevien ohjaus aktivoititöihin	ei tietoa		1100	1336							
Aktivointiaste *	ei tietoa		42 %	70 %							
Tavoitteen kuvaus: Nuorisotyöttömien osuuden vähentäminen ja kunnan maksuosuuden vähentäminen toimenpiteillä, jotka toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa huomioiden opiskelu ja toimintakyky.											
* Asiakkuuden lopettamissyynä on: työllistetty, opiskeluun siirtynyt, kuntouttavassa työtoiminnassa olevat, Koho-harjoittelussa olevat).											
Selitys poikkeamalle:											
Työllisyyden hoidon kuntakokeilu käynnistyi elokuussa 2017 ja järjestäytyminen vaikutti asiakastyön sujuvuuteen.											

Terveiden elämäntapojen edistäminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i> <i>Strateginen linjaus: 2.1.1</i>					<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.2, 2.3.1, 2.3.7</i>				
-------------------------------------	---	--	--	--	--	---	--	--	--	--

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Arviointikriteerit:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Ylipainoisten lasten ja nuorten osuus: - 4 vuotiaat - 5 lk - 8 lk	-		Pohjaluku käyttöön	lukujen saatavuutta selvitetään 16,5 %
Turkulaisten koululaisten fyysinen toimintakyky (Move). Vertailu kansalliseen viitearvoon: 5 lk tytöt ja pojat - 20 m viivajuoksu - vauhditon kolmiloikka - ylävartalon kohotus - Etunojapunnerrus - Heitto-kiinniottoyhdistelmä	-	Turku/Suomi alin kolmannes tytöt 33/32 %, pojat 37/36% tytöt 36/30%, pojat 46/42 % tytöt 44/38%, pojat 47/42% tytöt 26/22%, pojat 25/20% tytöt 38/36%, pojat 36/37%	Pohjaluku käyttöön	Turku/Suomi alin kolmannes Tytöt 31/36%, pojat 38/39% Tytöt 34/32%, pojat 52/44% Tytöt 32/40 %, pojat 43/44% Tytöt 30/22%, pojat 23/20% Tytöt 40/38%, pojat 37/39%
Hyton terveysasemilla asioineet DM 2-pysyväisdiagnoosin (tyypin 2 diabetes) omaavien turkulaisten määrä	8187	8158	Laskee	9358
Terveytensä vähintään hyväksi kokevien turkulaisten osuus (turkulaiset vrs. kansallinen taso)	62,6/62	Kysely tot. valtuustokausittain	Osuus kasvaa	Kyselyä ei toteutettu 2017
<p>Tavoitteen kuvaus: Tavoitteena turkulaisten perheiden kannustaminen terveiden elämäntapojen omaksumiseen. Toimenpitein lisätään lasten ja nuorten liikkumista ja aktiivisuutta sekä vähennetään ylipainoa.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Fyysisen toimintakyvyn muutokset ovat hitaita. Move-tulosten muutos on vähäinen ja sen pohjalta lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn kaikilla osa-alueilla on edelleen paljon tekemistä sekä Turussa että kansallisesti. Liikkuva koulu toimenpiteet ovat etenemässä ja uuden opetus suunnitelman mukaista toiminnallisuutta on kehitetty kouluissa.</p> <p>Diabeteksen määrä lisääntyy voimakkaasti. Mittari ei kuvaa hoidon onnistumista, vaan sairauden esiintyvyyttä, johon pystyy vaikuttamaan vain hyvin hitaasti.</p>				

Yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentäminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i> <i>Strateginen linjaus: 2.1.1</i>			
Arviointikriteerit:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus % (ATH)		Kysely tot. valtuustokausittain		
- 20-54 -vuotiaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	10,3%/ 9,4%	Kyselyä ei toteutettu 2016	Laskee	Kyselyä ei toteutettu 2017
- 55-74 -vuotiaat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	11,6%/ 7,3%	Kyselyä ei toteutettu 2016	Laskee	Kyselyä ei toteutettu 2017
- +75-vuotiaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	12,4%/ 12,4%	Kyselyä ei toteutettu 2016	Laskee	Kyselyä ei toteutettu 2017
Ei yhtään läheistä ystävää % oppilaista (Kouluterveyskysely 2013)		Kysely tot. joka toinen vuosi		

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

- 8-9lk (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	8,1%/ 8,4% (2013)	Kyselyä ei toteutettu 2016	laskee	8 %/8,5%	
- Lukion 1. ja 2. vuosikurssit (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	6,0%/ 6,4% (2013)	Kyselyä ei toteutettu 2016	laskee	8,2 %/7,2%	
- Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	6,4%/ 7,5% (2013)	Kyselyä ei toteutettu 2016	laskee	6,4% /7,4%	
Kiusaamiseen ei ole puututtu koulun aikuisten toimesta % (Kouluterveyskysely 2013)		Kysely tot. joka toinen vuosi		uusi kysymys 2017	
- 8. ja 9. luokan oppilaat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	59,8%/68,1% (2013)	Kyselyä ei ollut v 2016	laskee	24,8%/25,6% 35,1%/29,1%	
- Lukion 1. ja 2. vuosikurssin oppilaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	91,2%/88,7% (2013)	Kyselyä ei ollut v 2016	laskee	8,3%/10,5% 30%/32,2%	
<p>Tavoitteen kuvaus: Lasten ja työikäisten yhteisöllisyyden lisääminen ja ikäihmisten yksinäisyyden vähentäminen mm. palveluohjauksen keinoin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kyselyssä 2017: Kertonut kiusaamisesta koulun aikuiselle ja kiusaaminen on jatkunut tai pahentunut kertomisen jälkeen. <p>Selitys poikkeamalle: Kiusaamiseen puuttumista selvitetty 2017 eri kysymyksiä kuin 2013. Lukiolaisten yksinäisyys lisääntynyt ja on nyt kuuden suurimman kunnan suurinta.</p>					

Vaikuttava ja uudistuva kaupunki

Palvelujen ja prosessien digitalisoiminen	<p><i>Strateginen teema:</i> Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</p> <p><i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i></p> <p><i>Strateginen linjaus: 3.2.3</i></p>				
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
<p>Arviointikriteeri toteutumiseksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sähköisen potilastietojärjestelmään linkitetyn terveystarkastuksen luominen - raportointijärjestelmän kehittäminen - verkkokauppa kohti kuntalaistilä tuotteisiin on lisätty 3-4 tuotetta/palvelua - prosessien kehittäminen; tehtävät kirjautuvat prosesseittain työntekijöille - asiointitilin laaja käyttöönotto ja tuki suoritetaan päätökseen. - keskitetty asiakaspalvelu toiminnassa 2017 - uusien palvelukanavien kehittäminen (linkitty toimitilojen vaihdokseen) 			ks. arviointikriteerit	ks. poikkeamat	
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dipake- ja 6Aika Turun osakokonaisuus - Metku, sähköinen työnkulku TVA-arvioinneille ja tehtäväkuville - Ennustus pohjainen palveluohjaus Työterveyshuoltoon - Hankintaprosessiin kaupunkitaso yhtenäinen prosessi ja yhteiset työvälineet hankintasopimushallintaan ja pienhankintojen hallintaan - Palvelujen ja prosessien digitalisoiminen (IoT- ja robot) - Uusien työ- ja tilankäyttökonseptien kehittäminen <p>Selitys poikkeamalle: Sähköinen terveystarkastus: Ensin pitää saada sähköinen terveystarkastus ja uusi potilastietojärjestelmä käyttöön. Projektit valmistuvat keväällä 2018. Integraatiot toteutetaan varmaan syksyllä jatkoprojektissa. Kansallisen suomi.fi-maksamisen hitaammasta etenemisestä johtuen verkkomaksamisen piiriin ennätettiin saada vuonna 2017 kaksi tuotetta: rakennusluvan lisärakentaminen ja Senioriranneke. Toteutetut ratkaisut helpottavat merkittävästi suomi.fi-maksujen käyttöönottoa. Asiointitilin osalta odotetaan kaupunkitasoisen CRM-ratkaisua sekä käyttövaltuushallinnan etenemistä.</p>					

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Keskitetty asiakaspalvelu: Suunnittelu on edennyt ja tavoitteena toiminnan käynnistäminen 2018-2019 vaihteen paikkailla. **TVA-arvioinnin ja tehtävienkuvien digitoitu prosessi** on käyttöönottoa vaille valmiina. Myös tässä kaupungin AD- ja sharepoint-ratkaisut edellyttivät toimittajalta lisätyötä, jotta tieto kulkee oikein. Tässä yhteydessä rakennettiin myös ensimmäiset prosessien mukaiset viestit. Käytetyn työnkulkumoottori-työkalun arviointi kaupungin mikropalveluarkkitehtuurin osaksi on vielä kesken.

IoT ja robotiikka: Aihepiiriä edistetty tehtävän vaativuuden arviointiprosessin automatisoinnilla. IoT- ja ohjelmistorobotiikkateknologioiden käyttöä edistetty osana Smart and Wise Turku -hankkeen valmistelua.

Paremmen johtamisen kokonaisuus	<i>Strateginen teema:</i> <i>Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.4</i>				
			<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.2, 2.3.3-</i>		
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Arviointikriteeri toteutumiselle: Paremmen johtamisen periaatteiden jalkautuminen Tiedolla johtamisen koulutusohjelmaan osallistuminen Turku DW koko kaupungin käyttöön			ks. arviointikriteerit	Tiedolla johtamisen koulutuksen ensimmäinen ryhmä toteutettu, toinen ryhmä kutsuttu vuodelle 2018. Paremmen johtamisen peliä pelattu n. 80 kertaa, Turku DW otettu kaupunkitasoisesti käyttöön syyskuussa 2017.	
Tavoitteen kuvaus: Paremmen johtamisen hanke organisaation toiminnan parantamisen, johtajuuden kehittämisen sekä tiedolla johtamisen kehittäminen.					
Selitys poikkeamalle:					

Monikanavainen asiakaspalvelu	<i>Strateginen teema:</i> <i>Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.3</i>				
			<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>		
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Arviointikriteeri toteutumiselle: Kokonaisuuden eteneminen suunnitelman mukaan			ks. arviointikriteeri	KI Kuntahankintojen sopimuksen mukaiset asiakaspalveluratkaisut ovat käytössä. Keskustan keskitetty asiakaspalvelupiste yhteistyössä Kelan ja maistraatin kanssa on suunnittelussa. Dipake toteuttaa KAPA-	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

				lain mukaiset kokonaisuudet
Tavoitteen kuvaus: Dipake ja monikanavaista asiakaspalvelua tukevat 6Aika osakokonaisuudet				
Selitys poikkeamalle:				

Kustannuslaskennan kehittäminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.4</i>				
	<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
Arviointikriteeri toteutumiseksi:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
- tilauksellisten ostolaskujen osuus järjestelmien käyttöaste (sopimushallinta ja pienhankinnat)			80 %	47 %	
Tavoitteen kuvaus: Tilaustoiminnan kehittäminen ja tilausmäärien kasvattaminen kaikista hankinnoista niin, että tilausprosessin tehokkaalla käytöllä voidaan merkittävästi vähentää ostolaskujen käsittelyä.					
Selitys poikkeamalle: Toimintamallin muuttaminen tilaustoiminnan vetoiseksi (ostolaskukäsittelyn sijaan) vaatii laajempaa toimenkuvien muuttamista. Tavoitteisiin voidaan päästä huomioimalla tämä tavoite hallinnollisen työn organisoimisessa (6721-2017).					

Datan ja rajapintojen avaaminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.3</i>				
	<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
Arviointikriteeri toteutumiseksi: ks. TA-sarake	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
			Päätöstiedon julkisten osien avaaminen kaikkien kuntalaisten käyttöön Palvelukonfiguraattori käytössä ja siihen tuotu 2-4 uutta palvelukokonaisuutta		
Tavoitteen kuvaus: 6Aika -kokonaisuuteen sisältyvät hankkeet/projektit					
Selitys poikkeamalle:					

Uusien työ- ja tilankäyttökonseptien kehittäminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.7</i>				
	<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
Arviointikriteeri toteutumiseksi: ks. TA.sarake	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
			Tarveselvitys keskustan toimistotilaratkaisusta	Byråbo konsepti hyväksytty johtoryhmässä 21.11.2017. Tarveselvitystyö käynnistetty.	
Tavoitteen kuvaus: 2016 käynnistetään työympäristöjen kehittämishanke, joka jatkuu vuoteen 2017. Ensivaiheessa tavoitteena on määritellä toimistojen tilakonsepti ja laatia tarveselvitys keskustan toimistotilaratkaisusta. Jatkossa haetaan myös mahdollisuuksia muiden tilatyyppeihin (esim. koulut ja päiväkodit) konseptioimiseen.					

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Selitys poikkeamalle: Työympäristökonseptin laadintaprosessi päästiin käynnistämään suunniteltua myöhemmin, jolla on vaikutus koko projektiin. Byråbo 20 -konsepti on laadittu vuoden 2017 aikana ja sillä on johtoryhmän hyväksyntä. Tarveselvitystyö on käynnistetty ja se jatkuu vuoden 2018 puolella. Tarveselvitys valmistuu kevään 2018 aikana.

Kestävän kehityksen budjetointi	<i>Strateginen teema:</i> <i>Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.7</i>					<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
Arviointikriteerit toteutumiselle:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017						
Ekotukitoimenpiteet Energiatehokkuustoimenpiteet Osahankkeiden toteutuminen			ks. arviointikriteerit	Toteutunut suunnitellusti						
Tavoitteen kuvaus: Energia- ja resurssiviisauden ulottaminen kaikkeen toimintaan kaupungissa.										
Ekotukitoiminta, Investointien elinkaarikustannusten vaikuttavuuden arviointi yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa, Resurssiviisautuspilotteja. Energia- ja resurssitehokkuuden kehittäminen ja jalkauttaminen kaupunkikonsernissa, ympäristötietoisuuden lisääminen, ekotukihenkilöiden kouluttaminen, kalustekierrätyssovelluksen kehittäminen. Investointien elinkaarikustannusten vaikuttavuusarvioinnin testaaminen.										
Toteutunut 31.12.2017: Turun Ekotuki teki 6-kaupunkien yhteistyössä Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen ja tuotti Myytinmurjat videoita 10 kpl. Turun toiminta oli esillä valtakunnallisessa Ulos oppimaan -konferenssissa 5.6.2017. Turun Ekotuki julkaisi Ekotukikalenterin syyskuu 2017-syyskuu 2018 ja jakoi sen laajan jakelun. Ekotukihenkilöille on lähetetty 11 kuukausikirjettä, peruskoulutettu 24 henkeä, jatkokoulutettu 58 ja kolme vierailua (Kakolan jätevedenpuhdistamo, Turku Energia ja Luolavuoren Pellettilaitos). Lisäksi on suunniteltu lainattava ruokapeli. Kalustekierrätysjärjestelmä jatkokehitetty ja testattu käytössä. Lisäksi tehtiin päätös (10/2017) että järjestelmä otetaan vuonna 2018 koko kaupungin käyttöön.										
Investointien elinkaari-vaikutusten arviointimallista on toteutettu prototyyppi ja katualueiden CO2-päästölaskentamallin vaihtoehtoiset ratkaisut ja suositukset (Skanssin alueelle).										
Selitys poikkeamalle:										

Yrittävä ja osaava kaupunki

Innovaatioympäristön ja tiedepuistoalueen rakentaminen osaamisen hyödyntämiseksi ja kaupallistamiseksi	<i>Strateginen teema:</i> <i>Yrittävä ja osaava kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.1.1</i>					<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.1.2, 3.1.4, 3.1.6</i>				
Arviointikriteeri toteutumiselle:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017						
- Turku Future Technologies - Biohautomokonsepti - Life Science -kiihdyttämö - Digitulevaisuus			ks. arviointikriteerit	Toimenpiteet käynnissä						
Tavoitteen kuvaus: Toteutetaan Turun kaupunkiseudun kasvusopimukseen 2016-2018 kirjattuja toimenpiteitä (5 kpl), joilla rakennetaan Suomen paras innovaatio- ja yrityspalvelukeskittymä Sciece Parkin alueelle.										
Selitys poikkeamalle: Kasvusopimuksen toimenpiteitä on vaihdettu, koska sopimuksen rahoituspäätökset saatiin ennakoitua myöhemmin. Osa toimenpiteistä lähdettiin toteuttamaan muulla rahoituksella. Nyt kasvusopimuksessa on yhteensä 11 osatoteutusta.										

Sinisen ja vihreän teollisuuden symbioosin	<i>Strateginen teema:</i> <i>Yrittävä ja osaava kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.1.1</i>					<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
Arviointikriteeri toteutumiselle:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017						

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

<ul style="list-style-type: none"> - Blue Industry Park -toimintakonsepti - Smart Chemistry Park -tukihanke - EU:n valmistella olevan Blue Growth Vanguard-aloitteen kytkeminen Turun elinkeinopolitiikan työkaluksi - Suomen valmisteilla olevan kansallisen meripolitiikan valmisteluun osallistumien ja vaikuttaminen Turun kaupunkistrategian pohjalta 			arviointi-kriteerit	Toimenpiteet käynnissä
<p>Tavoitteen kuvaus: Toteutetaan Turun kaupunkiseudun kasvusopimukseen 2016-2018 kirjattuja toimenpiteitä (Blue Industry Park ja Smart Chemistry Park), joilla vahvistetaan Turun seudun meri-, ympäristö- ja materiaalitekniikan osaamista.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Kasvusopimuksen toimenpiteitä on vaihdettu, koska sopimuksen rahoituspäätökset saatiin ennakoitua myöhemmin. Osaa toimenpiteistä lähdettiin toteuttamaan muulla rahoituksella. Nyt kasvusopimuksessa on yhteensä 11 osatoteutusta. Blue Growth Vanguard -aloite on vielä EU-komission valmistelussa.</p>				

Maahanmuuttajat elinkeinopolitiikan voimavaraksi	<i>Strateginen teema:</i> <i>Yrittävä ja osaava kaupunki</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.3, 2.2.4</i> <i>Strateginen linjaus: 3.1.4</i>			
Arviointikriteeri toteutumiselle:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
<ul style="list-style-type: none"> - Kasvusopimuksen toimenpiteet: 1. Edellytykset innovaatiotoimintaan ja työllistymiseen 2. Suomen kieli ja kulttuuri 3. Osaamisen hyödyntäminen paikallisessa elinkeinoelämässä <p>Työllisyyselvityksen maahanmuuttajiin liittyvät toimenpiteet</p>			ks. arviointi-kriteerit	Toimenpiteet käynnissä
<p>Tavoitteen kuvaus: Vahvistetaan alueellista kilpailukykyä tukemalla ja luomalla mahdollisuuksia hyödyntää Suomeen muuttaneiden osaajien työpanosta ja innovaatiokykyä.</p> <p>Selitys poikkeamalle:</p>				

Turku Logistics Hub	<i>Strateginen teema:</i> <i>Yrittävä ja osaava kaupunki</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i> <i>Strateginen linjaus: 3.1.3</i>			
Arviointikriteeri toteutumiselle:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
<ul style="list-style-type: none"> - laaditaan kehittämis- ja kasvusuunnitelma, jonka avulla kehitetään kaikki liikennemuodot kattavaa multimodaalilogistiikkajärjestelmää - lentoliikennettä ja lentoaseman ympäristöä Suomen kakkoskentänä kehitetään matkustaja- ja rahtiliikenteen kasvattamiseksi - Tunnin junan suunnitteluun osallistuminen 			ks. arviointi-kriteerit	Toimenpiteet osin käynnissä
<p>Tavoitteen kuvaus: Turun seudun merkityksen kasvattaminen logistisena keskuksena pohjautuen erinomaiseen maantieteelliseen sijaintiin ja olemassa olevien multimodaalijärjestelmien luomaan potentiaaliin.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Multimodaalilogistiikkajärjestelmän kehittämistä koskevaa suunnitelmaa ei ole laadittu.</p>				

Vetovoima	<i>Strateginen teema:</i> <i>Yrittävä ja osaava kaupunki</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset</i> <i>Strateginen linjaus: 3.1.5</i>			
-----------	---	--	--	--

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Arviointikriteeri toteutumiselle:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
- Experience Turku - elämysteollisuuden tukipalvelurakenteen käynnistäminen - Suomen saaristo -yhteistyön toimenpiteet			ks. arviointi-kriteerit	Toimenpiteet toteutettu	
Tavoitteen kuvaus: Finnish Archipelago -kärkibrändin ja elämysteollisuuden hanketoiminnan edistäminen					
Selitys poikkeamalle:					

Rakentava kaupunki ja ympäristö

Arviointikriteeri toteutumiselle:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>					
RESURSOINTIHANKE: BALTIC URBAN LAB hanke 2016 - 2018 (ulkopuolinen Central Baltic rahoitus)			Tapahtumia ja työpajoja (lukumäärä)	- Tiedepuisto 6 kpl - Baltic Urban Lab 6 kpl	
Tavoitteen kuvaus: Maankäytön strategisten <u>hankkeiden koordinointi</u> osana elinkeinopolitiikan kehittämistä toimialojen strategisen sopimuksen yhteisen osion mukaisesti. Hankkeita toteutetaan erillisillä projekteilla, joiden päätöksenteko, seuranta ja raportointi talouden ja toiminnan vuosikellon mukaisesti. Projekteissa yhdistetty suunnittelu ja investoinnit. Strategiset linjaukset kytketty toteutusprojektitasolle. BALTIC URBAN LAB: Aluekehitys (sidosryhmä prosessin kehittäminen laajemmalle kaupunki alueelle. Erityisesti elinkeinoelämä mukaan. Lisää resursseja sidosryhmän toimintamallin kehittämiseen ja testaamiseen (sidosryhmäkoordinaattori). Alustava aluesuunnittelu.					
Selitys poikkeamalle:					

Arviointikriteeri toteutumiselle:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.2</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>					
Hankkeen toteutuminen			ks. tavoitteen kuvaus	Visio valmis, toimenpiteiden suunnittelu käynnissä, kaupunkirakenteen kehittämisen projektit etenevät.	
Tavoitteen kuvaus: Maankäytön strategisten hankkeiden koordinointi osana elinkeinopolitiikan kehittämistä toimialojen strategisen sopimuksen yhteisen osion mukaisesti. Hankkeita toteutetaan erillisillä projekteilla, joiden päätöksenteko, seuranta ja raportointi talouden ja toiminnan vuosikellon mukaisesti. Projekteissa yhdistetty suunnittelu ja investoinnit. Strategiset linjaukset kytketty toteutusprojektitasolle. Hyödynnetään myös resursointihanketta Baltic Urban Lab hanketta.					
Selitys poikkeamalle:					

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Skanssi	<i>Strateginen teema: Rakentava kaupunki ja ympäristö</i>				
	<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>				
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Arviointikriteeri toteutumiseen: Hankkeen toteutuminen			ks. tavoitteen kuvaus	Kaupunkirakenteen kehittämisen projektit etenevät.	
<p>Tavoitteen kuvaus: Maankäytön strategisten hankkeiden <u>koordinointi</u> osana elinkeinopolitiikan kehittämistä toimialojen strategisen sopimuksen yhteisen osion mukaisesti. Hankkeita toteutetaan erillisillä projekteilla, joiden päätöksenteko, seuranta ja raportointi talouden ja toiminnan vuosikellon mukaisesti. Projekteissa yhdistetty suunnittelu ja investoinnit. Strategiset linjaukset kytketty toteutusprojektitasolle.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Aikataulupoikkeamat on raportoitu toteutusprojektitasolla.</p>					
Logicity	<i>Strateginen teema: Rakentava kaupunki ja ympäristö</i>			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>	
	<i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i>				
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Arviointikriteeri toteutumiseen: Hankkeen toteutuminen			ks. tavoitteen kuvaus	Kaupunkirakenteen kehittämisen projektit etenevät.	
<p>Tavoitteen kuvaus: Maankäytön strategisten hankkeiden <u>koordinointi</u> osana elinkeinopolitiikan kehittämistä toimialojen strategisen sopimuksen yhteisen osion mukaisesti. Hankkeita toteutetaan erillisillä projekteilla, joiden päätöksenteko, seuranta ja raportointi talouden ja toiminnan vuosikellon mukaisesti. Projekteissa yhdistetty suunnittelu ja investoinnit. Strategiset linjaukset kytketty toteutusprojektitasolle.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Aikataulupoikkeamat on raportoitu toteutusprojektitasolla.</p>					

Linnakaupunki	<i>Strateginen teema: Rakentava kaupunki ja ympäristö</i>				
	<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>				
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Arviointikriteeri toteutumiseen: Hankkeen toteutuminen			Ks. tavoitteen kuvaus	Kaupunkirakenteen kehittämisen projektit etenevät.	
<p>Tavoitteen kuvaus: Maankäytön strategisten hankkeiden <u>koordinointi</u> osana elinkeinopolitiikan kehittämistä toimialojen strategisen sopimuksen yhteisen osion mukaisesti. Hankkeita toteutetaan erillisillä projekteilla, joiden päätöksenteko, seuranta ja raportointi talouden ja toiminnan vuosikellon mukaisesti. Projekteissa yhdistetty suunnittelu ja investoinnit. Strategiset linjaukset kytketty toteutusprojektitasolle.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Aikataulupoikkeamat on raportoitu toteutusprojektitasolla.</p>					

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Blue Industry Park	<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i>				
			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
	<i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i>				
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Arviointikriteeri toteutumiseksi: Hankkeen toteutuminen			Ks. tavoitteen kuvaus	Toimenpiteet käynnissä.	
<p>Tavoitteen kuvaus: Maankäytön strategisten hankkeiden <u>koordinointi</u> osana elinkeinopolitiikan kehittämistä toimialojen strategisen sopimuksen yhteisen osion mukaisesti. Hankkeita toteutetaan erillisillä projekteilla, joiden päätöksenteko, seuranta ja raportointi talouden ja toiminnan vuosikellon mukaisesti. Projekteissa yhdistetty suunnittelu ja investoinnit. Strategiset linjaukset kytketty toteutusprojektitasolle.</p> <p>Selitys poikkeamalle:</p>					

ECCENTRIC -hanke	<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i>				
			<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
	<i>Strateginen linjaus: 3.3.7</i>				
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Arviointikriteeri toteutumiseksi: Hankkeen toteutuminen			Toimenpiteet hyväksytyt ja hankinta-prosessit käynnistetty vuonna 2017.	Etenee suunnitellusti	
Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuus kaikista liikkumismuodoista					
Sähköinen liikkuminen					
<p>Tavoitteen kuvaus: Uusien liikennetapojen testaus, evaluointi ja markkinointi sekä MAAS-kehittämisen johtajuus yhdessä Madrid:n, Münchenin, Rusen ja Tukholman kanssa. Maas palveluiden kehittäminen - Turku MAAS palveluiden johtotähti, joukkoliikenteen palvelumallin kehittäminen, Sähköisen liikenteen edistäminen. Ulkopuolinen HORIZON2020 rahoitus.</p>					

Tiedoksi annettavat tunnusluvut

Tunnusluku	Tunnusluvun tyyppi	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Konsernihallinto: hallintoryhmä, talous- ja strategiaryhmä ja kaupunkikehitysryhmä (ei sis. kaupungin johtoa)				
Toimintameno (1.000 €) <small>Vuoden 2017 organisaatiolla laskettuna</small>	T/T	16 942	16 942	17 258
Toimintamenojen osuus kaupunkiemon toimintamenoista (%)	T/T	1,14	1,15	1,18
Työvoiman käyttö (htv)	T/T	178,4	187,0	204,9
Palkat ja palkkiot (1.000 €)	T/T	7 307	7 387	7 526
Palkat ja palkkiot henkilötyövuotta kohti (€/htv)	T/T	40 958	39 503	36 730
Tilojen käyttö (m ²)	T/T	2 117	2117	2117
Tilojen käyttö henkilötyövuotta kohti (m ² /htv)	T/T	11,9	11,3	10,3

T/T = tuottavuus ja taloudellisuus

VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELSTUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: pelastusjohtaja Jari Sainio

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta
<p>Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät</p> <p>Pelastuslaitos tuotti pelastustoimen lakisääteisiä (palvelutasopäätös ja valvontasuunnitelma) ja sopimusperusteisia (ensihoidon yhteistoimintasopimus) palveluita vuonna 2017 lukumäärällisesti vuonna seuraavasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pelastustoiminta 8658 kpl • Riskienhallinta 11 039 kpl • Ensihoito 40 180 kpl <p>Määrällisesti pelastustoiminnan ja riskienhallinnan tehtävät pysyivät vuoden 2016 tasolla. Ensihoidon tehtävämäärä laski noin 3%.</p> <p>Toimintaympäristössä muutokset näyttäytyvät mm. maakunnan asukasmäärän kasvuna ja rakentamisen vilkastumisena. Näillä on suora yhteys lähivuosina pelastuslaitoksen palveluiden kysyntään ensivaiheessa riskienhallinnan palvelualueella (lupalausunnot, tarkastukset) ja myöhemmin operatiivisella palvelualueella (pelastustoiminta ja ensihoito).</p>
<p>Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat</p> <p>Talous toteutui vuonna 2017 lähes suunnitellusti. Nettotulojen ylitys selittyi Öljynsuojarahaston ennakoitua suuremmilla avustuksilla. Avustukset liittyvät ensisijaisesti öljyntorjuntasuunnitelman mukaiseen alusten perusparannushankkeeseen.</p>

Talousarvion toteutuminen (kv)

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutoksin	Toteutuma 2017	Poikkeama
Toimintatuotot	43 213 818	0	43 213 818	43 530 681	316 862
Toimintakulut	-41 213 818	0	-41 213 818	-41 275 101	-61 283
TOIMINTAKATE	2 000 000	0	2 000 000	2 255 580	255 579
Investointimenot	-4 165 300	0	-4 165 300	-3 315 372	849 928
Rahoitusosuudet	1 994 320	0	1 994 320	1 058 285	-936 035
Luovutustulot	170 980	0	170 980	44 149	-126 831
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 000 000	0	-2 000 000	-2 212 939	-212 939

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Työvoiman käyttö (kv)

Henkilötyövuodet (htv)	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Aluepelastus	550	537	549	534**
Palkat ja palkkiot (tiedoksi, 1000 €)	22 119*	22 264	22 009	22 575

Lisätietoja: Tekninen virhe oikaistu johtokunnan esityksestä (kj) *

** Henkilötyövuosien kokonaisuus normalisoituu vuonna 2018, kun avoimet vakanssit täytetään henkilöstösuunnitelman mukaisesti. Vakanssien töyttöprosessit ovat käynnissä.

Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Toimialan käytössä olevat	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Tilat yhteensä (m ² , Turun alueella)	10.920	11.200	11.200	11.200
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ² , koko maakunnan alueella)	56.000	56.000	56.000	57.000
Muut tilat (m ²)	-	-	-	-
Alueet yhteensä (ha)	-	-	-	-
Sisäinen vuokra yhteensä (€) (tiedoksi)	4.856.524	5.131.507	5.200.000	5.222.346

Lisätietoja: Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta on lähettänyt aikaisempina vuosina Turun kaupungin konsernihallinnon Strategisen tilojen ohjauksen vastuualueelle ehdotukset peruskorjaushankkeesta (keskuspaloasema) ja uudisrakennushankkeista. Puheenjohtajiston strategisen sopimuksen neuvottelutilaisuudessa on sovittu, että Turun kaupungin alueella sijaitsevista paloasemakiinteistöistä laaditaan tilatarveselvitykset. Pelastuslaitos on käynnistänyt valmistelun ja käynyt lisäkeskustelua mm. Turun kaupungin tilaliikelaitoksen kanssa. Muiden kiinteistöjen, kuin Turun kaupungin alueella olevat paloasemakiinteistöt, osalta suunnittelua toteutetaan paloasemaverkkopäätöksen ja johtosäännön mukaisesti sen kunnan kanssa, jossa paloasemakiinteistö sijaitsee. Hankkeiden toteutuessa vaikutuksia syntyy talousarviomäärärahoihin (vuokrat).

Strategiset tavoitteet (kv)

Tavoite 1	Varsinais-Suomen pelastuslaitos/ Palvelutasopäätös 2013-2016			
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Toimintavalmiusaika (%)	80 %	79	80 %	85

Muut toteutettavat linjaukset: -

Tavoitteen kuvaus: -

Selitys poikkeamalle:

Tavoite 2	Varsinais-Suomen pelastuslaitos/ Palvelutasopäätös 2013-2016			
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Tarkastusmäärät (%)	90 %	91	90 %	90

Muut toteutettavat linjaukset: -

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Tavoitteen kuvaus: -

Selitys poikkeamalle:

Tavoite 3	Varsinais-Suomen pelastuslaitos/ Palvelutasopäätös 2013-2016				Muut toteutettavat linjaukset: -	
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017		
Kustannusvertailu (€/as.)	72 €	70,7 €	73 €	70 €		
Tavoitteen kuvaus: -						
Selitys poikkeamalle:						

Tiedoksi annettavat tunnusluvut

Tunnusluku	2013	2014	2015	2016	2017
Tuottavuus ja taloudellisuus	2013	2014	2015	2016	2017
Pelastetut henkilöt	230	335	273	257	250
Pelastettu omaisuus (1 000 €)	71 357	91 598	292 881	82 923	144 761
Ensihoitoyksiköiden käyttöaste-%	36,3	39,5	43,8	40,2	39,5
Valtakunnallinen kustannusvertailu €/as.	76	77	78	78	79
V-S aluepelastus kustannukset €/asukas	70,5	70,5	70,8	70	70

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Riitta Liuksa

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Perhe- ja sosiaalipalveluissa painopiste on ollut perheiden palveluissa ehkäisevässä työssä ja lastensuojelunsuojelun rakennemuutoksessa. Rakennemuutoksen kanssa samanaikainen lastensuojelun palvelujen kysynnän kasvu kasvatti ennakoimattomasti kustannuksia. Asumis- ja päihdepalvelut siirtyivät psykiatrisen fuusion myötä palvelualueelle; myös näissä palveluissa kysyntä ja kustannukset kasvoivat vaikka palvelurakennemuutos kevyempiin palveluihin eteni hyvin. Perustoimeentulotuen siirtyminen Kelan tehtäväksi 1.1.2017 lähtien on vuoden aikana muokannut asiakasohjauksen ja etuuskäsittelyn sekä aikuissosiaalityön työtä. Asiakasohjaus Kelalta kuntaan käynnistyi vasta loppuvuodesta 2017.

Vanhus- ja vammaispalveluissa on jatkettu palvelurakenteen keventämistä aikaisempien vuosien tapaan. Laitoshoidon purkamisen on edennyt sekä vanhus- että vammaispalveluissa ennakoitua nopeammin. Vanhuspalveluissa laitoshoidon sijaan hoito toteutetaan joko kotihoidon, asumispalveluiden tai omaishoidon turvin. Kehitysvammahuollossa laitoshoidon korvaa useimmiten asumispalvelut.

Kotona asuvien ikäihmisten osuus on pysynyt vuoden 2016 tasolla, mutta väestön ikääntyminen on aiheuttanut tarpeen lisätä kotihoidon palveluja. Samalla myös omaishoidon asiakkaiden määrä on kasvanut, mikä on strategian tavoitteiden mukaista.

Toimintaa on tehostettu; kotihoidon välitön asiakastyöaika on lisääntynyt ja ympärivuorokautisen tilapäishoidon hoitajaksoja on lisätty enimmäkseen parantamalla käyttöastetta.

Jono ympärivuorokautiseen hoitoon on vuoden aikana vaihdellut merkittävästi, alkuvuoden aikana jonottajia on ollut 48-58, loppuvuodesta jono kasvoi. Yli kolme kuukautta jonottaneita ei ole kuitenkaan ollut vuoden 2017 tammi-kuun jälkeen lainkaan. Jonojen kasvua on pyritty hallitsemaan lisäämällä ympärivuorokautisen hoidon ostopalveluita.

Säännöllisen kotihoidon piirissä olevien ikäihmisten määrää ei kuitenkaan ole pystytty vähentämään. Tämä johtuu siitä, että väestön ikääntyessä ja ympärivuorokautisen hoidon määrää vähennettäessä tarve kotihoidon palveluille on kasvanut.

Terveyspalveluissa tavoitteet ovat olleet verrattain tiukat, erityisesti terveyspalveluiden tarpeen lisääntymisen myötä väestörakenteen muutoksen, väestönkasvun ja sairaanhoitopiirin käyttöä vähentävien toimien myötä. Suureksi osaksi tavoitteisiin on myös päästy. Henkilöstön saatavuusongelmat ovat joiltain osin vaikuttaneet tavoitteiden toteutumiseen. Kuntouttavan työn osuutta on tavoitteen mukaisesti lisätty.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Perhe- ja sosiaalipalveluissa lapsiperheiden kotipalvelun, lastensuojelun, perheiden sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen sekä päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen kysyntä kasvoi vuoden aikana ja asiakaspalvelujen ostojen kustannukset ylittyivät kaikissa näissä palveluissa. Vuoden 2017 ensimmäiselle neljännekselle perustoimeentulotukeen varatun määrärahan käyttö jäi vähäiseksi, kun Kela sai järjestelmänsä toimimaan.

Terveyspalveluiden ylityksestä suurin osa johtuu tiukasta tulotavoitteesta, josta jäätin merkittävästi, erityisesti pakolais- ja paluumuuttajakorvausten osalta. Suurimmat meno-ylitykset olivat palveluiden ostoissa (erityisesti työvoimavuokraus, mutta myös ostot muilta terveyskeskuksilta ja erityishuoltopiiristä) sekä materiaalien ostossa (erityisesti diabetestarvikkeet).

Sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisen hyvinvointitoimialan palveluihin käytettiin vuonna 2017 yhteensä 658,9M€ ja tuloja kerättiin yhteensä 71,1M€. Toimintamenot laskivat edellisestä vuodesta 10,8M€ koska perustoimeentulotuen maksatus siirtyi Kansaneläkelaitokselle mutta myös oman perustoiminnan kustannuskehitystä pystyttiin hillitsemään ja jopa alentamaan kustannuksia. Myös tuloerät laskivat noin 9M€ edelliseen vuoteen nähden koska toimeentulotuen takaisinperintä ja valtiolta saatava 50%:n osuus perus-toimeentulotuen menoista poistuivat.

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Oletettua siirtymäaikaa perustoimeentulotuen maksatukseen ei tarvittu vaan menot jäivät nettomääräisesti runsaaseen 150.000 euroon.

Toimialan bruttomenojen ylitys oli 0,76M€ eli noin 0,12%. Tuloerän vajuus oli noin 4,9M€. Netto-poikkeama edellä mainituista yhteensä oli noin 5,7M€ eli noin 0,97% nettokatteesta laskettuna

Lausekkeet	Toimenpideselvitys
Kotihoitoa tulee kehittää. Toiminnalle tulee asettaa asiakas-tyytyväisyyteen perustuva mittaristo. Lisäksi varaudutaan painopisteen siirtämiseen ennaltaehkäiseviin palveluihin sote-uudistuksen myötä.	Kotihoidossa on ollut vuodesta 2011 käytössä vuosittain toistettava asiakas-tyytyväisyysmittaristo, jolla mitataan asiakkaiden tyytyväisyyttä saamaansa palveluun. Mittaristo sisältää myös avoimia kysymyksiä, joissa asiakkaiden on mahdollista antaa ehdotuksensa palvelun kehittämiseksi. Saadut palautteet käsitellään kotihoidon lähialueilla ja niistä muodostetaan vuosittain alueen kehittämistehtävät (vähintään kolme kehittämisteemaa /alue). Asiakkaat antavat palvelusta myös ns. kouluarvosanan, joka on yksi kotihoidon ops-mittareista. Viimeisin mittaaminen vuodelta 2016 antoi kotihoidolle kokonaisarvosanaksi 8,48 (asteikolla 4-10).
Selvitetään sosiaalisen luototuksen käyttöönoton mahdollisuus vuoden 2018 budjetin valmistelun yhteydessä.	Sosiaalisen luoton käytöstä ja periaatteista verrokkikaupungeissa laadittiin selvitys. Sote-päätöksenteon keskeneräisyyden vuoksi valmistelua ei käynnistetty vuotta 2018 varten. Kaupunginvaltuuston päätettyä sosiaalisen luototuksen käyttöönotosta v. 2018 aikana valmistelu käynnistettiin.
Selvitetään mahdollisuus erityisesti ikäihmisten keskitetyn palvelupisteen järjestämisestä juhlavuoden kunniaksi. Samalla selvitetään myöskin yhteistyömahdollisuus Kansaneläkelaitoksen kanssa palvelupisteen käytöstä. Samalla selvitetään myös työllisyyspalvelupisteen sijoittaminen asiakaslähteisesti.	Toimialojen yhteisen palveluohjaus- ja asiointipisteen valmistelua jatketaan. Kela on ilmoittanut, että heidän henkilöstöään voisi myös tulla yhteiseen asiointipisteeseen. Kela -yhteistyö myös asiointipisteessä on hyvinvointitoimialan näkökulmasta tärkeää ja tätä yhteistyökuviota valmistellaan. Ennen keskitettyä asiointipistettä yhteistyötä kehitetään nykyisten toimintojen oheen.

Talousarvion toteutuminen (kv)

Sosiaali- ja terveyslautakunta €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutoksin	Toteutuma 2017	Poikkeama
Toimintatuotot	75 980 464	0	75 980 464	71 073 114	-4 907 350
Toimintakulut	-657 945 474	-216 087	-658 161 561	-658 923 215	-761 653
TOIMINTAKATE	-581 965 010	-216 087	-582 181 097	-587 850 100	-5 669 003
Investointimenot	-1 000 000	0	-1 000 000	-301 645	698 355
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 000 000	0	-1 000 000	-301 645	698 355

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Määrärahat palvelualueittain (kh)

1.000 €	Toiminta- tulot	Toiminta- menot	Toimintakate	Toteutuma 2017 (toimintakate)	Poikkeama (toimintakate)	Toteutuma 2016 (toimintakate)
Palvelu- tai tulosalue						
Terveyspalvelut	24 027	106 322	-82 295	- 88 433	- 5 987	- 101 391
Perhe- ja sosiaalipalvelut	13 798	94 095	-80 297	- 82 691	- 2 394	- 89 673
Vanhus- ja vammaispalvelut	34 370	178 083	- 143 713	- 142 194	1 519	- 143 329
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri		208 477	-208 477	- 212 327	- 3 850	- 193 117
Toimialan hallinto ja yhteiset palvelut	3 786	71 180	-67 394	- 62 206	5 043	- 62 124

Työvoiman käyttö (kv)

	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Henkilötyövuodet (htv)	4.587,9	4.567,4	4.314,0	4.319,2	
Palkat ja palkkiot (€)	170 383 414	169 097 854	162 539 862	161 513 601	
Lisätietoja: Puhtauspalveluiden keskittäminen ja uudelleenorganisointi ei onnistunut suunnitellusti ja työvoiman määrä kasvoi jonkin verran. Muilta osin henkilöstötavoite pystyttiin saavuttamaan.					

Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Käytössä olevat tilat ja alueet	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Tilat yhteensä (m ²)	178 843	164 801	167 702	147 461	
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)		163 931	166 702	146 524	
Muut tilat (m)		870	1000	937 m ² 121 018 €/v	
Alueet yhteensä (ha)	-	-	-	-	
Sisäinen vuokra yhteensä (€)		28 487 446	28 885 176	27 047 495	
Lisätietoja:					
TA 2017 luvut perustuvat 16.2.2016 hetken ennusteeseen vuoden 2017 tila- ja vuokramäärästä.					
TA 2017:					
Eskelin toimitalo peruskorjauksen valmistuminen, neliölisäys 885 m ² , vuokralisäys 418 957 €/vuosi.					

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Strategiset tavoitteet (kv)

Tavoite 1: Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön	Strateginen linjaus: 2.1.2 Muut toteutettavat linjaukset:			
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Avohuollon lastensuojelun asiakkaana olevien 0-17-vuotiaiden määrä ja osuus ikäryhmästä *määritelmä muuttunut vuonna 2015	..	1519 / 5,3 %	osuus ikäryhmästä laskee	1600/ 5,5 %
Neuvolapalveluiden, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sähköisen asioinnin lisääminen				
- neuvolaikäisten puolesta -asiointisopimusten osuus	0%	13 %	20%	28,8%
- peruskouluikäisten puolesta-asiointisopimusten osuus	0%	0,3 %	20%	5,4%
Lihavien lasten ja nuorten osuus				
- 4- vuotiaat	..	..	pohjaluku	..
- 8 lk.	..	..	pohjaluku	..
Suun terveydenhuolto: dmf-indeksi (kariuksen esiintyvyys tutkitussa populaatiossa)				
- 5-vuotiaat	0,41	0,43	0,3	..
- 12-vuotiaat	1,79	1,17	1,2	..
Rokotuskattavuus (neuvolat)				
- 3-vuotiaiden rokottamattomien osuus ikäluokasta	0,2 %	2,4 %	0 %	0,39%
Kumppanuus kolmannen sektorin kanssa lisääntyä ja tiivistyä:				
1. Tilojen luovutuksen yhteistyösopimusten määrä	..	31	kasvava	33
2. Vakiintuneiden yhteistyökumppaneiden kanssa tehdyt avustusyhteistyösopimukset (min. 2 vuoden ajaksi)	..	-	tavoite tarkentuu	15
3. Toiminnallisten kumppanuussopimusten määrä	..	27	kasvava	35
Kotona asuvien +75-vuotiaiden osuus ja lukumäärä kasvaa	90,2%/ 14 997	90,7 %	90,5%/ 15 428	90,7 % / 15664
Säännöllisten palveluiden piirissä olevien 75-vuotta täyttäneiden määrän muutos/75-vuotta täyttäneiden turkulaisten määrän muutos.	3 / 156	-54 / 543	-	74/86
- kotihoito	127	-16	laskeva	36
- omaishoidon tuki	13	-7	nouseva	43
- ympärivuorokautinen pitkäaikaishoito (sis. Kaskenlinnan palliatiivisen hoidon asiakkaat)	-137	-31	laskeva	-5

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Omaishoidon tukeminen, Omaishoidon tukea saavien määrä (poikkileikkaus)					
- 0-17	161	158	tasainen	171	
- 18-74	478	463	tasainen	483	
- 75 vuotta täyttäneet	543	536	kasvava	579	
Tilapäishoidon hoitajaksojen määrä	3000	3420	kasvava	3727	
Hoitojakson pituus ympärivuorokautisen hoidon piirissä, yhteensä					
- palliatiivisessa	391,7	975,2	laskeva	1077,4	
- asumispalveluissa	1061,5	1238,7	laskeva	1132,2	
<p>Tavoitteen kuvaus: Ajoissa annetut ja hyvin kohdennetut peruspalvelut ovat hyvää ehkäisevää työtä. Oikea-aikainen ja oikean tasoinen palvelu vähentää korjaavien ja erityispalveluiden tarvetta.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Lastensuojelun palvelujen tarve on kasvanut vuonna 2017. Ilmiö näkyy myös muissa suurissa kaupungeissa. Yksiselitteisiä selittäviä tekijöitä kasvulle ei ole pystytty esittämään.</p> <p>Peruskouluikäisten puolesta-asiointisopimuksia on tehty tavoitetta vähemmän, perheille mahdollisuudesta tiedottamista jatketaan. Rokottamattomia lapsia on selvästi aiempaa vähemmän. Ikäluokasta kokonaan rokottamattomia on alle 10 lasta ja tilannetta pyritään tiedotuksella ja vanhempien motivoinnilla edelleen parantamaan.</p> <p>Väestön ikääntyminen näkyy vanhuspalvelujen kysynnän kasvuna kaikissa palveluissa. Strategian mukaisesti kotona asuvien ikäihmisten määrä on kasvanut, tämä on kuitenkin edellyttänyt palvelujen laajentamista niin kotihoitossa kuin omaishoidossa. Myös nuorempien ikäluokkien omaishoidon tuen asiakasmäärät ovat kasvaneet. Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden suhteellinen osuus on säilynyt samalla tasolla kuin vuoden 2016 lopussa.</p> <p>Palliatiivisessa (pitkäaikaissairauden)hoidossa olevien asiakkaiden määrä on pieni, mutta hoitajakso aiempaa pidempiä niiden osalta jotka hoidossa ovat.</p>					

Tavoite 2: Lisätään korjaavien palveluiden vaikuttavuutta, tehokkuutta ja tuottavuutta	<i>Strateginen linjaus: 2.1.3 Muut toteutettavat linjaukset:</i>				
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Jatkohoitojonojen lyheneminen sairaanhoitopiiristä					
- siirtoviivepäivien määrä /kk	284	161	<50	276	
- korotetun maksun osuus siirtoviivepäivistä	55 %	36 %	<20%	46 %	
Vuoden aikana huostassa olleiden lasten määrä (kum.) ja väestöosuus	444/ 1,55%	424 / 1,5 %	laskeva	434 / 1,5 %	
Perhehoitoon sijoitettujen lasten osuus huostassa olevista lapsista.	44,9%	46,6 %	+4%-yksikköä	49,9 %	
Päihde- ja mielenterveyspalveluiden saatavuuden parantuminen ja avohoitopainotteisuuden lisääntyminen:					
- jonotusaika psykiatriseen erikoissairaanhoidon (avokäynnit) mediaani	21 vrk		vähenevä		

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

- mielenterveys- ja päihdekuntoutujien kotiin vietävien palvelujen lisääminen (tuetun asumisen osuus palveluasumisesta)	29,7 %	33,1 %	kasvava	40,0 %	
- avohoidon osuus päihde- ja mielenterveys-työn kokonaiskustannuksista kasvaa	69,4 %		kasvava		
Kuntoutusjaksojen vaikuttavuus: sairaalahoitojaksojen määrä				(mittari ei vielä saatavilla)	
- 2kk kuntoutusjakson jälkeen	..	..	vähenevä	..	
- 6kk kuntoutusjakson jälkeen	..	..	vähenevä	..	
Toimintakyvyn paraneminen hoidon seurauksena (FIM) muutos osastojen ka	..	17,6	-	14,4	
Kuntoutuksen tehokkuus: FIM/hoitajaksojen pituuden suhde	..		-	..	
Kiireettömän lääkäri vastaanoton jonotusaika lyhenee terveyskeskuksessa	Keskim 4vkoa	17,8 työpäivää	2-3 viikkoa	3-4 viikkoa	
Terveysasemien asiakkaat/ työvoima	405,8	418,4	-	414,1	
- asiakkaat/lääkärityövoima	909,3	977,7	kasvava	959,1	
- asiakkaat/hoitajatyövoima	421,0	488,2	kasvava	492,2	
Palveluiden vaikutus: palvelu parantanut asiakkaan elämäntilannetta ja ollut hyödyllinen (vastauksen ka asteikolla 1-5)					
- Vammaispalvelut*	..	4,0	kasvava	4,3	
- Vanhusten avopalvelut*	..	4,2	kasvava	4,3	
- Vanhusten asumispalvelut*	..	4,0	kasvava	4,1	
- Sairaalapalvelut	..	4,2	kasvava	4,3	
- Polikliiniset palvelut	..	4,4	kasvava	4,7	
- Avohuollon sosiaalityö	..	3,9	kasvava	4,4	
- Neuvolapalvelut	..	..	kasvava	..	
- Koulu - ja opiskeluterveydenhuolto	..	..	kasvava	..	
- Kasvatus- ja perheneuvola	..	..	kasvava	..	
- Sijaishuolto (kaupungin lastenkodit ja vastaanottokodit)	..	3,5	kasvava	3,8	
Suunterveydenhuollon asiakkaat/työvoima	243,4	251,4	kasvava	253,3	
Suunterveydenhuollon hoitoonpääsy (T3) (aika yhteydenotosta siihen kun tutkimus toteutuu) alueiden mediaanin ka	140	174	90	76	
Laitoshoidossa olevia ympärivuorokautisessa hoidossa olevista					
- +75 vanhusten määrä ja %-osuus	757/ 46,5%	633 /39,5 %	vähenevä	502 / 31,3 %	
- kehitysvammaisten %-osuus	11,8%	7,7 %	6%	4,1 %	
Korvattujen potilasvahinkojen määrä (vuoden 2014 korvatut vahingot vrs. viiden viimeisen vuoden 2010-2014 ka)	11/9	8/10	laskeva	12/11	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Tavoitteen kuvaus: Korjaavat palvelut tuotetaan tehokkaasti ja vaikuttavasti. Asiakas saa tarvettaan vastaavat palvelut oikea aikaisesti.

Selitys poikkeamalle: Siirtoviivepäiviä ja -maksuja kertyi suunniteltua enemmän. Siirtoviivepäiviä kertyi yhteensä 3 313 hpv, joista korotettuhintaisten osuus oli 46 %. Siirtoviivepäiviä oli keskimäärin 276 hpv/kk. Korjaavina, välittöminä toimenpiteinä vanhusten asumispalvelupaikkoja on lisätty ostopalveluna ja sairaalassa on ollut käytössä lisäpaikkoja. Nämä toimenpiteet eivät kuitenkaan ole olleet riittäviä. Syksyllä 2017 aloitettiin kehitystyö, joka tähtää vanhusten hoitoketjun sujuvoittamiseen ja palvelutarpeen vähentämiseen.

Lastensuojelun palvelutarve on kasvanut edellisvuodesta (avohuollon asiakkaat n. +6,5%) ja tämä näkyy myös vuoden aikana vahvistettujen huostaanottojen määrässä (n. +20% verattuna edellisvuoteen). Perhehoitoa pystyttiin lisäämään liiki tavoitteen verran. Vuoden aikana huostaan otetuista 53% oli 13-17 -vuotiaita, jonka ikäisille sijaisperheitä on vähemmän tarjolla ja joiden ongelmat yleensä ovat niin vaikeita, että perhehoito ei pysty niissä auttamaan.

Odotusaikoja kiireettömälle lääkärivastaanotolle ei ole pystytty merkittävästi vähentämään. Lääkärivakansseja on ollut täyttämättä ja lääkäreitä on hankittu ostopalveluina. Terveysasemien hoitajien ja lääkärin työnjako hoitajapainotteiseen työhön näkyy toteutuneissa asiakasmäärissä.

Korvattujen potilasvahinkojen määrä on noussut. Vahinkoja analysoitaessa voidaan kuitenkin todeta niiden olevan yksittäisiä tapauksia eri tulostyksissä. Systemaattisia virheitä ei ole löydettävissä.

Strategiset hankkeet (kh)

Hyvinvointi ja aktiivisuus, kaupungin yhteiset hyvinvointitavoitteet

Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktiivointi	Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.7 Strateginen linjaus: 3.1.4			
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Arviointikriteerit:				
Nuorisotyöttömien osuus	13,2 %	13,36	13,0 %	11,98 %
Työllisyysmäärärahan vaikuttavuus:				
Henkilöitä aktiivointi- ja työkykypalveluiden piirissä	1031	1 208	1400	2043
Kokonaisasiakasmäärä	2384	2 701	3300	2901
Uusien asiakkaiden määrä	1844	2 184	2300	2221
Työmarkkinatuen kuntaosuudella olevien ohjausaktiivointitoimiin	ei tietoa		1100	1336
Aktiivointiaste *	ei tietoa		42 %	70 %

Tavoitteen kuvaus: Nuorisotyöttömien osuuden vähentäminen ja kunnan maksuosuuden vähentäminen toimenpiteillä, jotka toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa huomioiden opiskelu ja toimintakyky.

* Asiakkuuden lopettamissyynä on: työllistetty, opiskeluun siirtynyt, kuntouttavassa työtoiminnassa olevat, Koho-harjoittelussa olevat).

Selitys poikkeamalle:
Työllisyyden hoidon kuntakokeilu käynnistyi elokuussa 2017 ja järjestäytyminen vaikutti asiakastyön sujuvuuteen.

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Terveiden elämäntapojen edistäminen	<i>Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.2, 2.3.1, 2.3.7</i> <i>Strateginen linjaus: 2.1.1</i>				
Arviointikriteerit:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Ylipainoisten lasten ja nuorten osuus: - 4 vuotiaat - 5 lk - 8 lk	-		Pohjaluku käyttöön	lukujen saatu vuutta selvitetään 16,5 %	
Turkulaisten koululaisten fyysinen toimintakyky (Move). Vertailu kansalliseen viitearvoon: 5 lk tytöt ja pojat - 20 m viivajuoksu - vauhditon kolmiloikka - ylävartalon kohotus - Etunojapunnerrus - Heitto-kiinniottoyhdistelmä	-	Turku/Suomi alin kolmannes tytöt 33/32 %, pojat 37/36% tytöt 36/30%, pojat 46/42 % tytöt 44/38%, pojat 47/42% tytöt 26/22%, pojat 25/20% tytöt 38/36%, pojat 36/37%	Pohjaluku käyttöön	Turku/Suomi alin kolmannes Tytöt 31/36%, pojat 38/39% Tytöt 34/32%, pojat 52/44% Tytöt 32/40 %, pojat 43/44% Tytöt 30/22%, pojat 23/20% Tytöt 40/38%, pojat 37/39%	
Hyton terveysasemilla asioineet DM 2-pysyväisdiagnoosin (tyypin 2 diabetes) omaavien turkulaisten määrä	8187	8158	Laskee	9358	
Terveytensä vähintään hyväksi kokevien turkulaisten osuus (turkulaiset vrs. kansallinen taso)	62,6/62	Kysely tot. valtuustokausittain	Osuus kasvaa	Kyselyä ei toteutettu 2017	
<p>Tavoitteen kuvaus: Tavoitteena turkulaisten perheiden kannustaminen terveiden elämäntapojen omaksumiseen. Toimenpitein lisätään lasten ja nuorten liikkumista ja aktiivisuutta sekä vähennetään ylipainoa.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Fyysisen toimintakyvyn muutokset ovat hitaita. Move-tulosten muutos on vähäinen ja sen pohjalta lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn kaikilla osa-alueilla on edelleen paljon tekemistä sekä Turussa että kansallisesti. Liikkuva koulu toimenpiteet ovat etenemässä ja uuden opetussuunnitelman mukaista toiminnallisuutta on kehitetty kouluissa.</p> <p>Diabeteksen määrä lisääntyy voimakkaasti. Mittari ei kuvaa hoidon onnistumista, vaan sairauden esiintyvyyttä, johon pystyy vaikuttamaan vain hyvin hitaasti.</p>					

Vanhemmuuden tuki	<i>Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.1 ja 2.1.2</i>				
Arviointikriteerit:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Lastensuojelun piirissä olevien 0-17 v osuus ikäryhmästä	8 %/7,5%	6,6%/5,9%	Osuus pysyy alle Kuusikko-kuntien keskiarvon	6,8% /	
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen	Suunnitelma valmistelussa		Toimeenpano suunnitelman mukaisesti	Ohjelma valmisteltu	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Tavoitteen kuvaus: Vanhemmuutta tukemalla luodaan edellytyksiä perheiden itsenäiselle selviämislle ja ehkäistään ongelmien kasautumista ja muuttamista vaikeammaksi. Perhe kokonaisuutena ja vanhemmuus huomioidaan kaikissa palveluiden järjestämisessä.

Selitys poikkeamalle: Lastensuojelun tarve on kasvanut vuonna 2017, selkeitä syitä kasvulle ei ole pystytty esittämään. Turun lastensuojelun tarve on ollut useiden vuosien ajan Kuusikon keskiarvoa suurempaa. Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma on päivitetty mutta ei viety päätöksentekoon päivityksen viipymisen vuoksi. Suunnitelmaluonnoksen tavoitteita toteutetaan toimialojen sopimuksiin ja kehittämissuunnitelmiin sisätyillä toimenpiteillä.

Yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentäminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i> <i>Strateginen linjaus: 2.1.1</i>				
	<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.3, 3.1.4</i>				
Arviointikriteerit:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus % (ATH)		Kysely tot. valtuustokausittain			
- 20-54 -vuotiaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	10,3%/ 9,4%	Kyselyä ei toteutettu 2016	Laskee	Kyselyä ei toteutettu 2017	
- 55-74 -vuotiaat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	11,6%/ 7,3%	Kyselyä ei toteutettu 2016	Laskee	Kyselyä ei toteutettu 2017	
- +75-vuotiaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	12,4%/ 12,4%	Kyselyä ei toteutettu 2016	Laskee	Kyselyä ei toteutettu 2017	
Ei yhtään läheistä ystävää % oppilaista (Kouluterveyskysely 2013)		Kysely tot. joka toinen vuosi			
- 8-9lk (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	8,1%/ 8,4% (2013)	Kyselyä ei toteutettu 2016	laskee	8 %/8,5%	
- Lukion 1. ja 2. vuosikurssit (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	6,0%/ 6,4% (2013)	Kyselyä ei toteutettu 2016	laskee	8,2 %/7,2%	
- Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	6,4%/ 7,5% (2013)	Kyselyä ei toteutettu 2016	laskee	6,4% / 7,4%	
Kiusaamiseen ei ole puututtu koulun aikuisten toimesta % (Kouluterveyskysely 2013)		Kysely tot. joka toinen vuosi			
- 8. ja 9. luokan oppilaat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	59,8%/68,1% (2013)	Kyselyä ei ollut v 2016	laskee	24,8%/25,6% 35,1%/29,1%	
- Lukion 1. ja 2. vuosikurssin oppilaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	91,2%/88,7% (2013)	Kyselyä ei ollut v 2016	laskee	8,3%/10,5% 30%/32,2%	
Tavoitteen kuvaus: Lasten ja työikäisten yhteisöllisyyden lisääminen ja ikäihmisten yksinäisyyden vähentäminen mm. palveluhjauksen keinoin.					
• Kyselyssä 2017: Kertonut kiusaamisesta koulun aikuiselle ja Kiusaaminen on jatkunut tai pahentunut kertomisen jälkeen.					
Selitys poikkeamalle: Kiusaamiseen puuttumista selvitetty 2017 eri kysymyksiin kuin 2013. Lukiolaisten yksinäisyys lisääntynyt ja on nyt kuuden suurimman kunnan suurinta.					

Toimialan omat

SoTe-uudistukseen valmistautuminen (2017-2018)	<i>Strateginen teema:</i> <i>Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i> <i>Strateginen linjaus: 2.1.1 ja 2.1.2 ja 2.1.3</i>				
	<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>				
Hanke/projekti:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Mittari: Varautumiseen liittyvät kehittämissuunnitelmat ja toimenpiteet etenevät	-	Toimenpiteet käynnissä	Toimenpiteet käynnissä	Toimenpiteet käynnissä	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Lisätietoa tavoitteesta/hyötytavoite: Hyvinvointitoimiala toteuttaa kehittämistoimenpiteitä, joilla turvataan SoTe-palveluiden kilpailukyky sekä varmistetaan rakennemuutosten eteneminen.

Selitys poikkeamalle:

Tiedoksi annettavat tunnusluvut

Tunnusluku	2013	2014	2015	2016	2017
Kysyntä/tarve					
75-vuotta täyttäneiden määrä	16 218	16 470	16 465	17169	17236 *ennakkotieto
85-vuotta täyttäneiden määrä	4960	5164	5249	5473	5595 *ennakkotieto
Vammaispalveluiden asiakkaiden osuus väestöstä (Kuusikko)	Turku 2,23% / Kuusikko ka 2,18%	Turku 2,07% / Kuusikko ka 2,11%	Turku 1,98 % / Kuusikko 2,02 %	Turku 1,93 % / Kuusikko 1,97 %	..
Kehitysvammapalveluiden asiakkaiden osuus väestöstä (Kuusikko)	Turku 0,47%/ Kuu- sikko ka 0,38 %	Turku 0,48%/ Kuu- sikko ka 0,37 %	Turku 0,46 % / Kuusikko ka 0,39 %	0,60 % / Kuusikko ka 0,45 %	..
Toimeentulotuen piirissä olevat kotitaloudet (ei sis. pakolaisia tai paluumuuttajia)	9199	9165	9453	9307	
Tuottavuus/ taloudellisuus					
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin maksuosuus (M€)	174,4 M€	184,8 M€	191,0 M€	193,1 M€	212,3 M€
Terveystuon ikävakioidut kustannukset/asukas (pth ja esh) € (suurten kaupunkien vertailu)	2 306€	2 337€	2 321	2 343	..
Perusterveydenhuollon kustannukset/ 0-6 vuotias lapsi	492€	491€	376	427	..
65 vuotta täyttäneiden ikävakioidut sosiaali- ja terveyspalveluiden deflatoidut kustannukset väestöä kohti vuodessa (Kuusikko)	7 171 €	7 068 €	6995 €	6 980	..
Asiakaskohtaiset kustannukset/ vammaispalvelujen asiakkaat	Turku 3.092 €, Kuusikon ka 4.608 €	Turku 3.559 €, Kuusikon ka 5.060 €	Turku 3966,5 €, Kuusikon ka 5293,6 €	Turku 4185,5 €, Kuusikon ka 5580,6 €	..
Asiakaskohtaiset kustannukset/ kehitysvammapalveluiden asiakkaat	Turku 33.830 €, Kuusikon ka 33.371 €	Turku 33.963 €, Kuusikon ka 35.585 €	Turku 35908, Kuusikon ka 34418 €	Turku 28390 €, Kuusikon ka 30795 €	..
Peittävyys/kattavuus					
Terveysasemien peittävyys	40,5 %	40,7 %	40,9%	41,9 %	41,6 %
Suun terveydenhuollon peittävyys	29,76 %	32,24 %	31%	31 %	
Laatu/asiakastytyväisyys					
Tyytyväisyys asuinkunnan (indeksi):					
• sosiaalipalveluihin		2,80	3,08		

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

• terveyspalveluihin		3,54	3,67		
Palvelutyytyväisyys, (vastaajien %-osuus, jotka pitävät palveluita hyvin hoidettuina):					
• Terveyskeskuksen lääkäripalvelut (vertailukunnat ka 42%)	..	53%	57%		
• Terveyskeskuksen vuodeosasto (vertailukunnat ka 9%)	..	11%	12%		
• Sairaalapalvelut (vertailukunnat ka 50%)	..	55%	58%		
• Hammaslääkäripalvelut (vertailukunnat ka 32%)	..	29%	34%		
• Äitiys- ja lastenneuvola (vertailukunnat ka 33%)	..	24%	27%		
• Perheneuvola (vertailukunnat ka 15%)	..	11%	13%		
• Sosiaalityö (vertailukunnat ka 15%)	..	10%	16%		
• Toimeentulotuki (vertailukunnat ka 11%)	..	10%	11%		
	..	12%	17%		
• Vanhusten kotihoito (vertailukunnat ka 12%)	..	11%	13%		
• Vanhusten asumis- ja laitoshoitopalvelut (vertailukunnat ka 12%)	..	7%	10%		
• Vammaispalvelut (vertailukunnat ka 11%)	..				

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Timo Jalonen

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta
<p>Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät</p> <p>Palvelukysyntä on kasvanut kaikilla palvelualueilla lukiokoulutusta lukuun ottamatta. Taustalla on asukasluvun kasvu, päivähoidon osallistumisasteen kasvu sekä positiivisesta rakennemuutoksesta johtuva ammatillisen koulutuksen kysynnän kasvu.</p> <p>Hallitus on päättänyt päivähoitomaksujen alentamisesta, jonka vaikutus toimialan talouteen on merkittävä. Valtio kompensoi kunnille maksutulojen vähentymistä, mutta kompensatio ei kohdistu toimialan talousarvioon.</p> <p>Ammatillisessa koulutuksessa ollaan viemässä läpi sen historian merkittävintä toimintakulttuurin muutosta.</p>
<p>Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat</p> <p>Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet ennakoidusti. Toimialan ylitys on 0,2 milj. €(0,05 %)</p> <ul style="list-style-type: none"> •Valtuuston päätöksen 25.9.2017 §191 mukaisesti toimialan määrärahaa korotettiin osavuosisikatsauksen 2. ylitysen mukaisesti 2,9 milj. euroa. Tästä 1,15 milj. euroa kohdistettiin varhaiskasvatuksen päivähoitomaksutulojen vähennyksiin sekä 1,75 milj. euroa palvelusetelimenoihin. •Palvelualueiden ja toimintojen osalta vuoden lopussa toteutuneet talousarvioylitykset ja -alitukset ovat suhteellisen pieniä ja kattavat kokonaisuutena toinen toisensa.

Lausekkeet	Toimenpideselvitys
Tuodaan vuoden 2017 aikana päätettäväksi ammatillisen koulutuksen yhdistäminen.	Ammatillisen koulutuksen uusi lainsäädäntö tulossa voimaan 1.1.2018. Uusi laki ei enää erottele nuorten ja aikuisten ammatillista koulutusta. Lautakunta ja kaupunginhallitus linjanneet, että sivistystoimialalla voidaan yhdistää ammatillinen koulutus yhdeksi palvelualueeksi. Muutos vielä päättämättä valtuustossa. Laajempaan yhdistämiseen koulutuksen järjestäjien välillä ei ole ollut valmiuksia.
Tällä hetkellä kaikkia halukkaita ei voida ottaa kansainväliseen kouluun. Ottaen huomioon kaupungin kasvu ja lisääntyvä kansainvälinen työperäinen maahanmuutto, niin selvitetään kevään 2017 aikana mitä voidaan tehdä kansainvälisen koulun tilanteen parantamiseksi.	Toistaiseksi kaikki halukkaat on voitu ottaa kansainväliseen kouluun. Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti lisätilojen vuokraamisesta kansainväliselle koululle. Kaupunki on käynnistänyt pidemmän aikavälin tarveselvityksen, jolla mahdollistetaan kansainvälisen koulun kilpailukyky ja tarvittava laajentuminen.
Selvitetään mahdollisuudet toisen ruotsin "kielilyluokan" perustamiseen.	Kasvatus- ja opetuslautakunta on saanut asiasta selvityksen. Mitään estettä toiminnan laajentamiseen ei ole. Toisaalta nykyisinkin luokkiin voidaan hyvin ottaa 10-20 % lisää oppilaita.

Talousarvion toteutuminen (kv)

Kasvatus- ja opetuslautakunta €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutoksin	Toteutuma 2017	Poikkeama

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Toimintatuotot	27 019 596	-1 150 000	25 869 596	26 766 810	897 215
Toimintakulut	-312 183 210	-1 774 516	-313 957 726	-315 006 457	-1 048 731
TOIMINTAKATE	-285 163 615	-2 924 516	-288 088 130	-288 239 646	-151 516
Investointimenot	-1 815 000	0	-1 815 000	-1 144 439	670 562
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 815 000	0	-1 815 000	-1 144 439	670 562

Määrärahat palvelualueittain (kh)

Palvelu- tai tulosalue, 1.000 €	Toimintatulot	Toimintamenot	Toimintakate	Toteutuma 2017 (toimintakate)	Poikkeama (toimintakate)	Toteutuma 2016 (toimintakate)
Yhteiset palvelut	3 832 407	-42 601 489	-38 769 082	-39 234 202	-465 119	-38 366 802
Yhteinen hallinto	538 453	-7 026 495	-6 488 042	-6 291 846	196 197	-6 228 198
Varhaiskasvatus	6 703 177	-62 455 532	-55 752 355	-55 588 474	163 881	-56 473 925
Perusopetus	6 989 399	-114 268 704	-107 279 305	-107 080 691	198 614	-106 847 039
Ruotsinkielinen kasvatus ja opetus	2 525 359	-15 538 240	-13 012 881	-13 204 202	-191 321	-12 659 638
Lukiokoulutus	1 136 651	-24 165 438	-23 028 787	-22 792 960	235 827	-23 373 444
Ammatillinen koulutus	3 290 150	-40 806 363	-37 516 214	-37 546 877	-30 664	-39 567 186
Aikuiskoulutus	854 000	-7 095 464	-6 241 464	-6 500 394	-258 930	-5 815 036

Työvoiman käyttö (kv)

Henkilötyövuodet (htv) ja kustannukset (1.000€)	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutuma 31.12.2017
Henkilötyövuodet (htv)	3668	3669	3 670***	3648
Palkat ja palkkiot	140 465 938	139 943 066	137 134 987	138 972 514

Kaupunginvaltuuston talousarviopäätöksessä 16.11.2015 § 197 sivistystoimialan määrärahoja lisättiin 2,0 M€ ryhmäkokojen kasvun ehkäisyyn. Tämä määräraha tarkoittaa henkilötyövuosina 46 lisäystä vuodelle 2016, eli htv-luku kasvaa 3619:stä 3665:een.

** Kasopelk §126 14.9.2016 päätös

*** Otettu huomioon perusopetukseen ja ammatilliseen koulutukseen kohdennettu 1,5 milj. €

Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Käytössä olevat tilat ja alueet	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutuma 31.12.2017
Tilat yhteensä (m ²)	332 796	321 913	320 353	315 734
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	332 796	321 913	320 353	315 734
Muut tilat (m)				

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Alueet yhteensä (ha)				
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	47 145 409	50 600 254	51 257 699	50 394 938
Lisätietoja:				
<p>TA 2017 luvut perustuvat 16.2.2016 hetken ennusteeseen vuoden 2017 tila- ja vuokramääristä. Huom. TA2017 lukuun ovat vaikuttaneet seuraavat kohteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mikaelin koulun Agan yksikön siirtyminen Sappalinnan kouluun syksyllä 2016 • Yrittäjäyyskasvatuksen tilan (AI) valmistuminen Kupittaaalle syksyllä 2016 • Logistiikkakoulutuksen väistötilojen valmistuminen kesällä 2016 ja Amiraalistonkadun tiloista luopuminen • Kiinamyllyn koulun mahdollinen tiloista luopuminen 2017 aikana • Juhannuskukkulan yhdestä osakokonaisuudesta luopuminen vuoden 2016 loppuun mennessä 				

Strategiset tavoitteet (kv)

Tavoite 1: Monipuolistetaan varhaiskasvatuksen palvelutarjontaa yhteistyössä yksityisten toimijoiden kanssa	<i>Strateginen linjaus: 2.2.5 Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.8.</i>			
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutuma 31.12.2017
Kunnallisen ja yksityisen päivähoiton suhteellinen osuus (%)	72/28	70/30	70/30	vuoden ka 68/32 12/20017 67/33
<p>Tavoitteen kuvaus: Varhaiskasvatuksen palveluiden asiakaslähtöisyyttä kasvatetaan laajentamalla yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Tavoitteena on nostaa yksityisen palvelutuotannon osuus 30%:iin.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Kaupungin oma tilatuotanto ei ole pystynyt reagoimaan tilatarpeisiin, yksityiset palveluntuottajat kyenneet tuottamaan tarvittavan palvelun.</p>				

Tavoite 2: Palveluverkon tarkastelu	<i>Strateginen linjaus: 2.2.6. Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.2, 2.2.8.</i>			
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutuma 31.12.2017
Palveluverkon tarkastelu tehdään ja esitetyt toimenpiteet toteutetaan.			ks. tavoitteen kuvaus	Palveluverkkoselvitys ei ollut 2017 tavoitteena
<p>Tavoitteen kuvaus: Valmistellaan seuraava palveluverkkoselvitys vuoden vaihteessa 2017/2018.</p> <p>Selitys poikkeamalle:</p>				

Tavoite 3: Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen	<i>Strateginen linjaus: 2.2.2 Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.1, 3.2.3</i>			
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutuma 31.12.2017
Siirrytään perusopetuksen 4.-9.-luokilla uudenlaiseen oppimisympäristöön ja toteutetaan laaja opettajien koulutusohjelma			Henkilökohtaiset päätelaitteet kaikilla 4. ja 7.-luokkalisilla	Tavoite toteutunut
<p>Tavoitteen kuvaus: Luodaan malli henkilökohtaisten päätelaitteiden hankintaan kaikille oppilaille 4.-9.luokilla. Tuetaan oppimisympäristöjen kehittämistä projekteilla, opettajien koulutuksella ja vertaistuellla.</p>				

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Selitys poikkeamalle:

Strategiset hankkeet (kh)

Hyvinvointi ja aktiivisuus, kaupungin yhteiset hyvinvointitavoitteet

Arviointikriteerit:	Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki Strateginen linjaus: 3.1.4				
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi	Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.7				
Nuorisotyöttömien osuus	13,2 %	13,36	13,0 %	11,98 %	
Työllisyysmäärärahan vaikuttavuus:					
Henkilöitä aktivointi- ja työkykypalveluiden piirissä	1031	1 208	1400	2043	
Kokonaisasiakasmäärä	2384	2 701	3300	2901	
Uusien asiakkaiden määrä	1844	2 184	2300	2221	
Työmarkkinatuen kuntaosuudella olevien ohjaus aktivointitoimiin	ei tietoa		1100	1336	
Aktivointiaste *	ei tietoa		42 %	70 %	
Tavoitteen kuvaus: Nuorisotyöttömien osuuden vähentäminen ja kunnan maksuosuuden vähentäminen toimenpiteillä, jotka toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa huomioiden opiskelu ja toimintakyky.					
* Aktivoidut (asiakkuuden lopettamissyynä on: työllistetty, opiskeluun siirtynyt, kuntouttavassa työtoiminnassa olevat, Koho-harjoittelussa olevat) jaettuna kokonaisasiakasmäärällä 3000					
Selitys poikkeamalle:					

Arviointikriteerit:	Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen Strateginen linjaus: 2.1.1				
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Terveiden elämäntapojen edistäminen	Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.2, 2.3.1, 2.3.7				
Ylipainoisten lasten ja nuorten osuus: - 4 vuotiaat - 5 lk - 8 lk	-		Pohjaluku käyttöön	lukujen saatavuutta selvitetään 16,5 %	
Turkulaisten koululaisten fyysinen toimintakyky (Move). Vertailu kansalliseen viitearvoon: 5 lk tytöt ja pojat - 20 m viivajuoksu - vauhditon kolmiloikka - ylävartalon kohotus - Etunojapunnerrus - Heitto-kiinniottoyhdistelmä	-	Turku/Suomi alin kolmannes tytöt 33/32 %, pojat 37/36% tytöt 36/30%, pojat 46/42 % tytöt 44/38%, pojat 47/42% tytöt 26/22%, pojat 25/20%	Pohjaluku käyttöön	Turku/Suomi alin kolmannes Tytöt 31/36%, pojat 38/39% Tytöt 34/32%, pojat 52/44% Tytöt 32/40 %, pojat 43/44% Tytöt 30/22%, pojat 23/20%	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

		tytöt 38/36%, pojat 36/37%		Tytöt 40/38%, pojat 37/39%	
Hyton terveysasemilla asioineet DM 2-pysyväisdiagnoosin (tyypin 2 diabetes) omaavien turkulaisten määrä	8187	8158	Laskee	9358	
Terveytensä vähintään hyväksi kokevien turkulaisten osuus (turkulaiset vrs. kansallinen taso)	62,6/62	Kysely tot. valtuusto-kausittain	Osuus kasvaa	Kyselyä ei toteutettu 2017	
<p>Tavoitteen kuvaus: Tavoitteena turkulaisten perheiden kannustaminen terveiden elämäntapojen omaksumiseen. Toimenpitein lisätään lasten ja nuorten liikkumista ja aktiivisuutta sekä vähennetään ylipainoa.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Fyysisen toimintakyvyn muutokset ovat hitaita. Move-tulosten muutos on vähäinen ja sen pohjalta lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn kaikilla osa-alueilla on edelleen paljon tekemistä sekä Turussa että kansallisesti. Liikkuva koulu toimenpiteet ovat etenemässä ja uuden opetussuunnitelman mukaista toiminnallisuutta on kehitetty kouluissa.</p> <p>Diabeteksen määrä lisääntyy voimakkaasti. Mittari ei kuvaa hoidon onnistumista, vaan sairauden esiintyvyyttä, johon pystyy vaikuttamaan vain hyvin hitaasti.</p>					

Vanhemmuuden tuki	<i>Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.1 ja 2.1.2</i>				
	<i>Strateginen linjaus: 2.1.1</i>				
Arviointikriteerit:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutuma 31.12.2017	
Lastensuojelun piirissä olevien 0-17 v osuus ikäryhmästä	8 %/7,5%	6,6%/5,9%	Osuus pysyy alle Kuusikko-kuntien keskiarvon	6,8% /	
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen	Suunnitelma valmistelussa		Toimeenpano suunnitelman mukaisesti	Ohjelma valmisteltu	
<p>Tavoitteen kuvaus: Vanhemmuutta tukemalla luodaan edellytyksiä perheiden itsenäiselle selviämiselle ja ehkäistään ongelmien kasautumista ja muuttamista vaikeammaksi. Perhe kokonaisuutena ja vanhemmuus huomioidaan kaikissa palveluiden järjestämisessä.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Lastensuojelun tarve on kasvanut vuonna 2017, selkeitä syitä kasvulle ei ole pystytty esittämään. Turun lastensuojelun tarve on ollut useiden vuosien ajan Kuusikon keskiarvoa suurempaa. Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma on päivitetty mutta ei viety päätöksentekoon päivityksen viipymisen vuoksi. Suunnitelmaluonnoksen tavoitteita toteutetaan toimialojen sopimuksiin ja kehittämissuunnitelmiin sisältyvillä toimenpiteillä.</p>					

Yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentäminen	<i>Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.3, 3.1.4</i>				
	<i>Strateginen linjaus: 2.1.1</i>				
Arviointikriteerit:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus % (ATH)		Kysely tot. valtuustokausittain			
- 20-54 -vuotiaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	10,3%/ 9,4%	Kyselyä ei toteutettu 2016	Laskee	Kyselyä ei toteutettu 2017	
- 55-74 -vuotiaat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	11,6%/ 7,3%	Kyselyä ei toteutettu 2016	Laskee	Kyselyä ei toteutettu 2017	
- +75-vuotiaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	12,4%/ 12,4%	Kyselyä ei toteutettu 2016	Laskee	Kyselyä ei toteutettu 2017	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Ei yhtään läheistä ystävää % oppilaista (Kouluterveyskysely 2013)		Kysely tot. joka toinen vuosi			
- 8-9lk (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	8,1%/ 8,4% (2013)	Kyselyä ei ollut v 2016	laskee	8 %/8,5%	
- Lukion 1. ja 2. vuosikurssit (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	6,0%/ 6,4% (2013)	..	laskee	8,2 %/7,2%	
- Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	6,4%/ 7,5% (2013)	..	laskee	6,4% / 7,4%	
Kiusaamiseen ei ole puututtu koulun aikuisten toimesta % (Kouluterveyskysely 2013)		Kysely toteutetaan joka toinen vuosi		uusi kysymys 2017	
- 8. ja 9. luokan oppilaat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	69,8%/68,1% (2013)	..	laskee	24,8%/25,6% 35,1%/29,1%	
- Lukion 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	91,2%/88,7% (2013)	..	laskee	8,3%/10,5% 30%/32,2%	
- ammatillisen koulutuksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat (turku vs kansallinen ka)	..	..	laskee	19,9%/18,3% 19%/22,7%	
<p>Tavoitteen kuvaus: Lasten ja työikäisten yhteisöllisyyden lisääminen ja ikäihmisten yksinäisyyden vähentäminen mm. palveluohjauksen keinoin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kyselyssä 2017: Kertonut kiusaamisesta koulun aikuiselle ja Kiusaaminen on jatkunut tai pahentunut kertomisen jälkeen. <p>Selitys poikkeamalle: Kiusaamiseen puuttumista selvitetty 2017 eri kysymyksiin kuin 2013. Lukiolaisten yksinäisyys lisääntynyt ja on nyt kuuden suurimman kunnan suurinta.</p>					

Tiedoksi annettavat tunnusluvut

Tunnusluku	2013	2014	2015	2016	2017
Kysyntä/tarve					
0-6 - vuotiaiden määrä (vuoden lopussa)	11 699	11 957	12 074	12 050	12 046**
Perusopetuksen oppilasmäärä (20.9.)	12 932	12 951	13 057	13 065	13 314
<i>Volyymi</i>					
Lukiokoulutuksen koulutuspaikat	4007	3828,6	3836,7	3818	3812
Ammatillisen koulutuksen koulutuspaikat	5711,8	5802,9	5865,4	5900?	5636
Työväenopistojen toteuttama opetus h/vuosi	24 866	23 703	23 829	23 000	25 035
<i>Laatu ja vaikuttavuus</i>					
Ammatillisen koulutuksen läpäisy	73,8 %	71,9 %	70,6 %	70 %	70,8 %
Tyytyväisyys kunnalliseen päivähoitoon	..	3,87	3,96	3,96	3,96
Tyytyväisyys peruskouluun	..	3,94	4,01	4,09	4,08
Tyytyväisyys lukiokoulutukseen	..	3,99	4,10	4,14	4,13
Tyytyväisyys ammatilliseen nuorten koulutukseen	..	3,81	3,96	3,97	3,93
Tyytyväisyys aikuisten ammatilliseen koulutukseen	..	3,80	3,90	3,82	3,96
Tyytyväisyys työväenopistot		3,98	4,05	3,97	4,15
<i>Saatavuus ja peittävyys</i>					
Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevat* (vuoden lopussa, määrä/%)	9967/85,2	9975/83,4	10201/84,7	10350/84,8	10357/86**

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Koulukuljetusten piirissä olevat peruskoululaiset 20.9. (määrä/%)	2631/20,3	2568/19,8	2205/16,8	2200 /16,7	2167/16,2
<i>Tuottavuus ja taloudellisuus</i>					
Eri palvelumuotojen kustannukset kuudessa suurimman kaupungissa (kallein=1/6):					
kunnallinen päiväkotihoido	2/6	2/6	yli keskitason	keskitasolla	keskitasolla
perusopetus	2/6	2/6	yli keskitason	keskitasolla	keskitasolla
lukiokoulutus	5/6	4/6	alle keskitason	keskitasolla	keskitasolla
ammattillinen koulutus (käyttökustannukset sis. poisotot suhteessa saatuun valtionosuuteen, %	100,1	99,9	101,1	?	?

** Tilastokeskukselta saatu väestömäärän vahvistamaton toteumatieto 15.2.2018.

*Lapsia kunnan järjestämässä ja tukemassa päivähoitossa sekä kotihoidon tuella yhteensä

KULTTUURILAUTAKUNTA

LIIKUNTALAUTAKUNTA

NUORISOLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Minna Sartes

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta
<p>Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät</p> <p>Tilivuodelle 2017 ei ole tullut sellaisia lainsäädännöstä johtuvia toimintaympäristömuutoksia, joilla olisi merkitystä vuoden tulokseen. Useamman vuoden ajan jatkunut alueiden ja väestöryhmien eriarvoistuminen ja liikkumattomuus ovat toimintaympäristön muutoksia, joita pyritään vapaa-aikapalvelulla vähentämään. Käytännössä se on tarkoittanut investointeja olosuhteisiin, nykyisten ja uusien palvelujen kehittämistä sekä nykyisten resurssien uudelleen kohdentamista. Vuonna 2017 valmistuneet uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet ovat parantaneet merkittävästi mahdollisuuksia tarjota kuntalaisille laadukkaita liikunta- ja kulttuuripalveluja.</p>
<p>Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat</p> <p>Vapaa-aikatoimialan taloustavoitteet ovat toteutuneet suunniteltua ja ennustettua paremmin. Koko toimialan toimintakate toteutui 0,9 milj. euroa suunniteltua parempana. Käyttöomaisuusinvestoinnit toteutuivat kirjastoautohankintaa lukuun ottamatta suunnitellusti. Positiiviseen tulokseen vaikutti suunniteltua merkittävästi pienemmät henkilöstökulut ja sisäisten palvelujen kulut sekä maksullisten kulttuuripalvelujen suunniteltua suuremmat kävijämäärät.</p> <p>Kaupunginvaltuustoon nähden sitovista tavoitteista aktiivisuuden lisääntyminen ei näkynyt valitussa mittarissa, mutta Vapaa-aikapalvelujen käyttäjämäärät kasvoivat esim. kirjastoissa, liikuntapaikoilla, museoissa ja orkesterissa. Uusia käyttäjiä aktivoitiin Liikkuva koulu -harrastetoiminnalla, nuorisopalvelujen pop up -palveluilla, taidetestaajat -projektissa sekä järjestämällä maahanmuuttajille ja muille kohdennetuille ryhmille tutustumiskäyn- tejä.</p> <p>Toimialan lautakuntaan nähden sitovista tavoitteista suunnitelmallinen ja säännöllinen yhteistyö vapaan kentän kanssa ei toteutunut suunnitellusti ja sinfoniakonserttien nykyiselläänkin korkea täyttöaste ei enää kasvanut.</p>

Talousarvion toteutuminen (kv)

Kulttuurilautakunta €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutoksin	Toteutuma 2017	Poikkeama
Toimintatuotot	3 626 077	0	3 626 077	4 855 142	1 229 064
Toimintakulut	-36 308 372	-749 513	-37 057 884	-37 471 935	-414 051
TOIMINTAKATE	-32 682 295	-749 513	-33 431 807	-32 616 794	815 014
Investointimenot	-945 000	0	-945 000	-485 393	459 607
Luovutustulot	0	0	0	23 210	23 210
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-945 000	0	-945 000	-462 184	482 816

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Talousarvion toteutuminen (kv)

Liikuntalautakunta €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutoksin	Toteutuma 2017	Poikkeama
Toimintatuotot	4 165 000	0	4 165 000	3 979 989	-185 010
Toimintakulut	-22 747 274	-109 792	-22 857 066	-22 836 447	20 618
TOIMINTAKATE	-18 582 274	-109 792	-18 692 066	-18 856 458	-164 392
Investointimenot	-945 000	0	-945 000	-964 331	-19 331
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-945 000	0	-945 000	-964 331	-19 331

Talousarvion toteutuminen (kv)

Nuorisolautakunta €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutoksin	Toteutuma 2017	Poikkeama
Toimintatuotot	1 029 000	0	1 029 000	1 174 601	145 600
Toimintakulut	-9 069 989	-3 308	-9 073 297	-8 974 412	98 885
TOIMINTAKATE	-8 040 989	-3 308	-8 044 297	-7 799 812	244 485
Investointimenot	-120 000	0	-120 000	-103 353	16 647
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-120 000	0	-120 000	-103 353	16 647

Määrärahat palvelualueittain (kh)

Palvelu- tai tulosalue, 1.000 €	Toiminta- tulot	Toiminta- menot	Toimintakate	Toteutuma 2017 (toimintakate)	Poikkeama (toimintakate)	Toteutuma 2016 (toimintakate)
Vapaa-aikatoimialan hallinto	0	3 405	-3 405	-2 997	408	-3 251
Kulttuurilautakunnan avustukset	0	5 601	-5 601	-5 631	-31	-4 813
Kaupunkikulttuuri	0	365	-365	-130	234	-220
Projektit	0	29	-29	-29		-196
Kaupunginork. ja kons.talo (nettoyks.)	859	6 035	-5 127	-5 118	58	-5 148
Turun kaupunginkirjasto	671	11 508	-10 824	-10 859	-22	-10 942
Museokeskus (nettoyksikkö)	2 096	10 045	-7 949	-7 853	167	-8 168

Palvelu- tai tulosalue, 1.000 €	Toiminta- tulot	Toiminta- menot	Toimintakate	Toteutuma 2017 (toimintakate)	Poikkeama (toimintakate)	Toteutuma 2016 (toimintakate)
Liikuntalautakunta yhteiset	0	12 448	-12 448	-12 563	-144	-11 981
Liikuntapalvelukeskus, järjestö- liikunta	0	1 592	-1 592	-1 591	-2	-1 593
Liikuntapalvelukeskus, aktivointi	350	897	-547	-481	66	-533
Liikuntapalvelukeskus, liikunta- paikat	3 815	7 920	-4 105	-4 219	-114	-4 333

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Palvelu- tai tulosalue, 1.000 €	Toimintatulot	Toimintamenot	Toimintakate	Toteutuma 2017 (toimintakate)	Poikkeama (toimintakate)	Toteutuma 2016 (toimintakate)
Nuorisoasiainkeskus, hallinto	0	0	0	0	0	-31
Kehittäminen, johto ja johdon tuki	620	7 642	-7 022	-6 791	231	-3 919
Tekemällä oppiminen	394	1 021	-626	-623	3	-2 935
Ohjaus ja tuki	15	411	-396	-386	10	-1 223

Työvoiman käyttö (kv)

	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Henkilötyövuodet (htv)	602,1	593,4	613	597,2
Palkat ja palkkiot	19 611 464	20 418 918	20 443 708	20 609 452
Kulttuurilautakunta (htv)	401,3	396,3	410	398,0
Kulttuurilautakunta (palkat ja palkkiot)	12 992 670	13 739 348	13 748 082	13 819 093
Liikuntalautakunta (htv)	94,7	92,1	95,5	94,9
Liikuntalautakunta (palkat ja palkkiot)	3 255 057	3 197 149	3 308 251	3 338 137
Nuorisolautakunta (htv)	106,1	105,0	107,5	104,3
Nuorisolautakunta (palkat ja palkkiot)	3 363 738	3 482 421	3 387 375	3 452 220
Lisätietoja:				

Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Vapaa-aikatoimiala yhteensä

Käytössä olevat tilat ja alueet	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Tilat yhteensä (m ²)	141 300	137 099	144 182	137 528
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	141 300	137 099	144 182	137 528
Muut tilat (m)				
Alueet yhteensä (ha)	222,3	222,3	222,3	222,3
Sisäinen vuokra yhteensä (€)		19 557 222	20 189 444	20 027 302

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Kulttuurilautakunta

Käytössä olevat tilat ja alueet	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Tilat yhteensä (m ²)	51 469	49 297	49 160	48 868
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	51 469	49 297	49 160	48 868
Muut tilat (m ²)				
Alueet yhteensä (ha)	28,3	28,3	28,3	28,3
Sisäinen vuokra yhteensä (€)		7 338 048	7 336 359	7 361 771
Lisätietoja:				
TA 2017 luvut perustuvat 16.2.2016 hetken ennusteeseen vuoden 2017 tila- ja vuokramääristä.				

Liikuntalautakunta

Käytössä olevat tilat ja alueet	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Tilat yhteensä (m ²)	73 540	71 086	78 305	72 200
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	73 540	71 086	78 305	72 200
Muut tilat (m ²)				
Alueet yhteensä (ha)	130	130	130	130
Sisäinen vuokra yhteensä (€)		9 966 204	10 600 115	10 411 900
Lisätietoja:				
TA 2017 luvut perustuvat 16.2.2016 hetken ennusteeseen vuoden 2017 tila- ja vuokramääristä. TA 2017 luvussa huomioitavaa: Samppalinnan maauimala, 6/2017 alkaen, neliölisäys (mukana jo TAE2017 luvussa), vuokralisäys 62 752 €/kk.				

Nuorisolautakunta

Käytössä olevat tilat ja alueet	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Tilat yhteensä (m ²)	16 367	16 717	16 717	16 461
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	16 367	16 717	16 717	16 461
Muut tilat (m ²)				
Alueet yhteensä (ha)	64	64	64	64
Sisäinen vuokra yhteensä (€)		2 252 971	2 252 970	2 253 630
Lisätietoja:				
Nuorisopalvelujen alueissa lisäksi 1 ha (Inari) ja 23 vesiha (Tippsund). TA 2017 luvut perustuvat 16.2.2016 hetken ennusteeseen vuoden 2017 tila- ja vuokramääristä.				

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Strategiset tavoitteet (kv)

Tavoite 1: Aktiivisuus mahdollisimman monen turkulaisen elämäntavaksi	<i>Strateginen teema:</i> <i>Aktiivinen kaupunkilainen</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.1, 2.3.1</i>		
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Turkulaisten aktiivisen harrastamisen ja osallistumisen (kulttuuri ja liikunta, FCG summaava mittari) kehittyminen: Määrä kasvaa.	(26 %)	Lähtöarvo 32 % ilmoitti osallistuneensa aktiivisesti jonkin yhdistyksen, harrastusryhmän, kerhon tai hengellisen tai henkisen yhteisön toimintaan	tavoite määritellään -16 (32 %) perusteella	27 %	
<p>Tavoitteen kuvaus: Aktiivinen vapaa-aika tarjoaa elämään sisältöä ja on olennainen osa hyvän elämän perustaa. Aktiivinen kaupunkilainen voi hyvin. Liikkuminen elämäntavaksi. Kulttuuri tekee hyvää. Lasten ja nuorten kasvu tasapainoiseen elämään.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Kuntalaisen aktiivisuuteen vaikuttavat mm. elämäntilanne, sosioekonominen asema ja asenne. Vapaa-ajan palvelujen käyttäjämäärät kasvoivat esim. kirjastoissa, museoissa ja orkesterissa. Uusia käyttäjiä aktivoitiin Liikkuva koulu -harrastetoiminnalla, nuorisopalvelujen pop up -palveluilla, taidetestaajat -projektissa sekä järjestämällä maahanmuuttajille ja muille kohdennetuille ryhmille tutustumiskäyntejä.</p>					

Tavoite 2: Kumppanuus ja vuorovaikutus kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa	<i>Strateginen teema:</i> <i>Aktiivinen kaupunkilainen</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.1</i>		
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Kaupungin ja kolmannen sektorin yhteistyön edistyminen	Valmistelu	Osittain toteutunut	Yhteistyösuunnitelma	Edistynyt	
<p>Tavoitteen kuvaus: Palveluissa tarkastellaan tuottamistapoja kaupungin ja kolmannen sektorin yhteistyönä sekä tuotetaan niitä enenevästi kumppanuudella. Yhteistyötä tehdään kaupungin toimijoiden varmistamana niin, että kansalais- ja järjestötoiminta on vahvasti mukana ja vastuussa.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Vaikka yhteistyösuunnitelmaa ei ole laadittu, monimuotoista vakiintunutta yhteistyötä on kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoiminnassa. Uusia yhteistyömuotoja käynnistettiin Liikkuva koulu -hankkeessa, Lapset liikkeelle -toiminnassa, Mihi - nuorten matalan kynnyksen harrastetoiminnassa ja Hansan Pop Up -nuorisotilassa.</p>					

Strategiset hankkeet (kh)

Hyvinvointi ja aktiivisuus, kaupungin yhteiset hyvinvointitavoitteet

Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi	<i>Strateginen teema:</i> <i>Yrittävä ja osaava kaupunki</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.7</i>		
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Arviointikriteerit:					
Nuorisotyöttömien osuus	13,2 %	13,36	13,0 %	11,98 %	
Työllisyysmäärärahan vaikuttavuus:					
Henkilöitä aktivointi- ja työkykypalveluiden piirissä	1031	1 208	1400	2043	
Kokonaisasiakasmäärä	2384	2 701	3300	2901	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Uusien asiakkaiden määrä	1844	2 184	2300	2221
Työmarkkinatuen kuntaosuudella olevien ohjausaktiivointitoimiin	ei tietoa		1100	1336
Aktiivointiaste *	ei tietoa		42 %	70 %

Tavoitteen kuvaus: Nuorisotyöttömien osuuden vähentäminen ja kunnan maksuosuuden vähentäminen toimenpiteillä, jotka toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa huomioiden opiskelu ja toimintakyky.

* Asiakkuuden lopettamissyynä on: työllistetty, opiskeluun siirtynyt, kuntouttavassa työtoiminnassa olevat, Koho-harjoittelussa olevat).

Selitys poikkeamalle:

Työllisyyden hoidon kuntakokeilu käynnistyi elokuussa 2017 ja järjestäytyminen vaikutti asiakastyön sujuvuuteen.

Terveiden elämäntapojen edistäminen	<i>Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i>				
	<i>Strateginen linjaus: 2.1.1</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.2, 2.3.1, 2.3.7</i>		
Arviointikriteerit:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Ylipainoisten lasten ja nuorten osuus: - 4 vuotiaat - 5 lk - 8 lk	-		Pohjaluku käyttöön	lukujen saatu vuutta selvitetään 16,5 %	
Turkulaisten koululaisten fyysinen toimintakyky (Move). Vertailu kansalliseen viitearvoon: 5 lk tytöt ja pojat - 20 m viivajuoksu - vauhditon kolmiloikka - ylävartalon kohotus - Etunojapunnerrus - Heitto-kiinniottoyhdistelmä	-	Turku/Suomi alin kolmannes tytöt 33/32 %, pojat 37/36% tytöt 36/30%, pojat 46/42 % tytöt 44/38%, pojat 47/42% tytöt 26/22%, pojat 25/20% tytöt 38/36%, pojat 36/37%	Pohjaluku käyttöön	Turku/Suomi alin kolmannes Tytöt 31/36%, pojat 38/39% Tytöt 34/32%, pojat 52/44% Tytöt 32/40 %, pojat 43/44% Tytöt 30/22%, pojat 23/20% Tytöt 40/38%, pojat 37/39%	
Hyton terveysasemilla asioineet DM 2-pysyväisdiagnoosin (tyypin 2 diabetes) omaavien turkulaisten määrä	8187	8158	Laskee	9358	
Terveytensä vähintään hyväksi kokevien turkulaisten osuus (turkulaiset vrs. kansallinen taso)	62,6/62	Kysely tot. valtuustokausittain	Osuus kasvaa	Kyselyä ei toteutettu 2017	

Tavoitteen kuvaus: Tavoitteena turkulaisten perheiden kannustaminen terveiden elämäntapojen omaksumiseen. Toimenpitein lisätään lasten ja nuorten liikkumista ja aktiivisuutta sekä vähennetään ylipainoa.

Selitys poikkeamalle:

Fyysisen toimintakyvyn muutokset ovat hitaita. Move-tulosten muutos on vähäinen ja sen pohjalta lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn kaikilla osa-alueilla on edelleen paljon tekemistä sekä Turussa että kansallisesti. Liikkuva koulu toimenpiteet ovat etenemässä ja uuden opetussuunnitelman mukaista toiminnallisuutta on kehitetty kouluissa.

Diabeteksen määrä lisääntyy voimakkaasti. Mittari ei kuvaa hoidon onnistumista, vaan sairauden esiintyvyyttä, johon pystyy vaikuttamaan vain hyvin hitaasti.

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Vanhemmuuden tuki	<i>Strateginen teema:</i> <i>Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i> <i>Strateginen linjaus: 2.1.1 ja 2.1.2</i>				
Arviointikriteerit:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Lastensuojelun piirissä olevien 0-17 v osuus ikäryhmästä	8 %/7,5%	6,6%/5,9%	Osuus pysyy alle Kuusikko-kuntien keskiarvon	6,8% /	
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen	Suunnitelma valmistelussa		Toimeenpano suunnitelman mukaisesti	Ohjelma valmisteltu	
<p>Tavoitteen kuvaus: Vanhemmuutta tukemalla luodaan edellytyksiä perheiden itsenäiselle selviämiselle ja ehkäistään ongelmien kasautumista ja muuttumista vaikeammaksi. Perhe kokonaisuutena ja vanhemmuus huomioidaan kaikissa palveluiden järjestämisessä.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Lastensuojelun tarve on kasvanut vuonna 2017, selkeitä syitä kasvulle ei ole pystytty esittämään. Turun lastensuojelun tarve on ollut useiden vuosien ajan Kuusikon keskiarvoa suurempaa. Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma on päivitetty mutta ei viety päätöksentekoon päivityksen viipymisen vuoksi. Suunnitelmaluonnoksen tavoitteita toteutetaan toimialojen sopimuksiin ja kehittämissuunnitelmiin sisältyvillä toimenpiteillä.</p>					

Yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentäminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i> <i>Strateginen linjaus: 2.1.1</i>				
Arviointikriteerit:	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus % (ATH)		Kysely tot. valtuustokausittain			
- 20-54 -vuotiaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	10,3%/ 9,4%	Kyselyä ei toteutettu 2016	Laskee	Kyselyä ei toteutettu 2017	
- 55-74 -vuotiaat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	11,6%/ 7,3%	Kyselyä ei toteutettu 2016	Laskee	Kyselyä ei toteutettu 2017	
- +75-vuotiaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	12,4%/ 12,4%	Kyselyä ei toteutettu 2016	Laskee	Kyselyä ei toteutettu 2017	
Ei yhtään läheistä ystävää % oppilaista (Kouluterveyskysely 2013)		Kysely tot. joka toinen vuosi			
- 8-9lk (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	8,1%/ 8,4% (2013)	Kyselyä ei toteutettu 2016	laskee	8 %/8,5%	
- Lukion 1. ja 2. vuosikurssit (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	6,0%/ 6,4% (2013)	Kyselyä ei toteutettu 2016	laskee	8,2 %/7,2%	
- Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	6,4%/ 7,5% (2013)	Kyselyä ei toteutettu 2016	laskee	6,4% / 7,4%	
Kiusaamiseen ei ole puututtu koulun aikuisten toimesta % (Kouluterveyskysely 2013)		Kysely tot. joka toinen vuosi		uusi kysymys 2017	
- 8. ja 9. luokan oppilaat (turkulaiset vrs. kansallinen ka)	59,8%/68,1% (2013)	Kyselyä ei ollut v 2016	laskee	24,8%/25,6% 35,1%/29,1%	
- Lukion 1. ja 2. vuosikurssin oppilaat (turkulaiset vrs kansallinen ka)	91,2%/88,7% (2013)	Kyselyä ei ollut v 2016	laskee	8,3%/10,5% 30%/32,2%	
<p>Tavoitteen kuvaus: Lasten ja työikäisten yhteisöllisyyden lisääminen ja ikäihmisten yksinäisyyden vähentäminen mm. palveluohjauksen keinoin.</p> <p>• Kyselyssä 2017: Kertonut kiusaamisesta koulun aikuiselle ja kiusaaminen on jatkunut tai pahentunut kertomisen jälkeen.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Kiusaamiseen puuttumista selvitetty 2017 eri kysymyksiin kuin 2013. Lukiolaisten yksinäisyys lisääntynyt ja on nyt kuuden suurimman kunnan suurinta.</p>					

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Vapaa-aikatoimialan yhteiset (kulttuuri-, liikunta- ja nuorisolautakunta)

Tavoite: Aktiivisuuden edistäminen alue- ja kohderyhmätyöllä (aktivointityö).	<i>Strateginen teema:</i> Aktiivinen kaupunkilainen Strateginen linjaus: 2.3.1					Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.3, 2.1.3, 2.3.6				
Hanke/projekti: Aktiivisuuden edistäminen (sekä alue- ja kohderyhmätyön vakiinnuttaminen).	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017						
Toteutuksen vaihe (hanke/projekti): Palvelualueet sitoutuvat aktivointityön kehittämiseen ja laajentamiseen. Palvelualueet huomioivat aktivointityön lähtökohdat ja tavoitteet kaikessa toiminnan ja talouden suunnittelussa.										
Mittari: Alueellisen yhteistyön mallin laajentuminen ja vakiintuminen kaikille suuralueille: laajentunut / kaikissa/ vakiintunut	laajentunut	laajentunut	kaikissa	kaikissa						
Lisätietoa tavoitteesta/hyötytavoite: Vakiinnutetaan kaupungin eri suuralueilla kaupungin toimijoiden yhteistyö. Alueiden identiteettiä vahvistetaan kaupungin sekä sen asukkaiden ja asiakkaiden yhteisellä suunnittelulla ja mahdollistamalla identiteettiä vahvistavia toimintoja ja tapahtumia alueilla. Asiakkaiden palvelukokemus kasvaa. Turku on kulttuurin edelläkävijäkaupunki, jossa vallitsee vapaa ja rohkaiseva tekemisen meininki.										
Selitys poikkeamalle:										

Tavoite: Uudet yhteistyötavat kulttuuri-, liikunta- ja nuorisojärjestöjen kanssa	<i>Strateginen teema:</i> Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen Strateginen linjaus: 2.3.2					Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.1				
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017						
Toteutuksen vaihe (hanke/projekti):										
Mittari: Suunnitelmallinen ja säännöllinen yhteistyö toimialalla esim. "seuraparlamentti" kaikilla Vapan lautakunnilla	valmistelu	vain liikuntalautakunnassa	yhteistyön muotoja kokeillaan	yhteistyön muotoja kokeiltu						
Lisätietoa tavoitteesta/hyötytavoite: Toimiva yhteistyö kaupungin ja järjestötoiminnan välillä varmistaa kustannustehokkaat palvelut. Toteutetaan soveltuvia osia kumppanuudella kolmannen sektorin kanssa. Kaupunki tarjoaa tukipalveluja ja koulutusta kansalais- ja järjestökumppaneille. Osallistuminen järjestötoimintaan lisää asukkaiden osallisuutta, yhteisöllisyyttä, aktiivisuutta ja elämänhallintaa										
Selitys poikkeamalle: Kaikkien lautakuntien vastuualueella yhteistyötä vapaan kentän ja yhteisöjen kanssa on ollut, mutta kokeiluja suunnitelmallisesta ja säännöllisestä yhteistyömuodoista kuten esim. liikuntalautakunnan alainen seuraparlamentti ei ole toteutettu kulttuuri- ja nuorisolautakunnan järjestöyhteistyössä.										

Tavoite: Toimialan yhteisten toimintamuotojen edistäminen	<i>Strateginen teema:</i> Vaikuttava ja uudistuva kaupunkilainen Strateginen linjaus: 3.2.1					Muut toteutettavat linjaukset:				
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017						
Toteutuksen vaihe (hanke/projekti):										

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Mittari: Toimialan johdon arvio tavoitteen toteutumisesta	edistynyt	edistynyt, yhteinäistäminen jatkuu	Syventynyt	Syventynyt
Lisätietoa tavoitteesta/hyötytavoite: Toimintamalliuudistuksen toteutuksen jatkaminen. Yhteisten näkemysten ja toimintamallien (palvelualueet, lautakunnat ym.) jatkuva edistäminen ja syventäminen				
Selitys poikkeamalle:				

Kulttuurilautakunta

Tavoite: Vahvistetaan tietoyhteiskunnan perustaitoja kuten monilukutaito	<i>Strateginen teema:</i> <i>Aktiivinen kaupunkilainen</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.1</i> <i>Strateginen linjaus: 2.3.7</i>			
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Toteutuksen vaihe (hanke/projekti):				
Mittari: Kehitetty ja otettu käyttöön palvelukonsepti monilukutaidon tukemiseen	suunnittelu	toteutuksessa	käytössä	käytössä
Lisätietoa tavoitteesta/hyötytavoite: Lukutaidon, lukuharrastuksen ja medialukutaidon edistäminen: tietoyhteiskuntavalmiuksien lisääminen.				
Selitys poikkeamalle:				

Tavoite: Museotoimintaa uudistetaan kokemukselliseen perhe- ja kulttuurimat-kailutoiminnan suuntaan	<i>Strateginen teema:</i> <i>Aktiivinen kaupunkilainen</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.7</i> <i>Strateginen linjaus: 2.3.3</i>			
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Toteutuksen vaihe (hanke/projekti):				
Mittari:	kasvanut	kasvanut	kasvanut	kasvanut
Lisätietoa tavoitteesta/hyötytavoite: Kulttuurihistorian ja taiteen esittäminen monipuolisen ja korkeatasoisen näyttely- ja pedagogisen toiminnan kautta.				
Selitys poikkeamalle:				

Tavoite: Vahvistetaan Turku taidemusiikin dynaamisena keskittymänä sekä kiinnostavana yhteistyökumppanina	<i>Strateginen teema:</i> <i>Aktiivinen kaupunkilainen</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.6</i> <i>Strateginen linjaus: 3.1.5</i>			
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Toteutuksen vaihe (hanke/projekti):				
Mittari: Konserttien houkuttelevuus: täyttöaste sinfoniakonserteissa	91,3 %	96 %	kasvanut	92,2 %
Lisätietoa tavoitteesta/hyötytavoite: Korostetaan luovuutta ja innovatiivisuutta toiminnassa ja palvelutuotannossa sekä tuodaan kulttuuria eri muodoissaan asukkaiden arkeen ja vapaa-aikaan. Turku kehittää edelleen uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen ja kulttuurin harrastamisen muotoja.				
Selitys poikkeamalle: Täyttöaste sinfoniasarjassa oli edelleen korkea, mutta laski edellisvuodesta vähän. Orkesterin kokonaiskävijämäärä oli kaikkien aikojen suurin. Kävijämäärät kasvoivat tilaus- ja julkisissa konserteissa ja yleisökasvatuksessa.				

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Liikuntalautakunta

Tavoite: Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvien kuntalaisten määrä kasvaa	<i>Strateginen teema:</i> <i>Aktiivinen kaupunkilainen</i> <i>Strateginen linjaus: 2.3.1</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.7, 2.3.3., 3.3.10</i>	
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017		
Toteutuksen vaihe (hanke/projekti):						
Mittari: Terveytensä kannalta riittävästi liikkuvat turkulaiset						
<ul style="list-style-type: none"> • 18 - 79 v. (ATH ja/tai FCG: Kapa) • alle 18 -vuotiaat (kouluterveyskysely: väh.tunti päivässä) - 4 - 5 lk - 8 - 9 lk - lukio 1 - 2 - ammatillinen koulutus 	44 %	41 %	Asetetaan tavoitetaso(t) v. 2016 toteutuman(41 %) perusteella	49 %		
				45,4 %		
				24,7 %		
				16,1 %		
				13,1 %		
<p>Lisätietoa tavoitteesta/hyötytavoite: Aktivoidaan kaikenikäisiä terveytensä kannalta liian vähän liikkuvia lisäämään liikunnan määrää. Palvelut toteutetaan paikallisella ja alueellisella yhteistyöllä, luomalla liikunnan mahdollisuuksia, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa erityisesti passiivisille ja erityisryhmille.</p>						
Selitys poikkeamalle:						

Nuorisolautakunta

Tavoite: Digitaalisten medioiden hyödyntäminen vuorovaikutteisuuden kasvattamisessa	<i>Strateginen teema:</i> <i>Aktiivinen kaupunkilainen</i> <i>Strateginen linjaus: 2.3.5</i>				<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.7</i>	
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017		
Toteutuksen vaihe (hanke/projekti):						
Mittari: Kehittämisprojektit ja niiden tuosten käyttöönotto. Vuorovaikutus ja nuorten osallistuminen kasvanut						
	valmistelu, suunnittelu	käytössä	kasvanut	kasvanut		
<p>Lisätietoa tavoitteesta/hyötytavoite: Hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja nuorten osallistumisessa, aloitteiden ja palautteiden keräämisessä ja niiden hyödyntämisessä. Tuetaan vuorovaikutteisen demokratian keinoja yhdessä lasten ja nuorten kanssa</p>						
Selitys poikkeamalle:						

Tiedoksi annettavat tunnusluvut

Tunnusluku	2013	2014	2015	2016	2017
KYSYNTÄ/TARVE					
<i>Kulttuuri</i>					
Asukasluku	180 225	182 072	183 824	187 604	189 794
Kulttuurin harrastamisen aktiivisuus 18 -79 v. % FCG/Kapa			16,2 %	17 %	14 %

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Liikunta					
TEA -viisari (terveyttä ja hyvinvointia edistävä liikunta ja sen edellytysten luominen), asteikko 0-100	tieto parillisina vuosina	85	tieto parillisina vuosina	86	tieto parillisina vuosina
Nuoriso					
0 - 9 -vuotiaiden määrä	16 121	16 356	16 730	16 782	16 940
10 - 18 -vuotiaiden määrä	13 715	13 794	13 761	13 727	13 901
19 - 28 -vuotiaiden määrä	35 131	35 384	35 939	36 757	36 964
alle 25 -vuotiaiden työttömien määrä	2226 (7/2013)	2095 (1/2015)	2013 (1/2016)	1873 (1/2017)	1 544 (12/2017)
VOLYYMI					
Kulttuuri					
Aktiivisten kirjastokortin käyttäjien osuus väestöstä, yli 5 v. (käyttäneet kirjastokorttiaan Turun kirjastoissa 2015 / asukasluku)			39,4 %	39,3 %	38,6 %
Kirjaston lainat (fyysiset ja e -lainat)	3,93 milj	2,99 milj	3,08 milj	3,07 milj.	3,1 milj.
Verkkokirjastojen käyttö	1,57 milj	1,76 milj	1,84 milj	1,57 milj.	2,0 milj.
Kulttuuripalveluja (teatteri, musiikki- ja taide) ed. 12 kk:n aikana käyttäneet 18 - 79 v % (FCG/Kapa)	-	79 %	80 %	79,1 %	83 %
Kirjastopalveluja ed. 12 kk:n aikana käyttäneet 18-79 v % (FCG/Kapa)	73 % (2012)	76 %	77 %	72 %	74 %
Museopalveluja ed. 12 kk:n aikana käyttäneet 18 - 79 v (FCG/Kapa)	49 % (2012)	64 %	66 %	57 %	69 %
Liikunta					
Liikuntapaikkojen kävijämäärät: kaikki yleisölle avoinna olevat tilat yhteensä	974 172	1 089 315	1 235 538	1 102 355	1 193 983
Nuoriso					
<i>Nuorisopalvelujen toimipisteiden ja palvelujen käyntikerrat</i>	232 468	246 468	laskentatapa uudistettiin	248 500	222 196 (käyntikerat, oma toiminta)
LAATU JA VAIKUTTAVUUS					
Kulttuuri					
Asukkaiden 18 - 79 v., tyytyväisyys kirjastopalveluihin, ast. 1-5, FCG/Kapa	4,55 (2012)	4,29	4,38	4,39	4,48
Asukkaiden, 18 - 79 v., tyytyväisyys museoihin, ast. 1-5, FCG/Kapa	4,14 (2012)	4,16	4,26	4,25	4,29
Asukkaiden 18-79 v tyytyväisyys kulttuuripalveluihin (teatteri, musiikki, taide), ast. 1-5, FCG/Kapa	4,15 (2012)	3,89	3,90	4,20	4,22
Kulttuurin vapaa kenttä, sopimuksen tehneet avustusten saajat, kävijät/vuosi	538499	507563	582 941	601 500	700 000
Kulttuurilautakunnan avustuksilla tuettujen tuottajien määrä			254	302	330
Liikunta					

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Avustuksia saaneiden urheiluseurojen harrastajamäärä		59 936	56 606	60 214	64 025 (hakeneiden, saaneiden luku tiedossa 2018 lopussa)
Asukkaiden 18-79 v tyytyväisyys liikuntaolosuhteisiin (kentät, uimahallit ja -rannat, salit), ast. 1-5, FCG/Kapa	3,91 (2012)	3,91	3,94	3,90	3,97
Kuntalaisten 18-79 v tyytyväisyys liikuntapalveluista tiedottamiseen, ast. 1-5 (FCG/Kapa)	(3,7 v.2007)	3,78	3,71	3,67	3,63
<i>Nuoriso</i>					
Avustuksia saaneiden nuorisoyhdistysten ja nuorten toimintaryhmien määrä/vuosi			85	105	101
Ohjaus- ja tuki: ohjaamon ja etsivän nuorisotyön nuoret/vuosi(ohjaus ja tuki -yksikön sekä etsivän nuorisotyön kumppaneiden ohjaamien nuorten lukumäärä)	1645 (ohjatut)	2119 (ohjatut)	1465 (ohjatut)	2284 (ohjatut)	2902 (ohjatut)
Työpajan onnistumisprosentti, %	81	77	81	80	Tilastointia on muutettu
Nuorten osallistuminen: osallistuneet nuoret		1463	1872	1690	Tilastointia on muutettu
SAATAVUUS JA PEITTÄVYYS / KATTAVUUS					
Kirjastojen aukiolotunnit/vuosi		25 589	32 845	40 465	44 804
TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS					
<i>Kulttuuri</i>					
Kulttuurin avustusten määrä/asukas	7,97	7,16	7,25	7,05	7,99
Kirjaston nettomenot/asukas	59,30	59,99	57,00	58,33	57,21
Kirjaston tehokkuus (aineistokulut + henkilöstökulut)/ (käynnit + lainat), OKM			1,39		
Museoiden nettomenot/asukas	39,88	39,51	40,16	43,54	41,38
Orkesterin ja konserttitalon nettomenot/ asukas	27,38	28,96	28,64	27,44	26,97
<i>Liikunta</i>					
Liikunnan nettomenot/asukas	72,13	97,98	95,64	98,29	99,35
Liikunnan avustusten määrä/asukas	7,94	7,64	7,59	7,8	7,59
<i>Nuoriso</i>					
Nuorison nettomenot/ 0 -28 v.	123,07	126,10	125,13	120,54	115,03
Nuorison avustusten määrä/0 -28 v.	3,9	4,6	4,6	6,6	6,65

KIINTEISTÖLIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Jouko Turto

<p>Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta</p> <p>Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät</p> <p>Sote-uudistuksen ratkaisut ovat edelleen kesken ja uudistukset tulevat tämänhetkisen tiedon mukaan voimaan vuoden 2020 alusta. Maakuntien Tilakeskus Oy valmistelelee sote-tilojen vuokraamista kaupungeilta.</p> <p>Hulevesijärjestelmän haltuunotto ja laskutuksen edellyttämät järjestelyt ovat käynnissä. Hulevesien laskutuksen perusteet tuodaan päätettäväksi vuonna 2018.</p> <p>Kaupunkiympäristötoimiala aloittaa toimintansa vuoden 2018 alusta.</p>
<p>Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat</p> <p>Kiinteistöliikelaitoksen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat suunnitelmien mukaisesti. Kiinteistöliikelaitoksen suunnitteluluku toteutui 1,6 milj. euroa talousarviota suurempana.</p> <p>Investointimenot toteutuivat 10,3 milj. euroa alle talousarvion (sis. hulevesi-investoinnit).</p> <p>Taloudellisten tavoitteiden osalta myynnit/myyntivoitot toteutuivat talousarvion mukaisesti.</p>

Lausekkeet	Toimenpideselvitys
Kiinteistöliikelaitokselta tulisi edellyttää läpinäkyvää kustannusten arviointia päätösten pohjaksi. Tarvittaessa on käytettävä ulkopuolista auditointia.	Asia tulee ratkaistavaksi tarve- ja hankesuunnitteluohjeiden päivittämisen yhteydessä, jolloin myös infrapalveluille laaditaan vastaavanlainen ohjeistus.
Väliaikaisten rakennusten ja rakenteiden rakentamisesta ja sijoittamisesta pitää tehdä yhdenmukaiset määrittelyt.	Aurajoen yleissuunnitelma valmistelussa.

Talousarvion toteutuminen (kv)

1.000 €	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta				
Korvaus peruspääomasta	21 278	26 800	26 800	26 800
Liikelyijäämä/-alijäämä + poistot	96 511	67 440	63 654	65 330

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Kiinteistötoimiala, Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutoksin	Toteutuma 2017	Poikkeama
Toimintatuotot	187 352 752	0	187 352 752	188 965 215	1 612 463
Valmistus omaan käyttöön	1 610 000	0	1 610 000	2 100 773	490 773
Toimintakulut	-125 309 075	0	-125 309 075	-125 736 152	-427 076
TOIMINTAKATE	63 653 677	0	63 653 677	65 329 837	1 676 160
Investointimenot	-63 005 000	-8 500 000	-71 505 000	-59 129 729	12 375 271
Luovutustulot	22 500 000	0	22 500 000	14 671 792	-7 828 208
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-40 505 000	-8 500 000	-49 005 000	-44 457 937	4 547 063
Hulevesi, Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutoksin	Toteutuma 2017	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	43 003	43 003
Toimintakulut	0	0	0	-89 341	-89 341
TOIMINTAKATE	0	0	0	-46 338	-46 338
Investointimenot	0	0	0	-2 095 297	-2 095 297
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	0	0	0	-2 095 297	-2 095 297

Omaisuuksien luovutustulot olivat 14,7 milj. euroa. Kakolanmäen maanalaisen luolatilan käyttöoikeuden luovutustulo 4,2 milj. euroa sisältyy kiinteistöliikelaitoksen vuoden 2017 tuloslaskelman muihin toimintatuottoihin. Omaisuuksien myynnistä saadut tulot mukaan lukien Kakolanmäen maanalainen luolatila ovat yhteensä 18,9 milj. euroa (TAM 22,5).

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Sidotut investoinnit (kh)

Sidotut investoinnit sisältyvät kokonaisinvestointeihin sopimuksen kohdassa 2.1

1. 000 €	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Kiinteän omaisuuden hankinnat	2 565	3 300	16 000	17 109	
Muut investoinnit (ohjelmistot)			150	78	

Infrapalvelujen investointiohjelma (kh)

	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Strategiset maankäytön hankkeet	3 371 910	10 850 000	6 658 387	
Tuloa tuottavat	1 881 520	2 950 000	2 458 305	
Toimintoja tukevat	3 556 205	2 170 000	756 149	
Korjausvelkaa alentavat	9 547 448	14 185 000	13 790 325	
Liikenteen toimivuus % turvallisuus	2 278 329	5 245 000	1 962 985	
Asukasviihtyisyyttä parantavat	1 620 887	3 065 000	1 920 673	
Yhteensä	22 256 299	38 465 000	27 546 824	

Investointiprojektit ovat tarkemmin operatiivisessa sopimuksessa.

Tilapalvelujen investointiohjelma (kh)

	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Korjaukset	16 507 265	16 090 000	14 156 178	
Uudisrak	117 861		103 200	
Ostot		200 000	0	
Hankesuunnitelmat	16 668	600 000	134 116	
Yhteensä	16 641 794	16 890 000	14 393 494	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

	Kustannusarvio	TA 2017	TAM	Toteutuneet kustannukset 2017
Tilapalvelut menot yhteensä	46 170 000	16 890 000	16 890 000	14 393 494,36
Nimetyt investointihankkeet	32 615 000	8 390 000	8 390 000	7 203 850,96
Sivistystoimiala, koulut	24 865 000	4 890 000	4 890 000	2 857 300,48
Puropellon koulun peruskorjauksen loppu	4 398 000	1 940 000	1 940 000	1 199 554,36
Luostariv. koul. peruskorj. loppuosa	1 500 000	550 000	550 000	337 717,81
Pallivahan koul. peruskorj. loppuosa	3 462 000	1 300 000	1 300 000	681 593,94
Puolalan koulu	13 100 000	300 000	300 000	355 229,66
Katedralskolan liikuntarak. per.korj.	2 405 000	800 000	800 000	283 204,71
Vapaa-aikatoimiala	7 750 000	2 700 000	2 700 000	4 212 434,54
Sampplinnan maauimala	7 750 000	2 700 000	2 700 000	4 212 434,54
Muut toimialat		800 000	800 000	134 115,94
TS-kauden hankkeiden suunnitteluvaraus		600 000	600 000	134 115,94
Tilojen hankinta		200 000	200 000	
Muut	13 555 000	8 500 000	8 500 000	7 189 643,40
Pienet hankkeet <1 M€	13 555 000	8 500 000	8 500 000	7 189 643,40

HANKKEEN NIMI	Tarveselvitys	Hanke- suunnitelma	Huomioita	Kustannus- arvio
---------------	---------------	-----------------------	-----------	---------------------

Konserniyhtiöiden toteuttamat taseen ulkopuoliset kohteet

Syvälahden monitoimitalo		13.10.2014	Käynnissä, valmis 2018	29 130 000
Yli-Maarian monitoimitalo		26.10.2015	Käynnissä, valmis 2019	24 440 000
Tallimäen kentän päiväkot		28.9.2015	Käynnissä, valmis 2019	5 011 000
Raunistulan päiväkot		28.9.2015	Käynnissä, valmis 2018	4 367 000
Tehostetun palveluasumisen yksiköt				
Vaihe 1 Kulkurinvalssi Kuralankatu 2		20.4.2015	Käynnissä, valmis 2019	17 417 000
Vaihe 2 Vuokkokoti Murkionkatu 10		20.4.2015	Käynnissä, valmis 2019	23 053 000

Konserniyhtiöiden toteuttamat taseen ulkopuoliset kohteet

Turun Suomalainen Yhteiskoulu		23.3.2015	Valmistunut	
Palloiluhalli		20.4.2015	Valmistunut	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Työvoiman käyttö (kv)

	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Henkilötyövuodet (htv)	207,4	206,9	208	208,9
Palkat ja palkkiot (1 000 eur)	8 746	8 825	9 110	8 923
Lisätietoja: -				

Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Käytössä olevat tilat ja alueet	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Tilat yhteensä (m ²)	16 506	14 493	13 328	14 840
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)				
Muut tilat (m)				
Alueet yhteensä (ha)	13,1	13,1	13,1	13,1
Sisäinen vuokra yhteensä (€)				
Lisätietoja: Tiloissa ovat mukana kiinteistöliikelaitoksen omassa toiminnassaan käytössä olevat tilat. Alueissa ovat mukana Saramäen ja Itäharjun varastoalueet sekä Röntämäen, Ovakon ja Lauttarannan lumensijoitusalueet. Kiinteistöliikelaitos ei maksa itselleen sisäistä vuokraa käyttämistään tiloista.				

Strategiset tavoitteet (kv)

Tavoite 1: Toimialojen yhteiset asuntotuotannon tavoitteet	<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.5</i>			
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Kaupungin yhtiöille luovutettavat tontit, kem ²	-	7 100	16 000	8 100
Tavoitteen kuvaus: 16.000 kem ² tonttituotanto vastaa kerrostalotontteina 4-6 tonttia/vuosi.				
Selitys poikkeamalle: Toteutus käynnissä, mutta haasteita on ollut.				

Tavoite 2: Yli-Maarian koulun rakentaminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.10</i>			
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Rakentaminen toteutettu	hankesuunnitelma	Kehitysvaihe päätynyt -> toteutusvaihe	rakenteilla	Työt käynnissä
Tavoitteen kuvaus: Yli-Maarian koulu toteutetaan päiväkot-, ala- ja yläkoulun yhdistelmänä. Hankesuunnitelma käynnistetään nopeasti ja rakentamisen aloittamiseen pyritään vielä suunnitelmakaudella. Koulu toteutetaan yhtiömuotoisesti allianssimallia hyödyntäen.				
Selitys poikkeamalle:				

Tavoite 3: Maankäytön yhteinen toimintamalli on käytössä	<i>Strateginen teema:</i> Rakentuva kaupunki ja ympäristö <i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.3				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i> 3.2.2, 3.2.3	
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017		
Toimintamalli käytössä	koekäytössä	Uusien hankkeiden osalta käytössä	kyllä	Ei päätösta- maankäytön kehittämisen toimintamallista, mutta osittain viety KYTO toimintaan.		
Tavoitteen kuvaus: Maankäytön kehittämisen uudesta toimintamalli on tehty päätös ja toimintamalli on otettu täysimääräisesti tehokkaaseen käyttöön.						
Selitys poikkeamalle: Toimintamallia ei ole hyväksytty.						

Strategiset hankkeet (kh)

Kiinteistöliikelaitoksen tavoitteet

Palvelusopimusten kilpailutus	<i>Strateginen teema:</i> Kesto Vaikuttava ja uudistuva kaupunki <i>Strateginen linjaus:</i> 3.2.6				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>	
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017		
Toteutuksen vaihe (hanke/projekti):	Käynnissä		Käynnissä	Käynnissä		
Mittari: Kilpailutusten eteneminen	20	40	60	60		
Lisätietoa tavoitteesta/hyötytavoite: Kaupungin omistamien tuotantoyhtiöiden määräaikaisten palvelusopimusten kilpailuttaminen asteittain siten, että vuoden 2018 jälkeen kaupungin omistamilta tuotantoyhtiöiltä ei tilata palveluita ilman kilpailutusta.						
Selitys poikkeamalle:						

Pysäköintitoiminnan kehittäminen	<i>Strateginen teema:</i> Kesto Vaikuttava ja uudistuva kaupunki <i>Strateginen linjaus:</i> 3.2.4				<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>	
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017		

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Toteutuksen vaihe (hanke/projekti):					
Mittari: Kehittämisprojekti toteutettu			Valmis	Prosessissa	
<p>Lisätietoa tavoitteesta/hyötytavoite: Pysäköintitoimintaa kehitetään nykyajan vaatimusten mukaiseksi. Pysäköintimittareiden uusimisen yhteydessä selvitetään laajemmin pysäköintitoiminnan kokonaistilanne.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Hanke muodostuu kolmesta projektista: 1) Asukaspysäköinnin kehittäminen, valmis 2) Pysäköintimittarien uusiminen ja mobiilimaksaminen, mittareita hankittu pilotointia varten 3) Pysäköinninvalvonnan järjestelmän uusiminen, eri järjestelmien testausta tehty.</p>					

Otetaan käyttöön muitakin toteutusmuotoja kuin jaettu-/ kokonaisurakka	Kesto (vuodet):		Strateginen teema: Strateginen linjaus: 3.2.1		Muut toteutettavat linjat: Muut toteutettavat linjat:	
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017		
Toteutuksen vaihe (hanke/projekti):						
Mittari: Muita urakamuotoja käynnissä	1		3	3		
<p>Lisätietoa tavoitteesta/hyötytavoite: Otetaan käyttöön rakennusprojekteissa muitakin toteutusmuotoja kuin perinteinen jaettu-/kokonaisurakka. Muita toteutusmuotoja voivat olla esim. projektinjohtototeutus tai yhteistyömalleihin perustuvat toteutusmuodot, joista käytetään nimitystä allianssi- tai IPT-toteutus (IPT = integroitu projektitoteutus). Tavoite sisältää myös kaupungin yhtiömuotoisina toteutukseen tulevat tilaratkaisut.</p> <p>Selitys poikkeamalle:</p>						

Kiinteistötoimialan ja ympäristötoimialan yhdistäminen	Kesto (vuodet)		Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki		Muut toteutettavat linjat: Muut toteutettavat linjat:	
	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017		
Toteutuksen vaihe (hanke/projekti):			Toteutus	Valmis		
Mittari: Yhdistäminen toteutettu						
<p>Lisätietoa tavoitteesta/hyötytavoite: Yhteinen tavoite ympäristötoimialalle ja kiinteistötoimialalle. Yhdistäminen on toteutettu 1.1.2018, jolloin uusi toimiala aloittaa toimintansa. Toimintamalli uudistusta valmistellaan kaupunginhallituksen 13.6.2016 tekemien linjausten mukaisesti. Hyötytavoitteita ovat mm. kaupunginhallituksen roolin vahvistaminen maankäytön ohjauksessa sekä toiminnan tehostaminen ja resurssien tarkoituksenmukainen kohdentaminen.</p> <p>Selitys poikkeamalle:</p>						

Infrastruktuurin ylläpito (kh)

1.000 €	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Tavoitetasot yhteensä	21 896	21 533	24 174	23 757	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Lisätietoja: Turun Kiinteistöliikelaitos tilaa yleisten alueiden, katu- ja viheralueiden ylläpitotyöt valtakunnallisten hoito- ja kunnossapitoluokitusten mukaisesti. Ylläpito käsittää sekä talvi- että kesäaikaisen hoidon ja kunnossapidon. Ylläpitotöiden tilaaminen perustuu kolmeen tuotekokonaisuuteen, jolla haetaan kaupunkien välistä kustannustenvertailun mahdollisuutta:

Perustuotteet sisältävät pakolliset lakisääteiset tehtävät ja muut välttämättömät hoitoon liittyvät tehtävät. Perustuotteita ovat talvihoito (4,71 milj. euroa, 1415 ha), viheralueiden hoito (2,30 milj. euroa, 3100 ha), liikennealueiden hoito (0,65 milj. euroa, 4 511 ha), puhtaanapito (1,88 milj. euroa, 8 274 ha) sekä kalusteiden, varusteiden ja rakenteiden hoito (0,66 milj. euroa, 20 040 ha).

Erillistuotteet sisältävät muut tehtäväkokonaisuudet sekä kunnossapitotyöt. Kunnossapitotöillä pyritään hillitsemään korjausvelan kasvua. Erillistuotteita ovat katu- ja viheralueiden kunnossapitotyöt (3,91 milj. euroa, 20 040 ha), talvihoidon erillistuote, lumen kuljetus ja lumensijoituspaikat (0,59 milj. euroa), kunnossa- ja puhtaanapidon erillistuote, ilkivalta ja tapahtumat (0,28 milj. euroa), leikkipaikkojen hoito ja kunnossapito (0,54 milj. euroa, 152 kpl), talousmetsien hoito (0,18 milj. euroa, 4 900 ha), ulkoilusaaret (0,69 milj. euroa, 3 kpl), erityisalueiden hoito, laiturit, venepaikat, vesiväylät (0,27 milj. euroa), ulkovalaistus (3,03 milj. euroa 28 000 kpl) ja liikennevalot (0,73 milj. euroa, 170 kpl).

Erityistuotteet (2,36 milj. euroa) sisältävät kaupunkikohtaisia tehtäviä ja palveluita, jotka eivät ole normaaleja ylläpitotehtäviä, mm. föri, liikennekeskus ja katulämmityksen kustannukset. Erityistuotteisiin sisältyy myös infrapalveluiden ylläpitoyksikön yleiskustannukset.

Perus- ja erillistuotteilla on tuotekortit, joissa on määritelty sekä laatuun että määräaikoihin liittyvät vaateet. Kaikilla tuotteilla on oma kustannuseurantansa. Yksilöidymät tuotekuvaukset sisältyvät operatiiviseen sopimukseen. Hoitoluokituksia tarkastetaan katu- ja viheralueilla vuosittain.

Selitys poikkeamalle: Kilpailutuksista on aikaansaatu kustannussäästöjä.

Tiedoksi annettavat tunnusluvut

Tunnusluku	2013	2014	2015	2016	2017
KYSYNTÄ/TARVE					
Infrapalvelujen ylläpidettävä pinta-ala, (ha)	3 757	3 867	3 944	4 030	3 897
Hallinnassa olevat tilat, (1.000 m ²)	1 101	1 034	1 027	1 000	1 037
VOLYYMI					
Investointitaso (investoinnit €/ liikevaihto €, (%))	52,0	29,2	29,6	25,8	36,1
Rakennusten korjausvelka, €/ uudishinta, € (%)	12,8	13,2	14,5	14,7	15,0
LAATU JA VAIKUTTAVUUS					
Tyytyväisyys katujen ja teiden hoitoon	3,23	3,47	3,27	3,27	3,37
Tyytyväisyys puistojen ja viheralueiden hoitoon	3,31	3,50	3,47	3,40	3,50
SAATAVUUS JA PEITTÄVYYS / KATTAVUUS					
-					
TUOTTAVUUS JA TEHOKKUUS					
Liikevaihto €/ htv (1 000 €)	837	849	866	791	784
Infran ylläpitomenot (€) / ylläpidettävä pinta-ala (ha)	5 895	5 698	5 552	6 063	6 096
Rakennusten kunnossapitomenot (€) / omien rakennusten pinta-ala (m ²)	14,52	14,99	14,22	14,36	14,72

KAUPUNKISUUNNITTELU- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA RAKENNUSLAUTAKUNTA TURUN SEUDUN JOUKKOLIIKENNELAUTAKUNTA LOUNAIS-SUOMEN JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Christina Hovi

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Rakentamisen voimakkaan kasvun myötä rakennuslupia on myönnetty kahta edellisvuotta enemmän, yhteensä 375.323 kerrosneliometriä 2589 asunnolle (vuonna 2015: 158.782 kem², asuntoja 1096 kpl, vuonna 2016: 248.593 kem², asuntoja 2429). Kasvaneiden määrien vuoksi käsittelyajat ovat valitettavasti pidentyneet. Sähköisten lupahakemusten osuus on kasvanut.

Kaupunkisuunnittelun painopiste on keskustan kehittämisessä ja isoissa aluekehityshankkeissa. Kaavoituksella luodaan edellytykset kaupungin kasvulle ja tuetaan kaupungistumista.

Kaavoituksen tuotantotavoitteet ylittyivät asuinkerrostalojen osalta 3,5-kertaisesti ja elinkeinojen osalta yli 6-kertaisesti. Lautakunnan vuonna 2017 hyväksymät kaavaehdotukset sisälsivät noin 360.000 kem² asuinkerrosalaa merkiten asuntoja noin 7200 asukkaalle (50 kem²/asukas). 75 % asuinkerrosalasta sijoittuu kaupungin maalle, jolla kasvatetaan kaupungin omaa tonttivarantoa tulevina vuosina. Kaavat sisältävät noin 80.000 kem² kaupungin tuotantoyhtiöille tulevina vuosina luovutettavaa asuinrakennusoikeutta (asuntoja noin 1600 asukkaalle). Elinkeinoille kaavoitettiin noin 300.000 kem².

Vuonna 2017 hyväksytyt asemakaavat mahdollistavat kerrostaloasuntojen rakentamisen noin 2140 asukkaalle ja pientaloasuntoja noin 220 asukkaalle. Asemakaavojen läpimenoaika käynnistämisestä valtuuston hyväksymiseen oli 29,9 kuukautta (mediaani).

Vetovoimainen kasvava kaupunki tarvitsee kestävä ja sujuvat liikennematkaiset. Raitiotien rinnalla on selvitetty superbussivaihtoehtoa. Runkobussilinjaston suunnittelu on käynnissä. Turun pyöräilyn kehittämissuunnitelma oli loppuvuodesta nähtävillä ja lausunnoilla. Keväällä 2018 käyttöön otettavasta kaupunkipyöräjärjestelmästä laadittiin suunnitelmat.

Joukkoliikenteen matkamäärä kasvoi seudulla 5,0 % (matkamäärä yhteensä 27,0 milj.). Turun osalta joukkoliikenteen matkamäärä kasvoi 4,7 %. Sähköbussiliikennöinti linjalla 1 saatiin kokonaisuudessaan käyntiin. Vesibussiliikennettä kokeiltiin kesäkaudella Aurajoen ja Ruissalon välillä ja se sai hyvin innostuneen vastaanoton. Loppuvuodesta vesibussiliikenne päätettiin vakinaistaa esteettömänä.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta päätti jätteenkuljetusjärjestelmästä ja hyväksyi vuoden 2018 alusta voimaan tulevan jätetaksan.

Vuonna 2017 valmisteltiin toimialauudistusta, jossa suurin osa ympäristötoimialan ja kiinteistötoimialan toiminoista yhdistettiin 1.1.2018 aloittavaan Kaupunkiympäristötoimialaan. Osa tilatoiminoista siirtyi Tilapalvelukeskukseen ja lähes kaikki tukitoiminnot kaupungin yhteisiin hallintopalveluihin.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

- Ympäristötoimialan talousarvion nettomenot alittuivat 3,072 milj. euroa.
- Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölahtakunnan tulot ylittyivät 1,66 milj.€ ja menot alittuivat 0,29 milj.€, jolloin toimintakate parani suunnitellusta 1,95 milj. €.

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

- Rakennuslupia on myönnetty kahta edellisvuotta enemmän, joten rakennusvalvontatulot ylittyivät 1,69 milj.€. Myös kaupunkisuunnittelun maksutulot ylittyivät työtunteihin perustuvan laskutuksen myötä n. 0,1 milj. €.
- Kaupunkisuunnittelun ja hallinnon myyntitulot jäivät 0,763 milj. € euroa pienemmiksi kuin talousarviossa, joka johtui sisäisen laskutuksen vähenemisestä.
- Vuokramenot ylittyivät 0,159 milj. € tilojen uudelleenjärjestelyn vuoksi.
- Menojen alittuminen johtui henkilöstömäärän- ja kulujen arvioitua pienemmästä määrästä.
- Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan tulot ylittyivät 0,28 milj. € ja menot alittuivat 0,76 milj. €. Lisäksi hallinnosta säästy 0,1 milj. €. Toimintakate parani suunnitellusta 1,12 milj. €.

Lausekkeet	Toimenpideselvitys
<p>Kaupunkisuunnittelu ja ympäristölautakunta Kaavoitustoimelta ja rakennusvalvonnalta tulisi edellyttää läpinäkyvää kustannusten arviointia päätösten pohjaksi. Tarvitessa on käytettävä ulkopuolista auditointia.</p>	<p>Asemakaavaprosessin digitalisoitumisen myötä tavoitellaan parempaa kustannustietoisuutta mm. infran rakentamisesta jo kaavoitusvaiheessa, toistaiseksi kustannusarvioita on tehty vain satunnaisesti. Kiinteistöliikelaitoksella on elokuussa 2017 käynnistynyt kaavatalouden laskentamallien kehitys. Uusien laskentamallien kehittäminen vastaa tarpeeseen kattaa aikaisempaa paremmin täydennysrakentamisen erityispiirteet. Uudet kaavatalousmallit julkaistiin Foreen joulukuussa 2017. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavan laatimisesta ja käsittelystä perittävät maksut 2.3.2015, tarkistettu 1.1.2017 alkaen. Kaavan valmistelusta solmittavaan sopimukseen kirjataan enimmäishinta.</p> <p>Rakennusvalvontataksa on valtuuston sekä kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunnan hyväksymä. Taksa on Turun kaupungin www-sivuilla ja sen avulla pystyy etukäteen laskemaan rakennuslupamaksut.</p>
<p>Kaupunkisuunnittelu ja ympäristölautakunta Rakennuslupiin tulisi saada palvelulupaus hakemusten enimmäiskäsittelyajasta ainakin tavanomaisten omakotitalojen ja muiden pienempien kohteiden osalta.</p>	<p>Ympäristötoimialan strateginen sopimus sisältää rakennusvalvonnan palvelulupauksen: Pientalojen rakennusluvut (90 %) myönnetään keskimäärin 30 vuorokaudessa.</p> <p>Rakennus- ja lupalautakunnan operatiivinen sopimus vuodelle 2018 sisältää seuraavat rakennusvalvonnan palvelulupaukset:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kun lupahakemusten asiakirjat ovat kunnossa, lupapäätös tehdään viimeistään kahden viikon kuluessa. - Kun lupahakemusten asiakirjoja on täydennetty siten, että lupa voidaan myöntää, päätös tehdään viikon kuluessa.
<p>Kaupunkisuunnittelu ja ympäristölautakunta Väliaikaisten rakennusten ja rakenteiden rakentamisesta ja sijoittamisesta pitää tehdä yhdenmukaiset määrittelyt.</p>	<p>Tilapäisten rakennusten ja rakennelmien lupavalmistelussa noudatetaan maankäyttö- ja rakennuslakia sekä uusia rakentamisen 1.1.2018 voimaan astuneita asetuksia. Rakennusjärjestyksessä on vapautettu lupatarpeesta aikaisempaa enemmän rakennelmia. Tilapäisten rakennelmien sijoittaminen on mahdollista ilman rakennusvalvontaviranomaisen lupia aikaisempaa pidemmäksi ajaksi kaupungin maalle.</p>

Talousarvion toteutuminen (kv)

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutoksin	Toteutuma 2017	Poikkeama
Toimintatuotot	4 351 400	0	4 351 400	6 012 709	1 661 309
Toimintakulut	-10 553 519	29 349	-10 524 170	-10 234 011	290 159
TOIMINTAKATE	-6 202 119	29 349	-6 172 770	-4 221 302	1 951 468

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Rakennuslautakunta €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutoksin	Toteutuma 2017	Poikkeama
Toimintakulut	-100 000	0	-100 000	-98 674	1 326
TOIMINTAKATE	-100 000	0	-100 000	-98 674	1 326

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutoksin	Toteutuma 2017	Poikkeama
Toimintatuotot	35 853 005	0	35 853 005	35 376 805	-476 200
Toimintakulut	-53 065 621	0	-53 065 621	-51 118 551	1 947 070
TOIMINTAKATE	-17 212 616	0	-17 212 616	-15 741 746	1 470 870
Investointimenot	-500 000	0	-500 000	-328 312	171 688
Rahoitusosuudet	176 750	0	176 750	0	-176 750
Luovutustulot	0	0	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-323 250	0	-323 250	-328 312	-5 062

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta €	TA 2017	TA 2017 muutokset	TA 2017 muutoksin	Toteutuma 2017	Poikkeama
Toimintatuotot	243 837	0	243 837	250 101	6 265
Toimintakulut	-243 837	0	-243 837	-251 789	-7 952
TOIMINTAKATE	-0	0	-0	-1 688	-1 687

Työvoiman käyttö (kv)

	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Henkilötyövuodet, ympäristötoimiala yhteensä (htv)	163,7	165	173*	164,4
Palkat ja palkkiot	7109	7173	7540	7182
Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta (htv)	138,8	140	145,5**	138,9
Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta, rakennuslautakunta ja Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta (palkat ja palkkiot)	6149	6240	6439	6208
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta (htv)	24,9	25	27,5***	25,5
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta (palkat ja palkkiot)	960	933	1101	974

Lisätietoja:

*Ympäristötoimialan henkilötyövuosista ulkopuolisella rahoituksella 15,5 htv:tta (9 %).

**Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta: Edellä olevasta ulkopuolisella rahoituksella 8,5 htv:tta.

***Joukkoliikennelautakunta: Vuodesta 2016 lähtien kaikki muut henkilöstökustannukset paitsi palvelutoimiston henkilöstökustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun mukaisesti (muut Föli-kunnat maksavat yhteensä 7 htv). Tks/joukkoliikennelautakunnan htv sisältää palvelutoimiston määräaikaisen henkilökunnan 2017 alkaen.

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Rakennuslautakunnan ja jätehuoltolautakunnan henkilötyövuodet sisältyvät kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunnan lukuun.

Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Käytössä olevat tilat ja alueet	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Tilat yhteensä (m ²)	6 695	6974	5827	6974	
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	6 695	6974	5827	6974	
Muut tilat (m)					
Alueet yhteensä (ha)					
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	1 068 887	1 129 167	967 128	1 125 864	

Lisätietoja: TA 2017 luvut perustuvat 16.2.2016 hetken ennusteeseen vuoden 2017 tila- ja vuokramääristä. Loppuvuodesta 2016 tehtiin Puolankatu 5 neliöiden tarkistus ja lisättiin parkkipaikat, yhteensä 1147 m².

Strategiset tavoitteet (kv)

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta

Turun yleiskaava 2029	<i>Strateginen teema:-</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset:-</i>			
	<i>Strateginen linjaus:-</i>		TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Valmistelun eteneminen vaiheittain	Vaihtoehtojen vaikutusten arviointi; linjaratkaisu kh, luonnoksen valmistelu		Luonnoksen valmistelu	Luonnos kh, nähtävillä olo, lausunnot luonnoksesta	Luonnoksen valmistelu	

Tavoitteen kuvaus:

Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Yleiskaava luo puitteet maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen kehittämiseksi taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla (3.3.1, 3.3.2, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7, 3.3.9, 3.3.10).

Vaihtoehtojen kehityskuvien vaikutukset arvioidaan linjaratkaisun pohjaksi. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen (2.3.5), kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä (3.3.3) ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia. MRL:n mukaisesti yleiskaavan sisältövaatimukseen kuuluu mm. huolehtia mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön. Valmisteluajataulu on synkronoitu mm. raitiotien yleissuunnitelman ja maakuntakaavan päivityksen kanssa.

Selitys poikkeamalle: Valmistelussa olevan yleiskaavaluonnoksen keskustan liikenneverkon ratkaisut eivät olleet linjassa 14.8.2017 julkistetun keskustavision kanssa. Päätettiin valmistella keskustan liikennejärjestelyjen periaatteet siten, että ne tukevat keskustavisiota. Tämä viivästytti luonnoksen käsittelyä erillisenä projektina käynnistetyn keskustan liikennesuunnittelun (LISUKE) toteuttamisaikataulun verran. Keskustan liikennesuunnitelman vaihtoehdot on aikataulutettu valmistuvaksi keuhkoon 2018 mennessä. Erillisessä Keskustan liikennesuunnitelmassa esitetään liikennejärjestelyjen periaatteet keskustassa vuonna 2029. Suunnitelma laaditaan niin, että se tukee keskustavision 2050 tavoitteita.

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Tavoitteet kerrosalan lisäykselle (lautakunta)	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
	Asuinpientalot (AO, AP, AR), kem ²	8.215	15.535	12.500	5.405
Asuinkerrostalot (AK), kem ²	38.065	13.935	102.000	355.885	
Kaupungin maalle sijoittuvan asuinkerrosalan osuus, josta osoitetaan kaupungin omistamille tuotantoyhtiöille (TVT, TYS, Vaso), kem ²		14 % -	>20 % 16.000	75 % 80.695	
Työpaikkatontit, kem ²	249.445	433.750	48.000	298.970	

Tavoitteen kuvaus:
MAL-aiesopimuksen velvoittamana laaditun ja Turun kaupunkiseudun rakennemalli 2035:een pohjautuvan ja sitä toteuttavan seudullisen toimenpide- ja kaavoitusohjelman sekä asunto- ja maapoliittisen ohjelman toteuttaminen, jotta rakennemallissa asetetut ja myös yleiskaavallisina tavoitteina hyväksytyt väestö- ja työpaikkatavoitteet saavutetaan. Asemakaavoja laatimalla kasvatetaan kaavavarantoa, jolla edistetään monipuolisten asumis- ja elinkeinojen harjoittamismahdollisuuksia. Kaavavarannon kasvattaminen mahdollistaa toteutuksen ajoittamisen paremmin kysyntää vastaavasti. Asuntotuotannosta vähintään 20 % tulee sijoittua kaupungin omistamille tonteille, mikä mahdollistaa kaupungin omakotitonttien ja valtion tukeman (ARA) kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamisen. Kaupungin maalle kohdistuvasta asuinkerrosalasta osoitetaan kaupungin tuotantoyhtiöille (TVT, TYS, Vaso) 250 asunnon tuotantotavoitteen mahdollistava n. 16.000 kem². Pientalojen asuntotuotantoa tuetaan niin, että tonttireservi vastaa kolmen vuoden asuntotuotantotarvetta.

Selitys poikkeamalle: Vaikka asuinpientaloille kaavoitettu kerrosalamäärä on tavoitetta pienempi, kaupungilla on jatkuvasti haettavana omakotitontteja noin 100 kappaletta. Näiden lisäksi kaupungilla on luovutettavien omakotitonttien varannossa noin 60 omakotitonttia. Kaupungin omistama omakotitonttivaranto vastaa noin 3-4 vuoden kysyntätarvetta, jos kysyntä jatkuu ennallaan.

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Matkamäärien kehitys	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
		24,4 milj. matkaa	25,7 milj. matkaa (+5,6 %)	+ 2 % vuoteen 2016	+5,0 % 27,0 milj. matkaa

Tavoitteen kuvaus:
Joukkoliikennettä kehitetään seudullisesta näkökulmasta edistämällä käytettävyyttä arki- ja työmatkaliikenteessä. Tehokas ja houkutteleva joukkoliikenne koko Föli-alueella vähentää Turun keskustan ja sen sisääntuloväylien ruuhkautumista sekä lisää Turun keskustan houkuttelevuutta ostos- ja asiointikohteena.

Strategiset hankkeet (kh)

Satava - Kaksikerran osayleiskaava	<i>Strateginen teema: Rakentava kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.5</i>	<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 3.3.1, 3.3.9</i>
------------------------------------	--	---

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Valmistelun eteneminen	Luonnoksen valmistelu.	Uuden valmistelun jälkeinen tavoitteet ja mitoitus Kh:lle.	Luonnoksen valmistelu.	Luonnos KH, nähtävillä, lausunnot luonnoksesta	Lausunnot ja mielipiteet saatu, kaavaehdotuksen valmistelu alkanut
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Monipuolisilla asumismahdollisuuksilla luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua sekä hyvinvointia. MRL:n vaatimusten mukaisesti laaditaan suunnitelmat vuorovaikutteisesti huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.</p> <p>Osayleiskaava tukee asuntotarjonnan monipuolistamista mahdollistamalla vetovoimaista pientaloasumista merellisessä ympäristössä omaleimaisella saaristomaisella alueella. Kaava valmistellaan projektimaista työskentelytapaa noudattaen. Kaavan valmistelussa hyödynnetään vuonna 2012 kumoutuneen osayleiskaavan selvityksiä ja arvioidaan saarten asuttamisen kustannusvaikutukset myös pitkällä aikavälillä. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.</p>					

Lentokentän ympäristön osayleiskaava (LogiCity)	<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i>				
	<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 3.1.3</i>				
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Valmistelun eteneminen	Luonnos on hyväksytty kh:ssa, Naturaselvitykset	Natura-selvitys valmis. Ennaltamistoimenpiteistä sovittu ELY:n kanssa.	Ehdotuksen valmistelu	Selvitysten täydentäminen, ehdotuksen valmistelu. Lausunnot ehdotuksesta	Odottanut Finavian toimia
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua MRL:n yleiskaavan sisältövaatimusten vaatimusten mukaisesti laatia suunnitelmat vuorovaikutteisesti ottaen huomioon mahdollisuudet liikenteen sekä kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset.</p> <p>Yhdessä Ruskon kanssa laadittava osayleiskaava tukee elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä vahvistaen Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja hyödyntävien yritysten sijoittumismahdollisuuksia. Ehdotuksen valmistelu jatkuu kun alueelle on löydetty hyväksyttävissä olevat toimenpiteet Pomponrahkan Natura-alueen luontoarvojen turvaamiseksi. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Hanke odottaa Finavian toimia. Ehdotusta ei ole päästy valmistelemaan eikä siten lausuntoja ole päästy pyytämään. Selvitysten täydentäminen on tarkoitus toteuttaa Finavian kanssa yhteisesti, mutta he eivät ole useista pyynnöistä huolimatta saaneet vuoteen tehtyä asian eteen mitään. Kun selvitykset saadaan tilaukseen, niin hankkeelle ei ole ennustettavissa siltikään nopeaa etenemistä. Selvitykset kohdistuvat kiitotien eteläpuoliseen alueeseen ja siellä olevaan Natura-alueeseen. Osittain asiaan kytkeytyy myös laaja pohjavesialue. Kiitotien pohjoispuolella olevat liito-oravareviirit tulevat Natura-alueen lisäksi osaltaan asettamaan todella ison haasteen hankkeen edistämiseksi. Liito-oravaproblematiikasta on alustavasti keskusteltu ELY-keskuksen kanssa.</p>					

Hirvensalon osayleiskaavan tarkistus	<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.5</i>				
	<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 3.3.1, 3.3.9</i>				

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Valmistelun eteneminen	Luonnos hyväksytty Kh:ssa, Natura-selvitykset, ehdotuksen valmistelu	Uusi luonnos hyväksytty ja nähtävillä 12/2015.	Lausuntopyyntö lähetetty 14.12.2016. Lausuntopyyntöjen jälkeen viimeistellään oyk, jonka jälkeen ehdotus.	ELY:n lausunto Natura-arviosta, lausunnot ehdotuksesta, ehdotus KH ja nähtävillä.	Ehdotus hyväksytty kh 4.12.2017 ja nähtävillä joulukuussa. Natura-lausuntoa arvioinnin täydennyksestä ei ole saatu vuoden loppuun mennessä.

Tavoitteen kuvaus:

Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua sekä MRL:n vaatimusten mukaisesti laatia suunnitelmat vuorovaikutteisesti huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.

Osayleiskaava tukee asuntotarjonnan monipuolistamista mahdollistamalla vetovoimaista pientaloasumista merellisessä ympäristössä. Laaditaan tarvittavat liikenteelliset selvitykset ja arvioinnit myös Natura-alueiden osalta. Kaavan valmistelussa arvioidaan asuinalueiden toteuttamisen vaikutuksia palveluiden järjestämiseen sekä saaren asuttamisen kustannusvaikutuksia myös pitkällä aikavälillä. Yleiskaava, selvitykset ja vaikutusten arvioinnit laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.

Maaria - Ilmarisen osayleiskaava (Maa- ilma)	<p><i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentuva kaupunki ja ympäristö:</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.5</i></p> <p><i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 3.3.1, 3.3.9</i></p>				
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Valmistelun eteneminen	Luonnos hyväksytty Kh:ssa, selvitykset ja uuden luonnoksen valmistelu.	Uuden luonnoksen valmistelu RM35:n pohjalta.	Luonnoksen valmistelu	Uusi kaava-luonnos KH, lausunnot luonnoksesta ja nähtävilläolo Ehdotuksen valmistelu	Luonnos hyväksytty kh 3.4.2017. Luonnos ollut nähtävillä ja lausunnot saatu. Ehdotuksen valmistelu käynnistynyt.

Tavoitteen kuvaus:

Monipuolisilla asumismahdollisuuksilla luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua sekä hyvinvointia. MRL:n vaatimusten mukaisesti laaditaan suunnitelmat vuorovaikutteisesti huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.

Yhdessä Liedon kunnan kanssa laadittava osayleiskaava tukee asuntotarjonnan monipuolistamista mahdollistamalla pientalontontteja tukeutuen Jäkärän ja Ilmaristen taajamien palveluihin. Rinnan osayleiskaavan kanssa valmistellaan alueen ulkoilu-reittisuunnitelma (erillinen päätöksentekoprosessi). Kaavan valmistelussa arvioidaan asuinalueiden toteuttamisen vaikutuksia alueen palveluiden järjestämiseen. Yleiskaava, selvitykset, vaikutusten arvioinnit ja ulkoilu-reittisuunnitelma laaditaan vuorovaikutteisesti osallistaen, kehittämällä tehokasta projektimaista työskentelyä ja painottamalla kustannusvaikutusten arviointia.

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Turun liikennejärjestelmän kehittämisohjelma	<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.7</i>						<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>					
		TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017						
Valmistelun eteneminen				Aloittamatta	Valmistelu	Valmistelua ei ole käynnistetty.						
<p>Tavoitteen kuvaus: Määritellä ja aikatauluttaa Turun liikennejärjestelmän keskeiset kehittämistoimenpiteet. Kehittämisohjelma laaditaan seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman pohjalta ja siinä tarkennetaan toimenpiteitä Turun osalta. Liikennejärjestelmän kehittämisessä ympäristön kannalta kestävää liikennettä ja liikkumista edistetään.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Resurssit eivät toistaiseksi ole riittäneet projektisuunnitelman tekemiseen ja työn käynnistämiseen.</p>												

Keskustan liikennesuunnitelma	<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.7</i>						<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.2</i>					
		TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017						
Valmistelun eteneminen				Valmistelu aloitettu	Valmistelu	Vuorovaikutustilaisuus ollut keväällä 2017. Keskustavisiosta ei ole vielä päätöksiä, niitä odotellaan ohjaamaan tätä työtä.						
<p>Tavoitteen kuvaus: Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla ja kävelyn sekä pyöräilyn edellytyksiä parannetaan. Liikenneturvallisuutta parannetaan ja liikenteen ympäristöhaittoja minimoidaan.</p>												

Raitiotien suunnittelun jatkaminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.7</i>						<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>					
		TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017						
Valmistelun eteneminen				Työn sisältö määritelty, konsulttiosuus kilpailutettu ja aloitettu suunnittelu.	Lisäselvitykset valmistuvat	Lisäselvityksistä olemassa luonnokset, lopulliset tammiukuussa 2018.						
<p>Tavoitteen kuvaus: Kaupunginvaltuuston päätösten mukaan jatketaan työtä raitiotien edistämiseksi. Vuoden 2017 aikana valmistuvat selvitykset ja suunnitelmat superbussivaihtoehdosta.</p>												

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Selitys poikkeamalle: Joulukuussa 2017 valmistuneiden selvitysluonnosten perusteella edellytettiin lisätarkasteluja ja täydennyksiä, jotka laadittiin tammikuussa 2018.

Pyöräilyn kehittämisohjelma	<i>Strateginen teema:</i> Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.7					
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Valmistelun eteneminen				Ehdotus KH	Kh päätti 20.11.2017 asettaa ohjelman nähtävälle ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.	
Tavoitteen kuvaus: Jatketaan kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelman valmistelua. Tavoitteena on kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen ja aktiivisen elämäntavan tukeminen. Terveydelle tärkeää höytyliikuntaa edistetään kantakaupunkialueella kehittämällä koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille.						
Selitys poikkeamalle: Kehittämisohjelman nähtävilläolo päättyi tammikuussa 2018, jolloin myös lausunnot saatu. Investointirahoituksen osalta kehittämisohjelmaluonnosta tulee tarkentaa.						

Pysäköinnin linjaukset	<i>Strateginen teema:</i> Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.1					
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Valmistelun eteneminen				Valmistelu	Työ aloitettu joulukuussa 2017 vuorovaikutustilaisuuksilla.	
Tavoitteen kuvaus: Pysäköinnin linjaukset on keskeinen osa kaupungin liikennepoliittikkaa. Sen päätavoitteita ovat asukkaiden elämänlaadun parantaminen ja elinkeinoelämän kilpailukyvyyn edistäminen, lisäksi sen avulla voidaan ohjata liikkumista ja kulkumuodon valintaa. Pysäköinnin linjausten valmistelu on osa yleiskaavasunnittelua, kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyötä, pyöräilyn kehittämisohjelmaa sekä keskustan kehittämisen kärkihanketta. Työhön sisällytetään valtuuston 14.11.2016 talousarviokäsittelyssä edellyttämää pysäköintipaikkojen tarkastelemista laajempaa kokonaisuutena. Pysäköinnin linjaukset sisältävät myös asukas-pysäköinnin sekä pysäköintitoiminnan kehittämisen, jotka valmistellaan aikataulusyistä pysäköinnin linjauksista erillisinä osiina nopeammalla aikataululla.						

Vesihuollon kehittämissuunnitelma	<i>Strateginen teema:</i> Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.1					
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Valmistelun eteneminen				Ehdotus KH	Laaditaan osana Turun	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

					yleiskaava 2029, joka on viivästynyt. Valmistelua tehty.
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Jatketaan vuoden 2016 aikana käynnistettyä vesihuollon kehittämissuunnitelman valmistelua. Tavoitteena on päivittää vuonna 2011 hyväksytty kehittämissuunnitelma vastaamaan uutta vesihuoltolakia sekä uusia maankäyttö- ja rakennuslain hulevesisäännöksiä. Valmistelu liittyy yleiskaava 2029:n teemoihin. Suunnitelma valmistellaan toimialarajat ylittävässä työryhmässä ja yhteistyössä eri viranomaisten kanssa.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Turun yleiskaava 2029:n valmistelu on viivästynyt, koska keskustavisio edellytti keskustan liikennesuunnitelman laatimista.</p>					

Itämeren suojeleminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.9</i>					
	<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>					
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Itämerihaasteen 80 toimenpiteen toteutumisen seuranta eri toimialalla ja konserniyhtiöissä (%)	65	70	Turussa käynnissä tai valmiina 70 toimenpidettä	75	Tieto saatavissa keväällä 2018	
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen ja muiden kokonaisuuksien mukaisin toimenpitein. Ympäristönsuojelu koordinoi Itämerihaasteen toteuttamista kaupungin organisaatiossa ja seuraa toimenpideohjelmassa vuosille 2014 - 2018 esitettyjen toimenpiteiden toteutumista kaupunkiorganisaatiossa. Luku kertoo käynnissä olevien ja valmiiden toimenpiteiden lukumäärän.</p>						

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikka	<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.6</i>					
	<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>					
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Kasvihuonepäästöt kt CO ₂ ekv/vuosi	1164,4	988,7	984,2 (enn.tieto)	vähenee	Ennakkotieto saatavissa keväällä 2018	
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2040. Ympäristönsuojelu osallistuu kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen laskentaan sekä ilmastomuutostyöhön. Vuosittaiset kasvihuonekaasupäästöt Turussa (kt CO₂ ekv /vuosi).</p>						

Kiinteistötoimialan ja ympäristötoimialan yhdistäminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.2</i>					
	<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>					
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Toteutuksen vaihe				Päätökset tehty ja toiminta suunniteltu.	Hallintosääntö hyväksytty kv 29.5.2017. Hallinnonjärjestämispäätös valmisteltu. Talousarvio, strateginen ja operatiiviset sopimukset hyväksytyt.
Mittari: Yhdistäminen toteutettu					Kiinteistö- ja ympäristötoimiala aloittanut toimintansa 1.1.2018.
Lisätietoa tavoitteesta/hyötystavoite: Yhteinen tavoite ympäristötoimialalle ja kiinteistötoimialalle. Yhdistäminen on toteutettu 1.1.2018, jolloin uusi Kaupunkiympäristötoimiala aloittaa toimintansa. Toimintamalliuudistusta valmistellaan kaupunginhallituksen 13.6.2016 tekemien linjausten mukaisesti. Hyötystavoitteita ovat mm. kaupunginhallituksen roolin vahvistaminen maankäytön ohjauksessa sekä toiminnan tehostaminen ja resurssien tarkoituksenmukainen kohdentaminen.					

Maankäytön yhteinen toimintamalli on käytössä	Strateginen teema: <i>Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> Strateginen linjaus: 3.3.3					
	Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.2, 3.2.3					
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Toimintamalli on käytössä			Osittain	Kyllä	Ei päätöstä maankäytön kehittämisen toimintamallista, mutta osittain viety KYTO toimintaan.	
Tavoitteen kuvaus: Maankäytön kehittämisen toimintamallista on tehty päätös ja toimintamalli on otettu täysimääräisesti tehokkaaseen käyttöön.						
Selitys poikkeamalle: Toimintamallia ei ole hyväksytty.						

Digitaalinen kaavoitusprosessi	Strateginen teema: <i>Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> Strateginen linjaus: 3.2.3					
	Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.2, 3.2.4, 3.2.6					
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Valmistelun eteneminen				Valmis	Edennyt toteutusvaiheeseen	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Tavoitteen kuvaus:

Digitaalinen kaavoitusprosessi on määritelty ympäristötoimialan toimintoanalyysissä toimialan merkittäväksi strategiseksi kehittämishankkeeksi. Lisäksi se on määritelty Turun palveluiden digitalisoinnin yhdeksi kärkihankkeeksi. Kärkihanke noudattaa kansallista linjausta koskien julkisten palvelujen digitalisointia. Digitaalinen kaavoitusprosessi liittyy kiinteästi kaupungin muihin digitaalisten palvelujen kehittämishankkeisiin kuten osallisuuden ja sähköisen asiointin kehittämiseen. Hanke tukee tiedolla johtamista.

Kaavoitusprosessi toteutetaan ja hallinnoidaan yhdessä master-järjestelmässä. Kaikki tieto kaavoitusprosessista on vain kertaalleen ja yhdessä paikassa ilman lukuisia välisiirtoja, kopiointeja, rekisteröintejä muihin erillisiin järjestelmiin. Kaavapäiväkirja uusitaan. Luodaan uusi websivusto kaavahankkeille, johon tiedot haetaan suoraan master-järjestelmästä. Websivustolla tulee olemaan kattavat haut, niin sanalliset kuin kartallinen. Samalla toteutuu digitaalinen Kaavoituskatsaus. Kaavahankkeen eteneminen, sen tiedot ja siihen liittyvät dokumentit ovat aina ajantasaisia ja kaikkien saatavilla ja nähtävillä. Mahdollistetaan kuntalaisten osallistaminen suoraan kaavahankkeeseen tarjoamalla ajantasaista ja ohjaavaa tietoa kaavaprosessin etenemisestä. Erilaiset kaavoitukseen liittyvät ohjelmat, raportit ja seurannat saadaan suoraan master-järjestelmässä kaavahankkeiden asiantuntijoiden työskentely samassa master-ympäristössä.

Selitys poikkeamalle: Projektia ei ole saatu päätökseen alkuperäisessä aikataulussa. Viivästyminen on johtunut kilpailutuksista koskien M-Filesin käytön kehittämistä puitesopimuksilla ja toimittajan valintaa Digitaalisen kaavoitusprosessin toteuttajaksi. Projekti on edennyt toteutusvaiheeseen loppuvuodesta 2017 ja sen on määrä olla valmis 30.4.2018 mennessä. Toteutusvaiheen jälkeen alkaa käyttöönotto ja siihen liittyvä käyttäjien koulutus.

Ruissalon opastuskeskuksen digitalisointi ja toimintamallin uudistaminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.3</i>					
	<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>					
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Valmistelun eteneminen			Projekti-suunnitelma valmistelussa	Päätökset ja toimenpiteet	P2-päätös tehty salkun ohjausryhmässä. Tehty selvitys laitteistoista. Käyttöliittymäsuunnittelu tekeillä. Sisälöntuotanto käynnissä.	
Tavoitteen kuvaus: Uudistetaan koko opastuskeskuksen toimintamalli sekä tuotettavat palvelut. Keskeisenä ratkaisuna on palveluiden digitalisointi sekä mahdollinen kumppanuus muiden toimijoiden, erityisesti yliopiston kanssa. Palvelu laajenee myös digitaalisina palveluina ja mobiiliratkaisuina koko Ruissalon luontopolkuverkostolle.						

Ympäristöterveydenhuollon toiminnan suunnitelmallisuuden lisääminen	<i>Strateginen teema:</i> <i>Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.2</i>					
	<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>					
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Suunnitelmallisten tarkastusten osuus kaikista tarkastuksista	64 %	57 %	55 %	66 %	53 %	
Tavoitteen kuvaus: Keskeisenä tavoitteena on lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta ja parantaa toiminnan kattavuutta ja vaikuttavuutta. Suunnitelmallisuus parantaa laatua lisäämällä kattavuutta, tarkastusten yhdenmukaisuutta ja toimijoiden tasa-arvoisuutta.						

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Selitys poikkeamalle: Suunnitelmallisten tarkastuksen osuus on laskenut. Epäilyihin, valituksiin ja ilmoituksiin perustuvien tarkastusten määrä on kasvanut ennakoitua enemmän. Terveysturvallisuudeltaan suunnitelmallisten tarkastusten osuus oli 31 %, tupakkalain valvonnassa 11 % ja elintarvikevalvonnassa 76 % sekä eläinlääkintähuollossa 38 %. Terveysturvallisuus- ja tupakkavalvontaan sekä eläinlääkintähuollon viranomaistehtäviin kuuluu lainsäädännön ja ohjeistuksen perusteella kohteita, joita valvotaan valitusten ja ilmoitusten perusteella eikä siten voida sisällyttää suunnitelmalliseen valvontaan. Tarkastusten kokonaismäärä on kuitenkin noussut 16 % edellisvuoteen verrattuna. Resurssivajeen johdosta muu valvontatyö vähentää huomattavasti suunnitelmallisen valvonnan suhteellista osuutta.

ÄlyVESI – Älykäs kaupunkivesiliikenne	<i>Strateginen teema:</i> <i>Rakentava kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.9</i>					
	<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.7, 3.1.6 ja 3.2.1</i>					
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
ÄlyFörin toteuttaminen				Älykkään kaupunkivesiliikenteen ratkaisuiden konseptisuunnittelu	Konseptisuunnittelun hankintaa on valmisteltu. Hankintapäätös tehty tammikuussa 2018.	

Tavoitteen kuvaus: Tarkoituksena on toteuttaa uusi kevyen liikenteen yhteys Aurajoen alajuoksulle Älykkäänä miehittämättömänä Förinä. Yhteys sijoittuu Forum Marinumin ja Telakkarannan välille. Alus tulee olemaan maailman edelläkävijä miehittämättömyytensä kautta ja toimii samalla kotimaisen meriteollisuuden pilot -hankkeena tällä alueella. Alus ja yhteys toteutetaan esteettömänä ja täten se luo kaikille kaupunkilaisille uudenlaisen liikkumisyhteyden yli Aurajoen. Hankkeen kokonaisarvo tutkimusosioineen tulee olemaan arviolta noin 3-4 miljoonaa euroa ja toteutukseen haetaan merkittävältä osin ulkoista rahoitusta. Hanke tavoitteena toteuttaa paikallisen teollisuuden, korkeakoulujen ja kaupungin yhteisenä public-privat-partnership toteutuksena. ÄlyFöri hankkeen valmistelua tukeva 6aika hanke älykäs kaupunkivesiliikenne on saanut keväällä 2016 päätöksen rahoituksesta älykkään kaupunkivesiliikenteen ratkaisuiden konseptisuunnitteluun. Turun rooli hankkeessa on olla koordinaattoroolissa älylaituri asian mietinnässä sekä osallistua muihin hankkeen osa-alueisiin asiantuntijana ja käytännön tarpeen esille tuojana. Vuonna 2017 tehdään konseptisuunnittelua mahdollisen hankepäätöksen pohjaksi.

Selitys poikkeamalle: Aikaisemman projektiin kiinnitetyn henkilön siirryttyä toisen työnantajan palvelukseen, on Kiinteistöliikelaitos neuvotellut Remotec Oy:n kanssa konsulttityöstä, jossa Remotec Oy ideoi laituriin toiminnallisuuteen, turvallisuuteen, designiin liittyviä asioita. Hankintapäätös on tehty tammikuussa 2018 (Kylk 30.1.2018 § 55). Konsulttityön lopputuloksena syntyy Turun kaupungin vastuulla olevan osatehtävän mukainen konseptointi esitysmateriaaleineen. Työn tulee olla valmis toukokuun lopussa 2018 koko ÄlyVESI hankkeen valmistumisen yhteydessä.

Rakennuslautakunta

Digitaaliset palvelut	<i>Strateginen teema:</i> <i>Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.3</i>					
	<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>					
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Sähköisten lupahakemusten osuus (%) kaikista lupahakemuksista rakennusvalvonnassa	otettu käyttöön	13 %	21 %	15 %	29 %	

Tavoitteen kuvaus:
Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä. Vahvistetaan sähköisen asioinnin osuutta rakennusvalvonnan lupapalveluissa (eService).

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Rakennusvalvonnan palvelulupaus	<i>Strateginen teema:</i> <i>Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.2</i>						<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>	
Pientalojen rakennusluvut (90 %) myönnetään keskimäärin 30 vuorokaudessa.	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017			
	28 vrk	28 vrk	38 vrk	Toteutuu	42 vrk			
<p>Selitys poikkeamalle: Rakentamisen määrät ovat kasvaneet vuosien 2016 ja 2017 aikana. Vuonna 2017 myönnettiin rakennuslupia 375 323 m² (vuonna 2015: 158 782 m² ja vuonna 2016 248 593 m²). Vuonna 2017 myönnettiin rakennuslupa 2589 asunnolle (vuonna 2015: 1096 asuntoa, vuonna 2016 2429 asuntoa). Vuonna 2017 myönnettiin yhteensä 1510 lupaa (vuonna 2015: 1428 lupaa, vuonna 2016: 1502 lupaa). Kasvaneiden määrien vuoksi käsittelyajat ovat valitettavasti pidentyneet. Vuoden 2018 talousarviossa rakennusvalvontaan myönnettiin yhden uuden lupa-arkkitehdin virka. Kaikkien lupien (maisematyöluvat, purkamisluvat, purkuilmoitukset, rakennusluvut, toimenpideluvat) keskimääräinen käsittelyaika (90 %) oli 43 kalenteripäivää vuonna 2017.</p>								

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Runkobussilinjasto	<i>Strateginen linjaus: 3.3.7</i>						<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>	
Valmistelun eteneminen	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017			
			Linjasto-suunnittelu aloitettu Kh 8.8.2016 päätöksen mukaisesti.	Suunnittelu	Suunnittelu käynnistetty henkilöiden palkkauksen jälkeen. Linjastovaihtoehdot melko pitkälle valmisteltu.			
<p>Tavoitteen kuvaus: Suunnitellaan ja toteutetaan joukkoliikenteen runkolinjasto (kh 8.8.2016 § 298). Runkolinjasto kuuluu MAL-sopimuksen toteutuskohteisiin.</p>								

Sähköbussi Pilot -linjan toteutus	<i>Strateginen linjaus: 3.3.7 (kestävä liikenne)</i>						<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.1.5 (matkailu), 3.3.6 (ilmasto)</i>	
Sähköbussiliikenteen aloitus, sähköbussiliikenteen kilpailukykyyn ja teknisen toimivuuden arviointi sekä liikenteen sähköistämisen laajentaminen myöhemmissä kilpailutuksissa	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017			
			Sähköbussiliikennöinti aloitettu lokakuussa 2016	Linja 1 on siirretty pääkiertojen osalta sähköbussiliikenteeksi	Kaikki 6 bussia toimittettu, liikennöidään normaalisti			
<p>Tavoitteen kuvaus: Toteutetaan linjan 1 operointi sähköbusseilla kaikkien pääkierron ajoneuvojen osalta. Lisäksi toteutetaan sähköbussien taloudellinen ja toiminnallinen analysointi sekä suunnitelma liikenteen jatkosähköistämisestä.</p>								

Kustannustenjaon selkeyttäminen kuntien välillä	<i>Strateginen linjaus: -</i>						<i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>	
--	-------------------------------	--	--	--	--	--	---	--

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017
Valmistelun eteneminen				Suunnittelu	Henkilöstön palkkakustannukset jaettu uudelleen asukasluvun suhteessa (lukuunottamatta palvelu-toimistoa). Selvitys liikenteen kustannuksista maaliskuun 2018 loppuun mennessä. Muutokset kustannusjaoissa edellyttävät seudullisia neuvotte-luja.
Tavoitteen kuvaus: Arvioidaan seudullisen joukkoliikenteen kustannusten- ja tulojenjaon toimivuus ja tehdään mahdolliset kehittämisehdotukset.					

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Materiaalikierrätys ja jätteiden hyötykäyttö	<i>Strateginen linjaus: 3.3.6</i>					<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.1.1 (kilpailukyky ja työllisyys)</i>
	TP 2014	TP 2015	TP 2016	Tavoite 2017	Toteutunut 31.12.2017	
Jätteenkuljetusjärjestelmää koskeva päätöksenteko				Valmistelu ja päätökset	Jätteenkuljetusjärjestelmää koskeva päätös tehty 23.5.2017 jätehuoltolautakunnassa.	
Tavoitteen kuvaus: Päätetään vuoden 2017 aikana jätteenkuljetusjärjestelmästä jätehuoltoviranomaisen toimialueen kunnissa. Järjestelmän toteutus ja seuranta seuraavina vuosina.						

Asemakaavoitusohjelma (kh)

Käynnissä olevien ja toimintasuunnitelmakaudella käynnistettävien asemakaavojen hyväksyminen:

Taulukossa toimialojen yhteiset maankäytön strategiset hankkeet on varustettu *:llä.

TA 2017	Toteutunut 31.12.2017	Selitys poikkeamalle
2017 hyväksyttävät asemakaavat		
20 kpl, joista 5 strategista*		
KESKUSTAN KEHITTÄMINEN		
*Ruusukortteli (TVT) 1-1	Asemakaava hyväksytty KV 15.5.2017. Valitus hallinto-oikeuden käsittelyssä.	

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

*Turku Energian tontti	1-19	Asemakaavaehdotus hyväksytty lautakunnassa 17.10.2017, nähtävillä.	(KV 29.1.2018)	
Forum (MKS)	1-9	Lautakunta merkinnyt muutetun OAS:n tiedoksi 23.5.2017, yleisötilaisuus 4.9.2017, luonnoksen valmistelu	Kaava-aluetta laajennettu koskemaan koko korttelia, lisää osapuolia	
Kurjenlinna	1-10	Asemakaavaehdotus pöydälle lautakunnassa 12.12.2017	(KV 29.1.2018)	
Mäntymäki/ TVT, Kunnallissairaalan tie	1-16	Asemakaava hyväksytty KV 29.5.2017. Valitus hallinto-oikeuden käsittelyssä.		
Puutarhakatu 41 (MKS)	1-2	Asemakaava hyväksytty KV 12.6.2017. Valitus hallinto-oikeuden käsittelyssä.		
Suomen Pankki/ Kristiinankatu 2 (MKS)	1-21	Asemakaavaehdotus ollut nähtävillä 7.8. - 5.9.2017	Hakijan vastineet lausuntoihin saatu 13.12.2017	
Ukkokodin laajennus (MKS)	1-20	Asemakaavaehdotus hyväksytty lautakunnassa 6.6.2017	Maankäyttösopimus (Khkeh 29.1.2018)	
Vilkkilänmäki (MKS)	1-17	Ehdotuksen valmistelu	Valmistelija vaihtunut, tavoitteet tarkentuneet	
Vähäheikkiläntie 37	1-22	Asemakaava hyväksytty KV 30.1.2017. Valitus hallinto-oikeuden käsittelyssä.		
KAMPUS TIEDEPUISTO				
*Pääskylvuorenrinne	4-1	Asemakaava hyväksytty KV 18.4.2017, voimaan 17.6.2017.		
LINNAKAUPUNKI				
*Herttuankulma (MKS)	1-14	Asemakaavaehdotus hyväksytty lautakunnassa 12.12.2017	Maankäyttösopimus valmistelussa	
SKANSSI				
LOGICITY				
*Mustasuo (MKS)	9-2	Asemakaavaehdotus hyväksytty lautakunnassa 31.1.2017	Maankäyttösopimusneuvottelut	
HALISTENVÄYLÄ				
BLUE INDUSTRY PARK				
MUUT PALVELUALUEITTAIN				
Illoistenjärvi pohjoinen (MKS)	2-4	Asemakaava hyväksytty KV 13.11.2017. (voimaan 13.1.2018).		
3 Skanssi-Uittamo				
Kaarninko, Harittu	3-5	Luonnos hyväksytty lautakunnassa 14.2.2017	Rakennettavuusselvitysten johdosta suunnitelmaa muutettava, kaavoitus keskeytetään	
4 Varissuo-Lauste				
5 Nummi-Halinen				
Pyhä Katarina	5-9	Asemakaavaehdotus ollut lausunnoilla ja nähtävillä 2.-31.10.2017	Selvityksiä täydennettävä: Arkeologiset selvitykset tehdään keväällä 2018	
6 Runosmäki-Raunistula				
Hellas (MKS)	6-10	Maankäyttösopimusneuvottelut	(Maankäyttösopimus khkeh 15.1.2018)	
Kärsämäen urheilupuisto	6-2	Lautakunta merkinnyt muutetun OAS:n tiedoksi 17.10.2017	Kaava-aluetta laajennettu.	
Tiemestari	6-11	Lausunto kh 23.1.2017.	Odottaa Runosmäen Lämpö Oy:n ja Turun kaupungin välistä neuvottelutulosta	
7 Länsikeskus				
Pitkämäen liikekeskus (MKS)	7-5	Neuvottelut, ehdotuksen valmistelu	Valmisteluresurssit kohdennettu strategisiin maankäytön hankkeisiin.	
8 Pansio-Perno				
9 Maaria-Paattinen				

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Tiedoksi annettavat tunnusluvut

Tunnusluku	2013	2014	2015	2016	2017
KYSYNTÄ/TARVE					
Asukasluku (31.12.) ja väestönkasvu edellisestä vuodesta	182.072 1.847	183.824 +1.752	185.908 +2.084	187.604 + 1.696	(ei tiedossa 5.2.2018)
Työpaikkojen määrä	95.201 -1.611	93.943 -1.255	95.421 +1.475	+700	-
Elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaiseen suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvien kohteiden määrä (sisältäen esim. elintarvikehuoneistot, koulut, päiväkodit)	ei vertailukelpoinen	ei vertailukelpoinen	2166	2322	2518
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä		190	192	209	180
Henkilöautotiheys (ha liikennekäytössä /1000 as)	411	409	409	409	
Autoliikenteen määraindeksi (2017=100)		ei laskettu	ei laskettu	97,3	100
Pyöräilyn määraindeksi (2017=100)		97,6	ei laskettu	ei laskettu	100
VOLYYMI					
Hyväksytyt asemakaavat yhteensä (lkm kv)	11	15	13	12	9
Hyväksytyjen asemakaavojen (kv) sisältämä uuden ja käyttötarkoituksenmuutoksen alaisen kerrosalan lisäys yhteensä (kem ²)	209.790	267.080	253.750	526.250	153.400
- pientalot (AO, AP)	21.860	17.140	51.270	7.940	25.700
- kerrostalot (AK)	101.730	137.540	54.280	7.600	119.800
- elinkeino	86.200	112.400	148.200	510.710	7.900
Kaupungin maalle sijoittuvan hyväksytyjen asemakaavojen (kv) kerrosalan lisäys yhteensä (kem ²)	-	-	17 % 4.055	78 % 2.170	80 % 11.170
- pientalot (AO, AP)			10.200	0	106.985
- kerrostalot (AK)			29.400	408.000	4.500
- elinkeino					
LAATU JA VAIKUTTAVUUS					
Asemakaavoitetun alueen pinta-ala (ha)	9731,75 +3,48	9751,64 +19,89	9767,54 +15,9	10131,74 + 364,2	10167,13 + 35,4
Asemakaavapäätösten pitävyys, % (ratkaisujen lkm)	100 % (5 kpl)	95 % (7 kpl)	100% (8 kpl)	100 % (4 kpl)	95 % (5 kpl)
Asukastiheys (asukkaita/maa-km ²)	741	748	757	764	-
Asunnot					
- lukumäärä, yhteensä	109.342	110.608	111.600	113.769	-
- pientaloissa, %	25,6	25,7	25,5	25,6	-
- kerrostaloissa, %	72,8	72,7	73,0	72,9	-
Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuus kaikista liikkumismuodoista					
- 52 % v. 2008 (jalankulku 30 %, pyöräily 13 %, joukkoliikenne 9 %)					
Kasvihuonepäästöjen määrä	1147,2	1164,4	988,7	984,2 (enn.)	-
Hengitettävien hiukkasten vrk-raja-arvojen ylityspäivät	8	0	8	2	
SAATAVUUS JA PEITTÄVYYS / KATTAVUUS					

Ympäristötoimiala

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutuminen (%)	ei vertailukelpoinen	ei vertailukelpoinen	60	72	63
TUOTTAVUUS JA TEHOKKUUS					
Ympäristötoimialan kustannus € /asukas (kaavoitus, liikenne- ja katusuunnittelu, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto) (pl. seudullinen joukkoliikenne)	40,69	40,61	38,35	38,28	37,63
Ulkoinen rahoitus ympäristönsuojelun tutkimus- ja kehittämistoimintaan	260.000	122.300	17.000	65.000	110.000
Asemakaavoituksen kesto (mediaani) käynnistämisestä hyväksymiseen (kv), kk	24,2	29,5	29,3	25,9	29,9

Strategiset maankäytön hankkeet (kh)

Käynnissä olevat strategiset maankäytön hankkeet

Hankekokonaisuus 1

Keskustan kehittäminen - pohjaa keskustan elinvoiman kehitykselle

Fortuna -kortteli	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.2	<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i> 3.1.5, 3.3.8	Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään. Kaupunkilaisten yhteisiä kaupunkitiloja sekä kävelyn alueita parannetaan kehittämällä kortteliä luovaa taloutta, kauppaa ja matkailua palvelevaksi alueeksi. Ratkaistaan rakennusten suojelun ja täydennysrakentamisen pääperiaatteet.	
TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO	Suunnittelu			
KITO	Korttelin sisäosien piirakenteiden suunnittelu	0,05	Rakennusten myynti käynnistetty	-
Vesihuolto Oy				

Kauppatori	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.2	<i>Muut tot. linjaukset:</i> 3.3.7	Keskustan asemaa ja elinvoimaisuutta vahvistetaan kehittämällä keskustaa kaupunkilaisten yhteisenä ja viihtyisänä olohuoneena.	
TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO	Rakennussuunnittelu		Yliopistonkadun suunnittelu valmis	
KITO	Rakennussuunnittelu ja toteutus	3,0	Vuokrasopimuksesta valitus KHO	0,103
Vesihuolto Oy	Maanalaisten verkostojen siirrosta vastaa hankkeeseen ryhtyvä			
<p>Lisätietoa: Kaupan kehittämistä tuetaan keskustan elinvoimaa tukevalla tavalla. Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla sekä parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä. Kauppatorin miljöö kohotetaan arvoiseensa asuun. Tavoitteena on mm. parantaa rakenteiden, rakennusten ja valaistuksen laatua ja ulkonäköä ja järjestää toimintoja siten, että saavutetaan hyvin toimiva ja kaunis kauppatori. Pysäköinti on tarkoitus toteuttaa maan alle. Kauppiaskadun muuttaminen kävelypaikoitukseksi alueeksi ja Yliopistonkadun muuttaminen kävelyalueeksi myös Kauppatorin kohdalla parantaa joukkoliikenteen palvelutasoa.</p>				

Fabriikin alue (VR konepaja)	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.2	<i>Muut tot. linjaukset:</i> 3.1.5, 3.3.1, 3.3.4	Kaupunkikeskustan ja kulttuurielämän laajentumisalue.	
TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO				
KITO	Infran toteutus	0,1	Vaunukadun pysäköintialue valmistunut	0,359
Vesihuolto Oy				
<p>Lisätietoa: Entisestä VR:n konepajarakennuksesta on kehkeytynyt merkittävä myös matkailua palveleva tapahtumapaikka (3.1.5) ja yli 400 media-alan työpaikan keskittymä. Luovan talouden ja kulttuurin keskus Logomossa yhdistyy uuden ja vanhan rakennuskannan harmoninen yhteensovittaminen (3.3.8). Logomon viereen toteutetaan uusi kerrostaloalue, Fabriikki, joka tarjoaa vetovoimaista keskustasumista noin 1300 asukkaalle (3.3.4). Yrjänänaukion arvokas puutaloympäristö rauhoittuu kun läpiajoliikenne vähenee Köydenpujankaaren toteuttamisen myötä. Ratapihan yli rakennettavat sillat parantavat toteutuessaan merkittävästi kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja keskusta-alueen palveluiden saavutettavuutta (3.3.7).</p>				

Logomon silta ja parkki	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.2	<i>Muut tot. linjaukset:</i> 3.1.5, 3.3.1, 3.3.7	Ratapihan ylittävä kävelysilta parantaa Logomon luovan talouden keskuksen ja uuden Fabriikki-asuinalueen yhteyttä kaupungin keskustaan ja mahdollistaa sujuvat yhteydet mm. keskustan hotelli- ja ravintolapalveluihin.	
TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO				
KITO	Sillan rakentaminen	3,4	Sillan suunnittelu ja rakentaminen käynnissä.	3,034
Vesihuolto Oy				

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Lisätietoa: Silta mahdollistaa myös pääsyn asemalaitureille, joka edistää matkojen yhdistämisketjuja. Ratapihankadun varren pysäköintitalon toteuttaminen palvelee sekä Logomoa että päärautatieaseman liityntäpysäköintiä. Pysäköintilaitos palvelee tulevaisuudessa myös Matkakeskusta.

Linnanfältti	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.4	<i>Muut tot. linjaukset:</i> 3.3.3, 3.3.5, 3.3.10	Linnanfältin alueen toteutus.	
TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO			Kaksi poikkeamis päätöstä myönnetty	
KITO	Infran toteutus Tonttien luovutus	0,2 2,0	Pilaantuneiden maiden puhdistus Tontit luovutettu	0,14 2,6
Vesihuolto Oy	Infran toteutus	0,1	Ei vesihuollon investointeja. Kyse huleveistä.	
Lisätietoa: Linnanfältin alueen toteutuksen pääteemoja ovat kokeellinen puurakentaminen, kaupunkirakennetta eheyttävä (3.3.4) ympäristönsä sopeutuva täydennys-rakentaminen, visuaalinen ja toiminnallinen kaupun-kikeskustamaisuus, asumisen uudet muodot (3.3.5), hankkeen eri toimijoiden yhteistoiminta kehittämis-työssä (3.3.3) sekä vahvan omaleimaisen imagon ja identiteetin luominen alueelle arkkitehtonisesti modernin yleisilmeen ja ympäristötaiteen avulla (3.3.10). Uudisrakentamisella on tarkoitus vahvistaa historian ja olemassa olevan rakennuskannan antamia lähtökohtia (2.3.7, 3.3.8).				

Turku Energian tontti	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.4	<i>Muut tot. linjaukset:</i> 3.3.3, 3.3.5, 3.3.8	Turku Energian kortteli on jatkumo Linnankadun varren muille kehittämishankkeille - Harppuunakortteli ja Linnanfältti ja siten toteuttaa strategista tavoitetta luoda pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina kokonaisuuksina (3.3.1).	
TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO	Asemakaava KV		Kaavaehdotus hyv. KSYLK 12.12.2017. (kaava hyv KV 29.1.18).	
KITO			Esirakentamista valmisteltu	-
Vesihuolto Oy				
Lisätietoa: Selvitetään säilyvän rakennuskannan uusia innovatiivisia käyttötarkoituksia ja mahdollisuuksia rakentaa alueelle uusia asuinrakennuksia. Aluetta kehitetään yhdessä Turku Energian ja TVT Asunnot Oy:n kanssa (3.2.5) tavoitteena korttelin elinvoimaisuuden vahvistaminen ja kohtuuhintainen keskusta-asuminen merellisessä ympäristössä (3.3.9).				

Ruusukortteli (TVT)	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.2	<i>Muut tot. linjaukset:</i> 3.3.4, 3.3.5, 3.3.10	Keskustan kehittäminen on yksi kaupungin painopiste-alueista.	
TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO	Asemakaava KV		Asemakaava hyv. KV 15.5.2017, valitus HaO	
KITO	Ratkaisu päivähoito-verkostosta		Ratkaisu päivähoito-verkosta hyv. KH 20.11.2017 § 499	
Vesihuolto Oy				
Lisätietoa: Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja palveluja. (3.3.2) Suunnittelun tavoitteena on myös vahvistaa jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen asemaa (3.3.7). Ruusukorttelin asemakaavassa selvitetään erilaisia täydennys-rakentamismahdollisuuksia tavoitteena lisätä kohtuuhintaista keskusta-asumista monipuolisten palveluiden äärellä (3.3.4, 3.3.5). Sujuvan arjen ja yhteisöllisyyden edistämiseksi alueelle tavoitellaan myös palveluja eri-ikäisille (3.3.10).				

Kakola	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.2	<i>Muut tot. linjaukset:</i> 3.1.5, 3.3.4, 3.3.8	Vetovoimainen jokirantaan tukeutuva, rakenteilla oleva keskustan täydennysrakentamisalue noin 1200 asukkaalle (3.3.4, 3.3.9).	
TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO	Infran suunnittelu		Kakolan tornin asemakaavaehdotus KSYLK 12.12.2017. Kakolan- ja Tiililinnankadun suunnittelu käynnistetty	
KITO	Infran suunnittelu ja toteutus	0,7	Funikulaarin kilpailutuksen valmistelu	0,13

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Vesihuolto Oy	Infra valmis			
Lisätietoa: Uudisrakentamisen ohella alueella edistetään vanhan rakennuskannan uudiskäyttöä sekä uuden ja vanhan innovatiivista yhteensovittamista (3.3.8). Entinen vankila-alue kytkee sen ympärillä olevat kaupunginosat toisiinsa, puistoinen mäki-alue lisää ympäröivien kaupunginosien viihtyisyyttä ja on läntisen keskustan oma keidas. Toteutuessaan funikulaari yhdessä forin kanssa parantaa alueen saavutettavuutta ja palvelee myös matkailua (3.1.5).				

Telakkaranta	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.9	<i>Muut tot. linjaukset:</i> 3.3.4, 3.3.7, 3.3.8	Rakenteilla oleva vetovoimainen merellinen keskustan täydennysrakentamisalue noin 900 asukkaalle (3.3.4, 3.3.9).	
TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO				
KITO	Infran toteutus	0,2	Infran viimeistelyitä	0,31
Vesihuolto Oy	Infra valmis			
Lisätietoa: Uudisrakentamisen ohella alueella edistetään vanhan rakennuskannan uudiskäyttöä sekä uuden ja vanhan innovatiivista yhteensovittamista (3.3.8). Entinen telakka-alue kytkee sen ympärillä olevat kaupunginosat toisiinsa; jokirantaan toteutettava arki- ja työmatkaliikennettä palveleva jalankulku- ja pyöräilyreitti edistää terveydelle tärkeää hyötyliikuntaa (3.3.7).				

Hankekokonaisuus 2

Kampus tiedepuisto

TYKS U2	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.4	<i>Muut tot. linjaukset:</i> 3.3.1, 3.3.3, 3.3.7	Alueen kehittämisessä tavoitellaan saumattomasti yhdessä toimivaa sairaanhoidon, opetuksen ja tutkimuksen kokonaisuutta, jossa seinät eivät ole tehokkaan toiminnan esteenä.	
TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO			Tyks suunnitteluttaa	
KITO	Infran suunnittelu	0,16	Helsinginkadun valaistuksen ja välikaistan kiveysten toteutus	0,030
Vesihuolto Oy				
Lisätietoa: Asemakaavanmuutoksella turvataan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin, TYKS:n ja Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan ajankohtainen merkittävä kehitysvaihe sekä sairaalan pitkän tähtäyksen asema ottaen huomioon sairaala-alueen kulttuurihistoriallinen arvo. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin sairaala-alueet Kiinamyllymäellä ja Savitehtaankadun varrella (TYKS) yhdistetään rautatien ja Helsinginkadun valtatie päälle rakennettavalla kannella. Kannella on suunniteltu rakennettavan nykyisen U-sairaalan korvaavat tilat. Lääketieteellisen tiedekunnan, Medisiinan, laajennus on monialainen yhteishanke, synergiarakennus, joka rakentuu sairaalatielöjen viereen Karjaan radan varrelle. Kupittaa vanhan aseman tontilla suojellaan rakennuksia ja osoitetaan lisää uudisrakentamista näkyvällä paikalla. Uudisrakentamisella on tarkoitus vahvistaa historian ja olemassa olevan rakennuskannan antamia lähtökohia (2.3.7, 3.3.8). Helsingin valtatie muutetaan kaduksi Suntuontieltä Kalevanramppiin. Joukkoliikenteen runkolinjojen kehittäminen ja liikenteen toimivuuden turvaaminen edistää seudullisesti merkittävän sairaalan ja opintajon saavutettavuutta.				

Helsinginkatu III/Itäharjun liittymä	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.1	<i>Muut tot. linjaukset:</i> 3.1.3	Itäharjun maankäytön kehittämisen tukemiseksi Helsingin maantie suunnitellaan muutettavaksi kaduksi välillä Kalevanramppi-Jaaninsilta.	
TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO				
KITO	Infran suunnittelu	0,050	Helsinginkatu III asfaltointi, ulkovalaistuksen saaneeraus, Helsingintien keskikaistan istutukset	0,626
Vesihuolto Oy				
Lisätietoa: Hanke toteuttaa myös Valtatie 1:n TEN-tieverkon E18-statuksen poistamista Ohikulkutien ja Turun keskustan väliltä. Tien muuttaminen kaduksi mahdollistaa kaupungin sisäntuloväylän muuttamisen kaupunkimaisemmaksi bulevardiksi ja tasoliittymän toteuttamisen, joka parantaa Itäharjun alueen saavutettavuutta.				

Pääskyvuorenrinne	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.5	<i>Muut tot. linjaukset:</i> 3.3.1, 3.3.4	Tavoitteena on toteuttaa uusi asuinalue, jonka yhteydessä tulee tarkastella alueen liittyminen olemassa olevaan katu-, kävely- ja pyörätieverkoston. Jaaninpuiiston merkitystä alueelle tulee vahvistaa. Suunnittelualueen maapohja on kokonaan kaupungin omistuksessa.	
TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO	Asemakaava KV Infran suunnittelu		Asemakaava voimaan 17.6.2017. Infran suunnittelu.	
KITO	Jaaninojan ylittävän sillan toteutus kokoojaväylä	0,2 1,6	Infra rakentamisvalmius 2018. Tonttien	0,173

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

	Tonttien luovutus		luovutus siirtyy vuo- teen 2019.		
Vesihuolto Oy	Infran suunnittelu	0,04	Infran suunnittelu val- mis.	0,004	

Hankekokonaisuus 3

Linnakaupunki - merellinen kaupunkikeskusta

Kirstinpuisto	<i>Strateginen linjaus:</i> 3.3.1	<i>Muut tot. linjauk- set 3.3.3; 3.3.4; 3.3.7</i>	Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen kumppanin kanssa Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta (3.3.1, 3.3.3).		
	TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	
YTO	Asemakaavaehdotus		Luonnos hyväksytty KSYLK 14.2.2017, eh- dotuksen valmistelu		
KITO	Infran suunnittelu	0,05	Infran yleissuunnittelu käynnissä	0,09	
Vesihuolto Oy					
Lisätietoa: Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskusta (3.3.4, 3.3.5, 3.3.7).					

Herttuankulma	<i>Strateginen linjaus</i> 3.3.1	<i>Muut tot. linjauk- set 3.3.3; 3.3.4; 3.3.9</i>	Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen yhdessä kumppanin kanssa Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta (3.1.1, 3.3.3).		
	TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	
YTO	Asemakaava Infran suunnittelu		Ehdotus hyväksytty KSYLK 12.12.2017		
KITO	Maankäyttösopimus Infran suunnittelu	0,05 0,055	MKS-neuvottelut käyn- nissä	-	
Vesihuolto Oy	Infran suunnittelu	0,03	Suunnittelu alkaa 2018		
Lisätietoa: Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja monipuolista asumista (3.3.4, 3.3.5) kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta (3.3.7). Veden läheisyys lisää kaupungin vetovoimaisuutta (3.3.9). Alueelle on tarkoitus sijoittaa palvelukeskus entisen tupakkatehtaan rakennuksen yhteyteen (3.3.8) ja kerrostalovaltainen asuinalue yli 2000 asukkaalle. Alueen pinta-ala on noin 8 ha ja se on suurelta osin kaupungin omistuksessa.					

Vaasanpuisto	<i>Strateginen linjaus</i> 3.3.1	<i>Muut tot. linjauk- set 3.3.4, 3.3.7, 3.3.9</i>	Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta kaupungin omistuksessa olevalle entiselle jätevedenpuhdistamon alueelle (3.1.1).		
	TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	
YTO	Selvitykset		PIMA selvitys tehty		
KITO	Selvitykset		PIMA selvitys tehty		
Vesihuolto Oy					
Lisätietoa: Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja monipuolista asumista (3.3.4, 3.3.5) kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta (3.3.7). Veden läheisyys lisää kaupungin vetovoimaisuutta (3.3.9).					

Harppuunakort- teli	<i>Strateginen linjaus</i> 3.3.1	<i>Muut tot. linjauk- set 3.3.4, 3.3.7, 3.3.9</i>	Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta kaupungin omistuksessa olevalle entiselle jätevedenpuhdistamon alueelle (3.1.1).		
	TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	
YTO			Katusuunnittelu käyn- nissä		
KITO	Infran toteutus	0,05	Infra rakentamisval- mius 2018	0,001	
Vesihuolto Oy					

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Lisätietoa: Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvuille, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja monipuolista asumista (3.3.4) kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta (3.3.7) historiallisesti arvokkaassa Turun linnan ympäristössä (2.3.7). Veden läheisyys lisää kaupungin vetovoimaisuutta (3.3.9).

Hankekokonaisuus 4

Skanssi - älykäs ja kestävä kaupunginosa

Skanssinkatu (ent. Skanssin Vallikatu)	<i>Strateginen linjaus</i> 3.3.1	<i>Muut tot. linjaukset:</i> 3.3.4, 3.3.6, 3.3.7	Skanssin alue on nimetty kaupungin strategiseksi hankkeeksi (Kh 5.11.2012 § 509).	
	TAM 2017		TOT 31.12.2017	
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO				
KITO	Infran toteutus tonttien luovutus	0,6	Skanssinkatu rakennettu. Tonttien luovutus 2016 ja 2018 Hulevesi	0,711 0,071
Vesihuolto Oy	Infran toteutus	0,15	Infran toteutus.	0,1
Lisätietoa: Tavoitteena on toteuttaa vetovoimainen kestävä kehityksen periaattein toimiva monipuolinen asuinalue (3.3.4, 3.3.5). Alueen sivuute suunniteltu raitiotielinjaus mahdollistaa tiiviin maankäytön ja liikenteen tukeutumisen tehokkaaseen joukkoliikenteeseen (3.3.7). Skanssin Vallikadun kaava-alueelle toteutetaan asuntoja noin 600 asukkaalle. Alueelle suunnitellaan uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä ratkaisuja (3.3.6).				

Itäskanssi	<i>Strateginen linjaus</i> 3.3.1	<i>Muut tot. linjaukset:</i> 3.3.4, 3.3.6, 3.3.7	Skanssin alue on nimetty kaupungin strategiseksi hankkeeksi (Kh 5.11.2012 § 509).	
	TAM 2017		TOT 31.12.2017	
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
Huom! Puistoalueet siirtyneet Skanssin keskuspuiston kaava-alueeseen				
YTO	Asemakaavaehdotus Infran suunnittelu (viheralueet)		Pohjavesiselvitys tehty. Skanssin monitoimitalon tarveselvityksen tarkentaminen käynnissä.	
KITO	Infran suunnittelu (viheralueet)	0	Hulevesi	0,009
Vesihuolto Oy				
Lisätietoa: Tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa vetovoimainen kestävä kehityksen periaattein toimiva monipuolinen asuinalue (3.3.4, 3.3.5) tarvittavine palveluineen, erityisesti päiväkotia ja kouluja. Alueen sivuute suunniteltu raitiotielinjaus mahdollistaa tiiviin maankäytön ja liikenteen tukeutumisen tehokkaaseen joukkoliikenteeseen (3.3.7). Itä-Skanssin kaava-alueelle tavoitellaan noin 2200 asukkaan väestöpohjaa. Alueelle suunnitellaan uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä ratkaisuja (3.3.6). Alueen hulevesiratkaisut, liikuntapaikat (2.3.) ja viheralueiden suunnittelu ovat oleellinen osa alueen kaavoitusta.				

Hankekokonaisuus 5

LogiCity - pohjaa kasvuille

Maa-ainespuiosto	<i>Strateginen linjaus</i> 3.3.1	<i>Muut tot. linjaukset</i> 3.1.3, 3.3.4, 3.3.7	Logistiikan ja tuotannollisten toimialojen LogiCity on yksi kaupungin maankäytön painopistealueista.	
	TAM 2017		TOT 31.12.2017	
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO				
KITO	Infran toteutus	0,65	Infran toteutus	1,024
Vesihuolto Oy	Infran toteutus	0,5	Infran toteutus	0,42
Lisätietoa: Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvuille luomalla uusia teollisuus- ja logistiikan työpaikka-alueita lentokentän yhteyteen. Maa-ainespuioston asemakaava-alueella tavoitteena on ensisijaisesti laajan ylijäämämassojen sijoituspaikan sekä muiden maa-ainesten käsittelyä ja varastointia mahdollistavan alueen sijoittaminen Saramäkeen. Tavoitteena on myös mahdollistaa Toijalan radan hyödyntämistä osana siihen rajoittuvien teollisuuskortteleiden toimintaa. Ajanmukaistamalla alueella olevien teollisuuskorttelien asemakaavat luodaan edellytykset kysyntää vastaavalle kaupungin omistuksessa olevalle elinkeinotonttitarjonnalle.				

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Mustasuo	<i>Strateginen linjaus</i> 3.3.1	<i>Muut tot. linjaukset</i> 3.1.3, 3.3.4, 3.3.7	Logistiikan ja tuotannollisten toimialojen LogiCity on yksi kaupungin maankäytön painopistealueista.	
	TAM 2017		TOT 31.12.2017	
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO	Asemakaava KV		Ehdotus hyväksytty 31.1.2017 KSYLK	
KITO	Maankäyttösopimus Infran suunnittelu	0,02	MKS kesken	-
Vesihuolto Oy				
Lisätietoa: Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvuun luomalla uusia teollisuus- ja logistiikan työpaikka-alueita lentokentän yhteyteen. Mustasuon asemakaava-alueella tavoitteena on myös mahdollistaa Toijalan radan hyödyntämistä osana siihen rajoittuvien teollisuuskorkeiden toimintaa. Mustasuon kaava-alueen toteuttaminen lisää kaupungin omistuksessa olevaa elinkeinotonttitarjontaa.				

Hankekokonaisuus 6

Halistenväylä

Koroistenkaari	<i>Linjauksen tunnus</i> 3.3.7	<i>Muut tot. linjaukset</i> 3.1.3, 3.3.4	Tavoitteena on muuttaa Koroistenkaaren ja Ohitustien väliin jäävän asemakaavoittamattoman suurelta osin kaupungin omistuksessa oleva alue pääosin liike- ja toimistorakennusten alueeksi.	
	TAM 2017		TOT 31.12.2017	
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO	Infran suunnittelu	0,1	Infran suunnittelu käynnissä	
KITO	Infran suunnittelu	0,075	Infran suunnittelu käynnissä	
Vesihuolto Oy	Infran suunnittelu	0,03	infran suunnittelu	0,009
Lisätietoa: Uusi alue liitetään olemassa olevaan katuverkoston Koroistenkaaren tietä jatkamalla Topinojan tieliittymään saakka. Tarkoituksena on myös selkiyttää alueen ulkoilu- ja virkistysreitistö. Samalla tutkitaan Kaarinan kaupungin puolelle sijoittuvan tuotanto- ja liikerakennusalueen liittäminen katuverkoston Turun kautta.				

Koroinen	<i>Linjauksen tunnus</i> 3.3.7	<i>Muut tot. linjaukset</i> 3.3.4, 3.3.5	Liikenteellisesti tavoitteena on mahdollistaa uuden katu-yhteyden rakentaminen Markulantieltä Halistensillalle sekä tämän kadun yhdistäminen Koroistenkaareen.	
	TAM 2017		TOT 31.12.2017	
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO	Viheralueiden yleis-suunnitelma Asemakaavaehdotus		Selvitykset, kaavata-louslaskenta	
KITO	Infran suunnittelu	0,05	Infran suunnittelu käynnissä	0,04
Vesihuolto Oy				
Lisätietoa: Samalla Gregorius XI:n tien liikennejärjestelyä kehitetään. Vanhan Tampereentien ja rautatien tasoristeyksen tilalle suunnitellaan alikulkua nykyistä tasoristeystä etelämmäksi. Vanhan Maarian Kirkkosillan on tarkoitus jäädä kevyen liikenteen käyttöön. Rautatien osalta kaavoituksen yhteydessä selvitetään kaksirataistamista sekä mahdollisten paikallisiin junapysäkkien. Tarkoituksena on mahdollistaa uudisrakentaminen soveltuvilla alueilla sekä luoda edellytyksiä jokivarren aktiivisemmalle virkistyskäytölle. Alue on kaupungin omistuksessa.				

Hankekokonaisuus 7

Aurajoen rannat

Aurajoen rannat	<i>Linjauksen tunnus</i> 3.3.1	<i>Muut tot. linjaukset:</i> -	Aurajokivarsilla on merkittävä rooli kaupungin keskeisenä vetovoimakohteena.	
	TAM 2017		TOT 31.12.2017	
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
KONHA	Käynnistämispäätös ja kehittämissuunnitelma			
YTO	Kehittämissuunnitelma		Aurajoen ja sen rantojen yleisperiaatteet, suunnitelma valmis	
KITO	Kehittämissuunnitelma		Aurajoen ja sen rantojen yleisperiaatteet, suunnitelma valmis	-
Vesihuolto Oy				

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

Lisätietoa: Jokivarren kehityskuvasta laaditaan kokonaisvaltainen näkemys, jonka sisällölliset tavoitteet johdetaan kilpailukyky- ja hyvinvointiohjelmassa. Hanke kuuluu keskustan kehittämisen kärkihankkeen alle ja sisällön koordinoinnissa on vastuu kaupunkikehitysryhmällä. Yleissuunnitelman luonne on strateginen eikä ainoastaan tiedossa oleviin hankkeisiin kantaa ottava.

Käynnistyvät strategiset maankäytön hankkeet

Hankekokonaisuus 1

Keskustan kehittäminen

Eerikinkatu 32-34 /Vanha vedenjakelu	<i>Linjauksen tunnus</i> 3.3.2	<i>Muut linjaukset</i> 2.3.7, 3.3.3, 3.3.4	Keskustan kehittäminen on yksi kaupungin painopistealueista.	
TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO	Selvitykset			
KITO	Selvitykset		Diplomityönä tehty selvitys valmis	-
Vesihuolto Oy				
Lisätietoa: Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvuun, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja palveluja. (3.3.2) Suunnittelun tavoitteena on myös vahvistaa jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen asemaa (3.3.7). Entistä vedenjakelun korttelia kehitetään yhdessä kumppanin kanssa (3.3.3). Selvitetään alueen erilaisia täydennysrakentamismahdollisuuksia (3.3.4) keskustatoiminnoille kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä (2.3.7). Toteuttaa strategista tavoitetta painottamalla kasvua keskustaan.				

Herrainkulma/ Marina-Linank24	<i>Linjauksen tunnus</i> 3.3.2	<i>Muut tot. linjaukset</i> 2.3.7, 3.3.4, 3.3.5	Keskustan kehittäminen on yksi kaupungin painopistealueista.	
TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO	Asemakaavaehdotus		Ehdotus hyv. KSYLK 12.12.2017 muutettuna, asetettu uudelleen nähtäville 1/2018	
KITO			MKS-neuvottelut	
Vesihuolto Oy				
Lisätietoa: Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvuun, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja palveluja. (3.3.2) Suunnittelun tavoitteena on myös vahvistaa jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen asemaa (3.3.7). Selvitetään alueen erilaisia täydennysrakentamismahdollisuuksia keskustatoiminnoille kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä. Toteuttaa strategista tavoitetta painottamalla kasvua keskustaan.				

Kauppahallin kortteli	<i>Linjauksen tunnus:</i>	<i>Muut tot. linjaukset:</i> -	Kauppahallin korttelin tulevaisuus harkitaan kokonaisuutena ja vahvasti kytkettynä keskustan kehittämisen kärkihankkeen suuntaviivoihin.	
TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
YTO	Selvitykset		Keskustavision julkaistu 8/2017, ei päätöstä	
KITO	Selvitykset		Odottaa keskustavision käsittelyä	-
Vesihuolto Oy				
Lisätietoa: Aluetta täydennysrakennetaan määrätietoisesti ja luodaan toimintoiltaan monipuolista ja aktiivista kaupunkiympäristöä. Korttelin käyttötarkoitusta kehitetään palvelu- ja työpaikkavaltaiset toiminnot edellä. Kaupallisessa kehittämisessä vahvistetaan Kauppatoria ympäröivien kortteleiden muodostamaa kauppakeskusmaista yhtenäistä kokonaisuutta. Asuntorakentamisen kehittäminen korttelissa on tavoiteltavaa, mutta pelkästään asumisen tarkoitettua uudisrakentaminen ei kuulu kokonaisuuden tavoitteisiin. Korttelin historialliset arvot kartoitetaan ja harkinta eri osien suojelusta arvioidaan myös suhteessa muuhun kehittämiseen. Kauppahallin suojelu toteutetaan aiempien linjausten mukaisesti korttelikokonaisuuden osana. Suunnitelman vaiheittain toteutettavuus jäsenetään niin, että kauppahallin huoltorakennus voi jatkaa toimintaansa tuoreet investoinnit tarkoituksenmukaisella elinkaarella hyödyntäen.				

Kerttulinreuna (Hämeenkatu/ Vähä-Hämeenkatu; Aura-Tavast, työterveysalo ym)	<i>Linjauksen tunnus</i> 3.3.2	<i>Muut tot. linjaukset:</i> 2.3.7, 3.3.4	Keskustan kehittäminen on yksi kaupungin painopistealueista.	
---	-----------------------------------	--	--	--

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

	TAM 2017		TOT 31.12.2017		
	Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	
YTO	Asemakaavaehdotus		Odottaa maanomistajien kantaa.		
KITO					
Vesihuolto Oy					
Lisätietoa: Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja palveluja. (3.3.2) Suunnittelun tavoitteena on myös vahvistaa jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen asemaa (3.3.7). Selvitetään alueen erilaisia täydennysrakentamismahdollisuuksia keskustatoiminnoille kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä. Toteuttaa strategista tavoitetta painottamalla kasvua keskustaan.					

Matkakeskus	Linjauksen tunnus 3.1.3	Muut tot. linjaukset 3.3.7	TAM 2017		TOT 31.12.2017		
			Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	
KONHA							
YTO	Selvitykset				Kaupallinen selvitys valmistunut 12/2017		
KITO	Aiesopimus, selvitykset				Kaupallinen selvitys valmistunut 12/2017	-	
Vesihuolto Oy							
Lisätietoa: Matkakeskusajattelussa yhdistetään samaan palvelukokonaisuuteen kaikki niin kansainväliset, valtakunnalliset kuin kaupunkiseudunkin liikennemuodot. Hanketta toteutetaan kaupunginhallituksessa erikseen määritellyllä palvelukonseptilla ja sisällöillä sekä päätöksessä asetettavien yksityiskohtaisemmin tavoittein. Matkakeskus edesauttaa kestävä liikenteen ja liikkumisen kaupunkirakenteellisia edellytyksiä (3.3.7). Matkakeskuksen hanketta edistetään osana keskustan kehittämisen kärkihanketta. Sen tulee tukea keskustan elinvoiman vahvistamista yhdessä Aninkaisten ja Puutorin alueiden kehittämisen kanssa.							

Österblad	Linjauksen tunnus 3.3.2	Muut tot. linjaukset 2.3.7, 3.3.4	TAM 2017		TOT 31.12.2017		
			Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	
YTO	Asemakaavaluonnos				Maanomistaja teettänyt selvityksiä ja suunnitelmia luonnoksen pohjaksi.		
KITO						-	
Vesihuolto Oy							
Lisätietoa: Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja palveluja. (3.3.2) Suunnittelun tavoitteena on myös vahvistaa jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen asemaa (3.3.7). Selvitetään alueen erilaisia täydennysrakentamismahdollisuuksia keskustatoiminnoille kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä. Toteuttaa strategista tavoitetta painottamalla kasvua keskustaan.							

Hankekokonaisuus 2

Turun Kampus ja tiedepuisto

Kupittaaan kampuskortteli (AMK Kampus ja Itäharjun silta)	Linjauksen tunnus 3.3.1	Muut tot. linjaukset: 3.1.3, 3.3.4, 3.3.7	TAM 2017		TOT 31.12.2017		
			Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €	
YTO	Asemakaavaluonnos				Korttelissa ei tarvetta kaavamuutokseen, silta erillisenä kaavana kilpailun jälkeen.		
KITO						-	
Vesihuolto Oy							
Lisätietoa: Alueelle luodaan toiminnaltaan aktiivista ja toiminnoiltaan monipuolista kaupunkiympäristöstä. Tavoitteena on yhdistää Kupittaaan ja Itäharjun alueet yhtenäiseksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi, jolloin suunnittelussa tutkitaan Kupittaaan ja Itäharjun alueen kokonaisvaltaista yhdistämistä sillalla, kansiratkaisulla tai rakennuksin.							

Itäharjun aloituskortteli	Linjauksen tunnus 3.3.1	Muut tot. linjaukset	Turun kampus ja tiedepuiston merkittävä laajentumisalue on ns. Itäharjun kolmion alue.
---------------------------	----------------------------	----------------------	--

Strategisten sopimusten seurantaraportti 2017

		3.1.3, 3.3.4, 3.3.7			
		TAM 2017		TOT 31.12.2017	
		Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
KONHA					
YTO	Selvitykset, kumppanin valinta			Turun Tiedepuiston Masterplan julkaistu, ei päätöstä	
KITO	Selvitykset, kumppanin valinta			Odottaa päätöstä Masterpalnista	
Vesihuolto Oy					
Lisätietoa: Laajentumisalueen maankäytön strateginen kehittäminen on tarkoituksenmukaisinta aloittaa kohdasta, joka integroi laajentumisalueen Kupittaa alueeseen. Alueelle luodaan kampuksen ja tiedepuiston sijoittumis- ja investointimahdollisuuksia luovia osakokonaisuuksia, jotka tukevat kärkihankkeen osana laadittavan masterplanin tavoitteita.					

Hankekokonaisuus 3

Skanssi - älykäs ja kestävä kaupunginosa

Skanssin keskuspuisto (Skanssin-katu etelä)	Strateginen linjaus 3.3.1	Muut tot. linjaukset: 3.3.3, 3.3.4, 3.3.6	Skanssin alue on nimetty kaupungin strategiseksi hankkeeksi (Kh 5.11.2012 § 509).		
		TAM 2017		TOT 31.12.2017	
		Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
Huom! Puistoalueet siirtyneet Itäskanssin kaavasta Skanssin keskuspuistoon					
YTO	Asemakaavaluonnos			Pohjavesiselvitys tehty. Ideasuunnitelma ja luonnoksen valmistelu. Katu- ja puistosuunnittelu käynnissä.	
KITO				Katujen ja puistojen rakennussuunnittelu käynnissä.	0,05
Vesihuolto Oy					
Lisätietoa: Tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa vetoimainen kestävä kehityksen periaattein toimiva monipuolinen asuinalue (3.3.4, 3.3.5). Alueen sivuitse suunniteltu raitiotielinjaus mahdollistaa tiiviin maankäytön ja liikenteen tukeutumisen tehokkaaseen joukkoliikenteeseen (3.3.7). Alueelle suunnitellaan uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä ratkaisuja (3.3.6).					

Hankekokonaisuus 4

Blue Industry Park	Linjauksen tunnus 3.3.1	Muut tot. linjaukset: -	Tavoitteena on suunnitella Pernoon meri- ja metalliteollisuuteen keskittyvää tuotannollista kohdetta.		
		TAM 2017		TOT 31.12.2017	
		Toimenpide	milj. €	Toimenpide	milj. €
KONHA					
YTO	Asemakaavaluonnos			Telakan liittymän asemakaava hyväksytty KSYLK 12.12.2017 (voimaan 27.1.18). BIP konseptisuunnitelma valmis 12.2017	
KITO	Infran suunnittelu	1,0		Infran rakentaminen käynnissä	0,202
Vesihuolto Oy					
Lisätietoa: Aluekokonaisuus, joka on yksi viidestä strategisista maankäytön hankkeesta ja muiden ohella tukee Turun asemaa osana pohjoista kasvukäytävää. Alueen kehittämistä koordinoidaan kehittämissuunnitelman pohjalta.					

KAUPUNGIN STRATEGISTEN OHJELMIEN LINJAUKSET JA ALATAVOITTEET

HYVINVOINTI JA AKTIIVISUUS -OHJELMAN STRATEGISET LINJAUKSET (18 KPL)

2.1 TERVE JA HYVINVOIVA KAUPUNKILAINEN

2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä

Alatavoitteet:

- Poikkihallinnollinen ja laaja-alainen kaupungin ja sen palvelujen suunnittelu toteutetaan kumppanuudessa eri toimijoiden kanssa huomioiden eri ikä- ja asiakasryhmien tarpeet.
- Palveluja kohdennetaan eri alueille ja asiakasryhmille tarvelähtöisesti.
- Kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja kumppanien voimavarat otetaan käyttöön luomalla toimiva palveluohjausmalli, joka toteutetaan ajasta ja paikasta riippumattomasti osana monikanavaista asiakaspalvelua.
- Palveluohjauksen kehittämisessä hyödynnetään ulkopuolisia yhteistyökumppaneita.
- Kolmannen sektorin palveluntuottajien toimintaedellytyksiä vahvistetaan kumppanuuksilla ja avustuspolitiikan uudistamisella strategian tavoitteita tukeviksi.
- Kaupungin omaa toimintaa ja tehtäviä arvioidaan jatkuvasti ja soveltuvia toimintoja voidaan siirtää kolmannen sektorin toimijoiden toteutettavaksi kumppanuuteen perustuen.
- Kaupungin hallinnoimia sisä- ja ulkotiloja avataan kuntalaisten sekä yhteisöjen käyttöön ja niiden käyttöä helpotetaan.
- Kaikki kaupungin tilat arvioidaan laajemman hyödyntämisen näkökulmasta.

2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka

Alatavoitteet:

- Ehkäisevä työ laajennetaan osaksi kaikkea asiakastyötä.
- Parannetaan riskiryhmien kykyä edistää omaa terveyttään ja hyvinvointiaan lisäämällä tietoon perustuvaa palveluiden kohdentamista.
- Palveluketjuja kehitetään toimivammiksi ja vaikuttavammiksi lisäämällä ehkäisevän työn osuutta ja painottamalla avopalveluja.
- Vahvistetaan alueellista yhteistyötä ja palveluohjausta.
- Kehitetään asiakkuuksien hallintaa parantamalla asiakastiedon hyödyntämistä palveluprosessien kehittämisessä.
- Palveluita järjestetään uudella tavalla hyödyntämällä digitaalisten ajasta ja paikasta riippumattomien palvelujen osuutta sekä palvelusetelien käyttöä.
- Innovaatioiden syntymistä edistetään ja niitä hyödynnetään kuntalaisten palvelutarpeiden tyydyttämisessä.
- Palvelujen kehittämisessä hyödynnetään kokemuseräistä asiantuntijuutta.
- Otetaan kokeiluna käyttöön sosiaalinen luototus ja arvioidaan sen vaikutukset.

2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja

Alatavoitteet:

- Korjaavat ja erityispalvelut järjestetään tehokkaasti, oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti.
- Lastensuojeluun vastataan ensisijaisesti ennaltaehkäisevien toimenpiteiden, perhetyön sekä avohuollon keinoin.
- Sijaishuollossa tavoitteena on löytää entistä suuremmalle osalle lapsia sijaisperheitä, jotta laitossijoitusten tarve vähenee.

- Vanhustenhuollossa jatketaan palvelurakenteen muuttamista laitoshoidosta tehostettuun palveluasumiseen sekä koti- että omaishoidon tukemiseen.
- Perusterveydenhuollon toimintaa vahvistetaan ja erikoissairaanhoidon hoitoketjujen toimivuus varmennetaan oikea-aikaisen ja tehokkaan sairaalahoidon turvaamiseksi.
- Luodaan uusia toimintamalleja erityisryhmien tarpeiden hoitamiseen.
- Kehitetään ja laajennetaan yhteisvastaanottomallia, jossa asiantuntijat yhdessä asiakkaan kanssa etsivät ratkaisua erityisesti paljon palveluja käyttävien ongelmatilanteisiin.
- Kehittämistyössä hyödynnetään kotimaista ja ulkomaista tutkimus- ja vertailutietoa entistä enemmän.
- Vertaisryhmätoimintaa ja asiakkaiden osallisuutta vahvistetaan.
- Asiakaskeskeisiä palveluketjuja kehitetään palvelumuotoilun avulla yhteistyössä asiakkaiden kanssa.

2.2. OSAAVA JA OPPIVA KAUPUNKILAINEN

2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla

Alatavoitteet:

- Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä suunnitellusti johdetulla riittävällä täydennyskoulutuksella ja kannustamalla uusien toimintatapojen löytämiseen.
- Henkilöstöä kannustetaan muodostamaan kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja erityisesti hyödyntämällä uusia digitaalisia toimintaympäristöjä ja niiden suomia mahdollisuuksia.

2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

Alatavoitteet:

- Koulutus- ja kulttuuripalveluissa digitaalisia ympäristöjä hyödynnetään tehokkaasti.
- Omassa edunvalvonnassaan Turku huolehtii myös kaupunkiseudulla toimivien yhteistyökumppanien eduista.
- Kaupunki toimii koulutuksenjärjestäjäverkon kokoajana Turun alueella.

2.2.3 Vieraskielisen väestön suomen ja ruotsin kielen taidon kehittymistä ja suomalaisen yhteiskunnan tuntemusta tuetaan riittävällä koulutustarjonnalla

Alatavoite:

- Kaikille vieraskielisille tarjotaan riittävästi tuloksellisia ja oikeanlaisia suomen ja ruotsin kielen opintomahdollisuuksia.

2.2.4 Kansainvälisyyden edellytykset turvataan tukemalla asukkaiden ja henkilöstön valmiuksia toimia kulttuurien välisessä vuorovaikutuksessa

Alatavoite:

- Kaupunki tarjoaa omissa oppilaitoksissaan laajan kielivalikoiman.

2.2.5 Varhaiskasvatuksen palvelujen asiakaslähtöisyyttä kasvatetaan laajentamalla yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa

Alatavoitteet:

- Kaupunki huolehtii päivähoitotarjonnan kattavuudesta ja varhaiskasvatuksen laadusta.

- Kaupunki monipuolistaa yhteistyössä yksityisten toimijoiden kanssa varhaiskasvatuksen palvelutarjontaa, laajentaa palveluvälikoimaansa ja suuntaa palvelutarjontaa päiväkotipalveluita kevyempiin toteuttamistapoihin.
- Varhaiskasvatuksen yhteistyötä neuvoloiden ja ennaltaehkäisevän perhetyön kanssa lisätään.

2.2.6 Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan ja Ammattikorkeakoulun toimipisteverkkoja tiivistämällä

Alatavoitteet:

- Kaupungin oman varhaiskasvatuksen yksikkökokoja kasvatetaan 100 - 140 hoitopaikan yksiköihin.
- Lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulutuksen palveluverkkoa tiivistetään yksiköiden määrää vähentämällä ja selvittämällä tilojen yhteiskäyttömahdollisuuksia muiden koulutuksen järjestäjien kanssa.
- Oppilaitosten toimintaympäristön uudistamisessa hyödynnetään digitaalisia opetusratkaisuja.

2.2.7 Vuonna 2017 nuorisotakuu toteutuu laajan poikkihallinnollisen yhteistyön tuloksena

Alatavoitteet:

- Jokaiselle nuorelle varmistetaan peruskoulussa ja sitä seuraavassa nivelvaiheessa riittävä tuki ja ohjaus, jotta hän voi peruskoulun jälkeen jatkaa koulutuksen tai muun hänelle mielekkään toiminnan kautta eteenpäin elämässään.
- Toisella asteella opiskelevat nuoret läpäisevät opintonsa ja saavat valmiuksia siirtyä työ-elämään tai jatkokoulutukseen.
- Vieraskielisten ja erityistä tukea tarvitsevien nuorten tarpeet huomioidaan ja nuorisotakuu toteutuu myös heidän osaltaan.
- Nuorisotakuuta toteutetaan sivistystoimialan, hyvinvointitoimialan, vapaa-aikatoimialan sekä muiden julkisten ja yksityisten yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Pyritään kasvattamaan vieraskielisten oppilaiden osuutta toisen asteen oppilaitoksissa ja edelleen korkeakouluopinnoissa.
- Peruskoulun päättävälle ikäluokalle tarjotaan kahden viikon kesätyöseteli nuorten työllistymisen edistämiseksi ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi.

2.2.8 Tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää koulutusta

Alatavoitteet:

- Perusopetuksessa vahvistetaan lähikouluperiaatetta.
- Tehostetun ja erityisen tuen oppilaille mahdollistetaan opiskelu myös lähikoulussa.
- Lukioiden tuloksellisuus on korkeaa, ja ne ovat maakunnallisesti vetovoimaisia.

2.3. AKTIIVINEN KAUPUNKILAINEN

2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle

Alatavoitteet:

- Tuetaan kaupunkilaisten omaan oivallukseen perustuvaa aktiivisuutta.
- Tuotetaan toimialojen ja palvelualueiden yhteistyönä aktiiviseen elämäntapaan kannustavia palveluja.
- Toteutetaan toimialat ja muut toimijat ylittäviä palvelupolkuja.
- Tuetaan erityisesti sellaista kansalais- ja järjestötoimintaa, joka aktivoi passiivisia.

2.3.2 Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa

Alatavoitteet:

- Avustusjärjestelmä uudistetaan ja yhtenäistetään tukemaan kaupungin strategisia tavoitteita. Avustusrekisterillä lisätään avoimuutta ja läpinäkyvyyttä.
- Avustusten jakamiseen luodaan malli, jossa suuremmat vakiintuneet toimijat kuuluvat sopimusten piiriin ja jossa pienemmät ja vaihtuvat avustusten saajat täydentävät ja monipuolistavat palvelutarjontaa.
- Tuotetaan vapaa-aikatoimialan palveluja lisääntyvässä aktiivisessa kumppanuudessa ja vuorovaikutuksessa strategisesti tärkeiden kansalais- ja järjestötoimijoiden kanssa.
- Varmistetaan yhteistyöfoorumien toimintaa yhdessä kolmannen sektorin kanssa.

2.3.3 Aktiivista elämäntapaa edistävät palvelut kohdennetaan hyödyntämällä paremmin asiakas- ja asukastietoa

Alatavoitteet:

- Käytetään suunnittelussa ajankohtaista tutkimustietoa yhteiskunnallisista muutostrendeistä ja avustusrekisterillä lisätään avoimuutta ja läpinäkyvyyttä.
- Lisätään asukas- ja asiakastiedon hyödyntämistä osana suunnittelu-, arviointi- ja kehittämistyötä.
- Kohdennetaan vapaa-aikatoimialan palvelut asukas- ja asiakastietoa hyväksi käyttäen.
- Lisätään vuorovaikutusosaamista, jotta kommunikointi kehittyy sekä kaupungin ja sen asukkaiden välillä että asukkaiden kesken.
- Digitaalisia medioita hyödynnetään aktiivisen elämäntavan ja vuorovaikutteisuuden kasvattamisessa.

2.3.4 Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä

Alatavoitteet:

- Vakiinnutetaan kaupungin eri alueilla työskentelevien kaupungin toimijoiden yhteistyö, johon osallistuminen on osa perustyötä kaikilla toimialoilla.
- Tarjotaan asukkaille alueen soveltuvia tiloja omatoimiseen käyttöön sekä kannustetaan heitä oma-aloitteisuuteen.
- Alueiden identiteettiä vahvistetaan kaupungin sekä sen asukkaiden ja asiakkaiden yhteisellä suunnittelulla ja mahdollistamalla identiteettiä vahvistavia toimintoja ja tapahtumia alueilla.

2.3.5 Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa

Alatavoitteet:

- Osallisuuden painopisteinä ovat kaupunginosa- ja teemaosallisuus sekä lasten ja nuorten ja erityisryhmien osallisuus.
- Aluetyöhön kutsutaan mukaan alueen kansalaistoiminnan ja järjestöjen edustajat.
- Hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja asukkaiden osallistamisessa, aloitteiden ja palautteiden keräämisessä ja niiden hyödyntämisessä.
- Osallisuus mahdollistetaan tapaus- ja asiakohtaisesti niin, että se ei välttämättä edellytä pysyvää tai pitkäaikaisempaa sitoutumista.

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen muotoja

Alatavoitteet:

- Sekä kaupungin omassa toiminnassa että vapaalla kentällä toteutetaan uudenlaisia kulttuuritoiminnan muotoja ja kaupunkikulttuuritapahtumia.
- Korostetaan luovuutta ja innovatiivisuutta kaupungin toiminnassa ja palvelutuotannossa sekä tuodaan kulttuuria eri muodoissaan asukkaiden arkeen ja vapaa-aikaan.
- Edistetään "Kulttuuri tekee hyvää" -ajattelua ja taiteen sekä kulttuurin rikkautta osana palvelujen suunnittelua ja kehittämistä.

2.3.7 Hyvän elämän Turkuu luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi

Liikunta

Alatavoitteet:

- Aktivoidaan terveystensä kannalta liian vähän liikkuvia lisäämään liikunnan määrää lisäämällä heidän palvelutarpeidensa tuntemusta.
- Vähennetään "dropout" - ja "dropoff" -ilmiöitä luomalla säännöllisen liikuntaharrastuksen jättäneille tai kilpaurheilun keskeyttäneille nuorille mielekkäitä liikuntamahdollisuuksia yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa.
- Edistetään liikuntamahdollisuuksien esteettömyyttä ja saavutettavuutta.
- Kehitetään liikuntaolosuhteita, avustuksia ja kumppanuksia kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Kulttuuri

Alatavoitteet:

- Kasvatetaan kulttuuripalvelujen asiakaslähtöisyyttä uusien asiakasryhmien tavoittamiseksi.
- Kirjastopalveluissa vahvistetaan tietoyhteiskunnan perustaitoja, kuten monilukutaito, lähtökohtana tiedon saatavuus.
- Museotoimintaa uudistetaan kokemuksellisen perhe- ja matkailutoiminnan suuntaan.
- Museopalveluissa viranomaistoiminnan palvelutasoa ja joustavuutta lisätään ja mahdollistetaan ajallisesti kerrostuneen kaupunkikuvan kehittäminen.
- Vahvistetaan Turkuu taidemusiikin dynaamisena keskittymänä ja taiteilijavierailijoiden esiintymispaikkana sekä kiinnostavana yhteistyökumppanina musiikin alalla.
- Ennakoidaan palvelutarpeiden muutoksia, muokataan uusia palvelukonsepteja ja rohkaistaan toimijoita järjestämään uudenlaisia kulttuuritapahtumia ja -ilmiöitä.
- Edistetään kulttuurin vapaan kentän toimintaedellytyksiä ja lisätään yhteistyötä.
- Peruskorjattu teatteritalo luo Turun kaupunginteatteri Oy:lle edellytykset aiempaa asiakaslähtöisemmälle ja kustannustehokkaammalle toiminnalle.
- Kaupungin kulttuuripalvelut tarjoavat kansallisen ja kansainvälisen tason kulttuurielämyksiä kaupunkilaisille ja muualta tuleville.
- Tuotannot valmistellaan ja suunnitellaan koordinoitusti ja hyödynnetään yhteisesti kaupunkitasolla.

Lasten ja nuorten kasvu tasapainoiseen elämään

Alatavoitteet:

- Otetaan lapset ja nuoret aktiivisesti mukaan heitä koskevien asioiden suunnitteluun, valmisteluun ja toteuttamiseen.
- Tuetaan ja hyödynnetään vuorovaikutteisen demokratian keinoja yhdessä lasten ja nuorten kanssa.
- Mahdollistetaan monipuolisen nuorisokulttuurin toteutuminen.
- Laajennetaan nuorisotyön painopistettä tilojen järjestämisestä nuorisotyön sisällön kehittämiseen.
- Kehitetään yhteiskäytössä olevien tilojen palveluja.
- Varmistetaan, että lapsi ja nuori saa tarvittaessa aikuisen tukea ja läsnäoloa sekä liikunnan ja kulttuurin virikkeitä.
- Toteutetaan laajaan kumppanuuteen perustuvaa aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa ja edistetään pysyvien harrastuspolkujen syntymistä.

KILPAILUKYKY JA KESTÄVÄ KASVU -OHJELMAN STRATEGISET LINJAUKSET (23 KPL)

3.1. YRITTÄVÄ JA OSAAVA KAUPUNKI

3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla

Alatavoitteet:

- Alueen innovaatiopalvelut kootaan yhteen ja tuotetaan yhdessä korkeakoulujen ja muiden kumppaneiden kanssa.
- Uusien monikanavaisten palvelukonseptien kautta kehitetään nykyistä parempaa toimintaympäristöä ja -kulttuuria olemassa oleville ja uusille yrityksille.
- Yleisten innovaatiopalvelujen lisäksi tuotetaan tarvittavia erityispalveluja ja kehitysalustoja käynnistettäville ja selvitettäville aloille, joita ovat meriteollisuuteen liittyvät Blue Growth ja Blue Cleantech sekä biotekniikka, lääketiede, kemia, soveltava ICT ja terveys-, materiaali-, logistiikka-, elintarvike-, ruoka- ja matkailuala sekä luovat alat.
- Alueen innovaatiotalouden kehittymistä vahvistetaan kaupungin omien hankintojen kautta ja ottamalla ennakkoluulottomasti käyttöön uusia toimintamalleja.
- Turun kaupungin asemaa kiinnostavana elokuvatuantokaupunkina vahvistetaan.

3.1.2 Yritysten toimintaedellytyksiä parannetaan uudistamalla Turun kaupungin tarjoamia yrityspalveluja

Alatavoitteet:

- Kaupungin yrityspalvelut uudistetaan asiakaslähtöisesti siten, että yhden luukun periaate toteutuu ja asiakkaiden tarpeista huolehditaan kokonaisvaltaisesti.
- Osa yrityspalveluista tuotetaan verkkopalveluna.
- Alueen monipuolisen elinkeinorakenteen kehittämistä jatketaan tuottamalla joustavia ja ajantasaisia yritys- ja elinkeinopalveluja elinkaarensa eri vaiheissa oleville yrityksille.
- Kaupungin houkuttelevuutta kansainvälisenä investointikohteena ja yrityskaupunkina lisätään ja terävöitetään tekemällä tavoitteellista ja aktiivista markkinointi- ja myyntityötä.
- Perustetaan vierailukeskus, jossa Turun seutua markkinoidaan ja jota Turun seudulla toimivat yritykset ja muut toimijat voivat käyttää oman markkinointinsa tukemiseksi.

3.1.3 Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja

Alatavoitteet:

- Turun ja Helsingin välisen oikoradan suunnittelusta ja toteuttamisesta tehdään kansallinen päätös.
- Käynnistetään nykyaikaisen matkakeskuksen rakentaminen.
- Multimodaalilogistiikkajärjestelmää, joka kattaa kaikki liikennemuodot, kehitetään erikseen laadittavan kehittämis- ja kasvu suunnitelman mukaisesti.
- Lentoliikennettä ja lentoaseman ympäristöä Suomen kakkoskenttänä kehitetään matkustaja- ja rahtiliikenteen kasvattamiseksi.
- Satamaa ja sen kehittymistä tuetaan ja toimintaedellytyksiä parannetaan kumppanuuksiin perustuvalla yhteistyöllä logistiikka-alan johtavien toimijoiden kanssa.
- Lounaisrannikon strategista satamayhteistyötä jatketaan.

3.1.4 Tuetaan työllisyyden paranemista uudistamalla kaupungin työllistämistoimintaa ja lisäämällä maahanmuuttajien työelämäyhteyksiä

Alatavoitteet:

- Uudistetaan ja tehostetaan kaupungin työllistämispalveluja suunnittelemalla toimintaa yhteistyössä kumppanien kanssa.
- Selkeytetään viranomaisyhteistyötä ja vahvistetaan koordinaatiota eri toimijoiden välillä.
- Kaupunki seuraa eri vieraskielisten ryhmien työllistymistä ja etsii yhdessä koulutuksen järjestäjien ja työvoimahallinnon kanssa keinoja työllisyysasteen nostoon ja osaamisen hyödyntämiseen.
- Perinteisen suomalaisen ja maahanmuuttajien kulttuurien tuntemusta ja vuorovaikutusta lisätään.

3.1.5 Turkuä kehitetään merkittävänä matkailu-, kongressi- ja tapahtumakaupunkina

Alatavoitteet:

- Venäläismatkailun kehittämiseksi laaditaan erillinen alueellinen palvelu- ja markkinointi-suunnitelma, jonka tavoitteena on tarjota venäläisille matkailijoille nykyistä enemmän ja parempia palveluja venäjän kielellä.
- Terveys- ja hyvinvointimatkailu kytketään osaksi matkailukonseptia.
- Markkinointitoimenpiteitä toteutetaan Ruotsiin ja erityisesti suur-Tukholman alueelle keskeisten kumppanien kanssa kulttuuri- ja vapaa-ajanmatkailun lisäämiseksi.
- Tapahtumatoimintaa hyödynnetään koko kaupungin markkinoinnissa, ja sen kärkinä ovat KulttuuriTurku-, MeriTurku-, SporttiTurku- ja YritysTurku -teemat.
- Ympärivuotisen matkailun lisäämiseksi tapahtumatoimintaa laajennetaan myös kesäkauden ulkopuolella.
- Perustetaan yhden luokun periaatteella toimiva Tapahtumapalvelut-toiminto, joka tarjoaa kokonaisvaltaisia palveluja tapahtumien järjestäjille.
- Kansainvälisiä ja kansallisia tapahtumia ja kongresseja haetaan aktiivisesti yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa.
- Kaupunkikulttuuriin liittyviä vetovoimatapahtumia tuotetaan laajassa yhteistyössä kaupungin sisällä sekä kansallisessa että kansainvälisessä yhteistyössä.
- Matkailijoiden liikkumista ja toimimista kaupungin alueella helpotetaan tarjoamalla uudenlaisia digitaalisia palveluja ja huomioimalla opasteissa myös kansainvälisten matkailijoiden tarpeet.
- Kongressi- ja tapahtumatoiminta kytketään tiiviimmin kauppojen ja ravintoloiden palvelutarjontaan.

3.1.6 Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan

Alatavoitteet:

- Kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä vahvistetaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa.
- Luodaan pohjaa oppilaitosten, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen monialaiselle tutkimusyhteistyölle ja laajennetaan niiden, kaupungin sekä elinkeinoelämän välistä tutkimus- ja työelämäyhteistyötä.
- Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa tehtävää viestintä- ja markkinointiyhteistyötä lisätään.
- Vahvistetaan Turussa opiskelien yhteyttä opiskelukaupunkiinsa yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa.
- Yliopistojen kanssa tehtävää kaupunkitutkimusohjelmaa jatketaan. Kansainvälisen vertailun osuutta lisätään. Tutkimustuloksia hyödynnetään oman toiminnan kehittämisessä.
- Turun vetovoimaisuutta yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa. Ready Study Go (RSG) Turku -sopimuksen toteuttamista kaupungin, korkeakoulujen ja opiskelijajärjestöjen kanssa jatketaan.
- Mahdollistetaan opiskelijoiden järjestämien tapahtumien toteuttaminen elävään opiskelija-kaupunkiin kuuluvana asiana.
- Kaupunkikeskustaan kytkeytyvän tiedepuiston ja kampus-alueiden kehittämistä jatketaan suunnitelmallisesti siten, että Turun innovaatiokeskittymän identiteetti, rooli ja asema vahvistuvat.

- Kehitetään edelleen Turun monipuolista ja vetovoimaista opiskelija-asumista ja tarjotaan Suomen parhaat opiskelija-asumisen edellytykset.
-

3.2. VAIKUTTAVA JA UUDISTUVA KAUPUNKI

3.2.1 Tuottavuutta ja uudistumiskykyä kasvatetaan edistämällä innovaatioita

Alatavoitteet:

- Varmistetaan laajalla osallisuudella kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja kumppanien kanssa, että strategiset tavoitteet ovat yhteneväiset ja ymmärrettävät kaikille osapuolille.
- Sovitaan tarkoituksenmukaisesta työnjaosta ja yhteistyömalleista, joilla tavoitteisiin päästään.
- Kokeillaan rohkeasti uusia palvelumalleja ja uusia toimintatapoja yhdessä kumppanien kanssa.
- Hyödynnetään systemaattisesti asukkailta ja asiakkailta saatavaa palautetta palvelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa palvelumuotoilun keinoin.
- Määritellään hankintoja aikaisempaa laajemmassa yhteistyössä tarjoajien ja loppukäyttäjien kanssa.
- Kaupungin hankintamenettelyt toteutetaan niin, että ne luovat mahdollisuuksia ja kannustavat innovatiivisiin hankintoihin.

3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

Alatavoitteet:

- Tuloksellisuutta ja mitattavia tavoitteita korostetaan kaikessa toiminnassa.
- Hyvällä johtamisella varmistetaan, että keskitytään niihin asioihin, jotka ovat tärkeimpiä sovitun lopputuloksen saavuttamiseksi.
- Kaupungin johtamisjärjestelmää, organisaatiota ja ohjausmallia arvioidaan säännöllisesti ja muutetaan tarpeen mukaan vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksia.
- Mahdollistetaan toiminnan muutos hyödyntämällä aktiivisesti digitaalisia työvälineitä yhtenäisten kaupunkitason pelisääntöjen mukaisesti.
- Otetaan käyttöön kaupunkitason kehittämismalli ja sitä tukevat yhtenäiset työtavat ja -välineet kaikessa kehittämisessä.
- Valitaan strategiset kärkihankkeet, joilla edistetään keskeisiä strategisia tavoitteita, joiden toteuttamiseen ja resursointiin kiinnitetään erityistä huomiota.

3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

Alatavoitteet:

- Asiakkaiden itsepalvelumahdollisuuksia lisätään tarjoamalla digitaalisia ajasta ja paikasta riippumattomia palveluita.
- Luodaan kansallisen yhteistyön kautta digitaalisten palvelujen alusta, jonka varaan rakentuvat kaikki kaupungin tulevat digitaaliset palvelut.
- Sovitaan kaupunkitason periaatteet rajapintojen ja datan avoimuudelle ja noudatetaan näitä periaatteita kaikessa ICT-kehittämisessä ja hankinnoissa.
- Tiedot, palvelut, järjestelmät ja tietoliikenne suojataan tietoturva-vaatimukset huomioiden niin, että kaikki osapuolet voivat luottaa palvelun ja tietojen laatuun, toimivuuteen ja tieto-turvaan.
- Noudatetaan tietojärjestelmien kehittämisessä ja hankinnoissa julkishallinnon kokonais-arkkitehtuuriperiaatteita.

3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla

Alatavoitteet:

- Kirjanpidon käytäntöjä muutetaan ajantasaisen talousinformaation tuottamista edellyttävällä tavalla.
- Asiakkaat segmentoidaan ja palvelut tuotteistetaan.
- Kustannus- ja tuotelaskentaa kehitetään siten, että ne tukevat paremmin sovitujen tavoitteiden seurannan ja johdon päätöksenteon tuen tarpeita.
- Luodaan valtakunnallisen yhteistyön kautta yhtenäinen kaupunkitason toiminta- ja tieto-arkkitehtuuri, joka mahdollistaa prosessien ja tietojen yhteentoimivuuden.
- Otetaan käyttöön asiakkuuksien ja palveluprosessien hallintaa sekä toiminnan ohjausta tukevat tietojärjestelmät.
- Laaditaan analyysimalli toimintaympäristön muutosten arviointiin ja tuotetaan siihen perustuen säännöllisesti laadukasta tietoa johtamisen tueksi.

3.2.5 Omistajaohjauksen vaikuttavuutta parannetaan vahvistamalla konsernimaista toimintatapaa

Alatavoitteet:

- Vahvistetaan konsernimaista työskentelyä luomalla yhteinen johtamisen vuosikello ja toimintatapa, jossa omistaja asettaa yhtiöille selkeät tavoitteet.
- Omistajaohjauksen vaikuttavuus määritellään yhtiön liiketoiminnan luonteeseen perustuen.
- Luodaan selkeät toimintamallit ja roolit omistajaohjauksen toteuttamiselle.
- Mahdollistetaan ja edellytetään konserniyhteisöjen välistä yhteistyötä, jolla voidaan saavuttaa tuottavuus- ja synergia-etuja.
- Hankintamenettelyt ja tukipalvelujen käyttöä koskevat ohjeistukset yhdenmukaistetaan tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Luodaan yhteistyöfoorumit ja -käytännöt, joiden kautta parhaat käytännöt saadaan koko konsernin käyttöön.

3.2.6 Kaupungin perustoimintaa tuetaan parantamalla tukipalvelujen laatua ja kustannustehokkuutta

Alatavoitteet:

- Määritellään ja vahvistetaan palvelukeskusten roolit, tehtävät ja tavoitteet.
- Määritellään palvelukeskusten tuotteet.
- Järjestetään tukipalvelujen tuottaminen kaupungin kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.
- Tukipalvelut järjestetään laadukkaasti ja hinnaltaan kilpailukykyisesti.
- Tukipalvelujen tuottavuutta parannetaan.

3.2.7 Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla työtapoja

Alatavoitteet:

- Toimintatapojen muuttamisella ja uusien teknologioiden käyttöönotolla vähennetään kaupungin tilatarvetta.
  - Kaupungin kiinteistöomistuksia ja -hankintoja tarkastellaan kriittisesti, ja niitä ryhdytään johtamaan aiempaa suurempina kokonaisuuksina.
  - Kaupungin käytössä olevaa tilamäärää vähennetään karsimalla toimipisteverkkoa, lisäämällä yhteispalvelupisteitä ja luopumalla tiloista, joita ei tarvita kaupungin omaan käyttöön.
  - Toimitilaratkaisuissa hyödynnetään ensisijaisesti kaupungin välittömästi ja välillisesti omistamaa tilakantaa ja tilojen yhteiskäyttöä lisätään.
-

3.3. RAKENTUVA KAUPUNKI JA YMPÄRISTÖ

3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina

Alatavoitteet:

- Strategisiksi maankäytön hankkeiksi nostetaan keskustan kehittämisen rinnalle neljä tärkeintä aluekokonaisuutta, jotka kaikki tukevat Turun asemaa osana pohjoista kasvukäytävää: kaupunkikeskustaa meren suuntaan laajentava Linnakaupunki, työpaikka-alueena kiinnostava Itäharjun kampus- ja tiedepuisto, Skanssin älykäs ja kestävä kaupunginosa sekä lentokentän, logistiikan ja tuotannollisten toimialojen Logi City ja Blue Industry Park.
- Strategisiin maankäytön hankkeisiin liitetään suunnittelun alkuvaiheista lähtien älykkään kaupungin palvelukanava- ja teknologiaratkaisut sekä monipuolinen Living Lab-ajattelu.
- Kehityskohteiden omaleimaisuutta hyödynnetään viestinnässä ja markkinoinnissa hankkeiden alusta lähtien.

3.3.2 Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä

Alatavoitteet:

- Keskustan kilpailukykyä liike-elämän, kaupan, kulttuurin ja matkailun vetovoimaisena keskittymänä parannetaan tarvittavilla investoinneilla ja yhteistyöllä.
- Laaditaan keskustan kehittämisen toimintamalli ja toteutetaan siihen liittyvää markkinointia laajalla yhteistyöllä elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden kanssa.
- Keskustan asemaa kaupunkilaisten yhteisenä ja viihtyisänä olohuoneena kehitetään parantamalla korkeatasoisia julkisia kaupunkitiloja ja kävelypainotteisia alueita erityisesti joki-rannassa, Kauppiaskadulla, Kauppahallin korttelissa ja Fortuna-korttelissa.
- Kauppatorin miljöö kohotetaan arvoiseensa asuun.
- Ympärivuotista houkuttelevuutta edistetään katetuilla kauppakortteilla ja helppokulkuisilla kortteiden keskinäisillä yhteyksillä.
- Kehittämisessä varmistetaan vilkkaan kulttuurielämän ja vireän tapahtumatoiminnan edellytykset keskustan kaupunkitilassa.
- Aktiivista kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa tukemaan luodaan matalan kynnyksen selkeä lupaohjeistus ja -palvelu.
- Asukkaiden tarpeet keskustan siisteydestä, turvallisuudesta ja rauhallisesta viihtyisyydestä otetaan huomioon.
- Kaupan kehittymistä tuetaan keskustan elinvoimaa tukevalla tavalla.
- Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla ja kävelyn sekä pyöräilyn edellytyksiä parannetaan.

3.3.3 Huomisen rakentamista edistetään maankäytön kehittämisen kokonaisvaltaisuutta, ennakkoluulottomia kumppanuuksia ja yhteistyömalleja korostavalla toimintamallilla

Alatavoitteet:

- Maankäytön toimintamallissa korostetaan ja kehitetään kokonaisvaltaista raja-aitoja ylittävää projektimaista työskentelytapaa.
- Nostetaan kumppanuuksilla kaupunkiympäristön laatutasoa ja jalostetaan kumppanuus koskemaan koko prosessia suunnitellusta rakennetun ympäristön ylläpitoon ja palvelukanaviin.
- Kaupunki hankkii tarvittaessa käyttöönsä raakamaata ja edistää rakentamista maankäyttö-sopimuksin.
- Tarjotaan uusilla alueilla aktiivisesti kehitysalustoja kannustaen toimijoita innovatiivisuuteen ja uusien mahdollisuuksien etsimiseen.
- Edistetään hyvin toteutetulla avoimella osallisuudella yhteisen kaupunkiympäristönäkemyksen vahvistumista.
- Hankkeiden käynnistämisen perustaksi laaditaan tarkoituksenmukaisessa laajuudessa esiselvitykset, joiden pohjalta voidaan arvioida hankkeiden taloudellisia ja toiminnallisia kokonaisvaikutuksia.
- Hankkeissa ja alueilla varmistetaan tarkoituksenmukainen ja riittävä ympäristörakentamisen ja infrastruktuurin mitoitus ja laatutaso.

3.3.4 Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella

Alatavoitteet:

- Kaupunkirakennetta eheytetään monipuolisesti asumistoiveisiin ja elinkeinoelämän tarpeisiin vastaten.
- Kaupungin kasvun painotus suunnataan keskustaan ja sitä kehystävälle kaupunkiudistusalueille.
- Kaupunkirakenteen painopistettä laajennetaan kaupunkirakenteen kehittymisen myötä kohti merta.
- Tiivistyvillä kaupunkialueilla korostetaan rakennetun kaupunkiympäristön laatua.

3.3.5 Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille

Alatavoitteet:

- Tuetaan asuntorakentamisen monipuolisuutta ja kehitetään pientalojen asuntotuotantoa niin, että tonttireservi vastaa kolmen vuoden asuntotuotantoa.
- Puretaan tarpeettomasti asumisen hintaa nostavaa harkinnanvaraista säännöstöä ja normistoa.
- Kaupunki toimii tarvittaessa aktiivisesti riittävän ja kysyntää vastaavan omistus- ja vuokra-asuntotarjonnan varmistamiseksi.
- Väestön nopea ikääntyminen otetaan huomioon asuntoalueiden suunnittelussa ja ikääntyneiden mahdollisuutta kotona asumiseen tuetaan.
- Varmistetaan ikääntyvän väestön tarpeisiin vastaava monipuolisten asumismuotojen tarjonta ja kohtuuhintainen asuntokanta.
- Erityisasumisen järjestäminen suunnitellaan kokonaisvaltaisesti niin, että edistetään erityis- ja vuokra-asumisen tasapainoista jakautumista kaupunkiseudulla.

3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2040

Alatavoitteet

- Ilmastonmuutoksen hillinnän ohella myös ilmastonmuutokseen varautumisen toimenpiteet huomioidaan kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa.
- Monimuotoisuudessaan ainutlaatuisen luonnonympäristön arvojen säilymistä tuetaan aktiivisesti ja luonnon kokemisen mahdollisuuksia edistetään kestävin ja luontoa varjelevin tavoin.
- Rakennuskannan energiatehokkuutta parannetaan.
- Uusiutuvien energiamuotojen osuutta kasvatetaan ja energijärjestelmän älykkyyttä kehitetään erityisesti valituilla uusilla alueilla.
- Sähkötuotannossa kannustetaan paikallisiin olosuhteisiin otollisesti istuvia, aurinkoenergiaan perustuvia toteutuksia.
- Resurssi- ja materiaaliiviisaus ulotetaan läpimenevästi toimintatapoihin, rakennusmateriaaleihin ja maa-aineksiin.
- Rakentamisen resurssiviisauden nostamista kilpailueduksi uudenaikaisille liiketoiminnoille tuetaan.
- Edistetään materiaaliikierrätystä ja jätteiden energian hyötykäyttöä kaatopaikkaläjityksen minimoimiseksi.

3.3.7 Ympäristön kannalta kestävää liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

Alatavoitteet:

- Kaupunki- ja palvelurakennetta kehittämällä tuetaan välttämättömän liikkumistarpeen vähentämistä.
- Liikennejärjestelmän sisällön kulmakivinä ovat liikenteen päästöjen vähentäminen ja kaikkien kulkumuotojen yhteensopiavuus.
- Turku on aktiivinen toimija seudullisen liikennejärjestelmän linjausten valinnassa.
- Joukkoliikennettä kehitetään seudullisesta näkökulmasta edistäen käytettävyyttä arki- ja työmatkaliikenteessä.
- Terveydelle tärkeää hyötyliikuntaa edistetään kantakaupunkialueella kehittämällä koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille.

- Kaupunki painottaa liikkumiseen liittyvissä hankinnoissaan ympäristönäkökulmaa sekä älykkäitä ja ilmastoystävällisiä teknologioita.
- Toteutetaan kestävän liikenteen ja liikkumisen kaupunkirakenteellisia edellytyksiä vahvistava matkakeskus.
- Lisääntyvän huolto- ja jakeluliikenteen haasteisiin vastataan innovatiivisin sujuvuutta parantavin toimenpitein.
- Raskas liikenne ohjataan sujuvalla tavalla pois kaupunkirakenteesta.
- Toteutetaan joukkoliikenteen runkolinjasto.
- Tehdään päätös raitiotiestä yleissuunnitelman valmistuttua.

3.3.8 Vanhan rakennuskannan innovatiivista uusiokäyttöä lisätään yhdistämällä luovasti vanhaa ja uutta rakentamista

Alatavoitteet

- Vanhan rakennuskannan kehittämistä kulttuurin ja matkailun käyttöön sekä elinkeinoitoimintaan edistetään.
- Arkkitehtuurissa korostetaan tietoisuutta historiallisesta jatkuvuudesta sekä vanhan ja uuden harmonisesta yhteensovittamisesta.
- Korjaus- ja täydennysrakentamisessa edistetään Turun alueen toimijoiden osaamista luontevasti hyödyntäviä teollisia toteutustapoja, kuten teräs- ja tilaelementtirakentamista sekä puosaamista.
- Turku toimii aktiivisesti korjausrakentamiseen liittyvien valtakunnallisten määräysten kehittämisessä niin, että vanhan korjaamisesta tulee nykyistä useammin kohtuullisin kustannuksin houkutteleva vaihtoehto.
- Historiallista ympäristöä tuodaan kaupunkilaisille ja matkailijoille näkyväksi uusien käyttötapojen sekä tapahtumien ja tilapäisten käyttöjen avulla.

3.3.9 Kaupungin vetovoimaisuutta lisätään korostamalla veden läheisyyttä ja saavutettavuutta

Alatavoitteet:

- Kaupunkilaisille, matkailijoille ja elinkeinoelämälle suunnatuissa toimenpiteissä painotetaan veden synnyttävää vetovoimaa.
- Merellisen asumisen mahdollisuuksia kehitetään arkkitehtonisesti kunnianhimoisin suunnitelmin ja toteutuksin.
- Kansallisesta kaupunkipuistosta haetaan aktiivisesti nostetta kaupungin vetovoimalle.
- Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen ja muiden kokonaisuuksien mukaisin toimenpitein.
- Matkailun infrastruktuuri otetaan kokonaisvaltaisesti kehittämiskohteeksi jokivarressa ja merenrannoilla edistäen samalla saariston saavutettavuutta.
- Kaupunki toimii mahdollistajana vapautuvien rantojen saamisessa aktiiviseen käyttöön.

3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristön ja palvelu-kanavien suunnittelulla

Alatavoitteet:

- Tiivistyvässä kaupungissa panostetaan monipuolisiin julkisiin kaupunkitiloihin sekä viher-rakentamiseen.
- Kaupunkiympäristön ympärivuotista vetovoimaisuutta lisätään toteuttamalla lasikatteisia tai muulla tavalla ympärivuotiseen käyttöön soveliaita kaupunkitiloja.
- Kaupunkirakentaminen valjastetaan tukemaan kaupunkilaisten aktiivisuutta, liikkumista ja omaehtoista viihtyvyydestä ja hyvinvoinnista huolehtimista.
- Kaupunkiympäristön turvallisuudesta ja siisteydestä huolehditaan suunnitelmallisesti ja puuttamalla epäkohtiin viivyttelämättä.
- Kaupunkiympäristöä kehitetään jatkuvasti periaatteella, jonka mukaan esteetön ympäristö on parempaa ympäristöä kaikille.
- Kaupunginosien eheyttä tuetaan tarjoamalla monimuotoista rakentamista ja monipuolisia toimintoja, asumisratkaisuja ja asumisen hallintamuotoja.
- Edistetään alueidentiteetin ja yhteisöllisyyden vahvistumista sekä kaupungin eri toimijoiden yhteistyötä tukemalla yhteiskäyttöisten tilojen toteutumista niin uudis- kuin korjausrakentamisessa.

LIITE 1

- Etsitään ja kokeillaan aktiivisesti lapsiperheiden asumistoiveita täyttäviä ja kiinnostusta lisääviä suunnitteluratkaisuja.